

KÜLTÜRLER ARASI KÖPRÜ

ROMAN ÖĞRENCİLERİNİN VE EBEVEYNLERİNİN EĞİTİM SİSTEMLERİNE DAHİL
EDİLMESİ İÇİN
GEREKLİ POLİTİKALAR VE STRATEJİLER ÜZERİNE BİR YÖNTEM

Erasmus+ Ana Eylem 2 (KA2) Okul Eğitimi Stratejik Ortaklıklar
Ref.No: 2014-1-ES01-KA201-004324

REHBER - 2

ÖĞRETTİĞİNİ DENEYİMLE: YENİLİKÇİ ÖĞRETME VE REHBERLİK METODOLOJİLERİ İLE ROMAN ÖĞRENCİSİ VE EBEVEYNLERİ EĞİTİM SİSTEMLERİNE DAHİL ETME

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

T.C.
KONAK KAYMAKAMLIđI

Vilayet Blokları B Blok Kat:3

Konak/İZMİR

Telefon:(232) 489 93 89

E-posta:konak@icisleri.gov.tr

www.konak.gov.tr

Proje web sitesi:

www.bridgebetweencultures.eu/

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

İÇİNDEKİLER

İçindekiler

GİRİŞ	2
ROMANLAR HAKKINDA	2
GELENEKLER	2
ROMANLARIN KOSTÜMLERİ VE GELENEKLERİ	2
ADALET - YARGI	2
DİL VE DİN	2
GİYİM.....	2
ROMAN AZINLIĞIN BELİRLİ SORUNLARI.....	2
FARKLILIKLAR.....	2
EĞİTİM.....	2
DİL VE KÜLTÜR ARABULUCULARI	2
ROMANLAR VE OKUL: ZOR BİR İLİŞKİ	2
REGGIO CALABRIA OKULLARINDAKİ ÇOCUKLAR.....	2
ANLATIM VE YARATICILIK LABORATUVARI (SANAT TERAPİSİ)	2
SANAT TERAPİSİ LABORATUVARI NEDİR?	2
ROMAN GELENEĞİNDE MÜZİK VE DANS	2
MODEL	2
ÖĞRETMEN EĞİTİMİ KURSLARI	2
EĞİTİM PROGRAMI.....	2
İSPANYA: MODÜLLER VE MÜZİKLE İLGİLİ ETKİNLİKLER.....	2
İTALYA: MODÜLLER VE MÜZİKLE İLGİLİ ETKİNLİKLER.....	2
ROMANYA: MODÜLLER VE MÜZİKLE İLGİLİ ETKİNLİKLER	2
BULGARİSTAN: MODÜLLER VE MÜZİKLE İLGİLİ ETKİNLİKLER.....	2
TÜRKİYE: MODÜLLER VE MÜZİKLE İLGİLİ ETKİNLİKLER	2
DEĞERLENDİRME YÖNETİMİ	2
İTALYA: İYİ UYGULAMALAR VE SOMUT ÖRNEKLER.....	2
BULGARİSTAN: İYİ UYGULAMALAR VE SOMUT ÖRNEKLER.....	2

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

TÜRKİYE’DE Kİ İYİ UYGULAMALAR VE ÖRNEKLER	2
MİNİ SÖZLÜK	2
ANKET	2

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

GİRİŞ

Bir proje kat edilmesi gereken uzun bir yol gibidir; bu yol, bazen düz, bazen dalgalı, bazen yokuş, bazen de düzdür. Köprü projesinin başlamasından bu yana geçen üç yılın sonunda projenin birkaç kez çehresini değiştirdiği söylenebilir: ancak yola çıkarken Roman çocuklarla, ergenlerle ve ailelerle çalışmanın kolay olmadığını biliyorduk. Projenin taslağını hazırlarken Roman ve Roman olmayan çocuklar olmak üzere tüm çocuklar, öğretmenler, aileler, koşullar odak noktamız oldu ve böylece hedef ölçülerimizin panoramasına uygun yenilikçi bir proje oluşturduk.

Koşullar oldukça değişkeni, çoğu zaman projenin işleyişini etkiledi. Çocukların kamplardan ve bununla bağlantılı olarak okuldan ayrılmasına neden olan aileler arası çatışmalar; çocukların okula ulaşımını engelleyen lojistik zorluklar (okul servisinin olmaması, suyla kaplı tarlalar) projenin ilerlemesini engelleyen bürokratik ve idari sorunlar(işbirlikli öğrenme eğitim yılının başında değil sonunda gerçekleştirilebilmiştir vb) gibi sorunlarla mücadele ettik.

Ayrıca Roman çocukların okul kayıtları, okula devamsızlık oranları gibi konularda bilgi sistemlerindeki eksiklik, Romanların yoksulluk durumlarıyla ilgili bilgi eksikliği sonucunda temel ihtiyaçlarının karşılanamaması (defterlerini farelerin yemesi, okula gidecek temiz kıyafetlerinin bulunmaması vb); okula karşı güvensizlik duymaları ve bunun nedenini yalnızca Roman olmalarına bağlamaları gibi sorunlarla da karşılaştık.

Ayrıca kendimizde, yöneticilerde, okul müdürlerinde, roman ailelerde ve diğer ailelerde var olan önyargılarla da mücadele ettik. Projede yer alan her bir çocuk ve ergen, fotoğraf ve video çekimlerinde neşesini ve etkinlikleri sürdürme kararlılığını göstermiştir.

Aynı zamanda uygulamayı gerçekleştiren herkes bazen kolay bazen zorlu koşullarda büyük özveriyle çalıştı, bunun yanı sıra yaptığı işe inanan öğretmenler, okul müdürleri özverili bir şekilde gönüllü çalışmalar gerçekleştirmiştir.

Projenin etkisinin belirgin ve etkili olduğunu söyleyebiliriz: öğretmenlerin tam desteği projenin tanıtımını ve işbirlikli öğrenme isteğini etkilemiştir. Değerlendirmede önemli bir gerçek ortaya çıkmıştır: projeye katılan ortaokulların ilk sınıflarında yer alan roman öğrencileri göz önüne

aldığımızda, devam oranlarının aynı sınıf düzeyinde proje kapsamında yer almayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Buna ek olarak, ortaya çıkan belgeler, kat edilen yolun geçerliliği konusunda somut bir kanıt olmuştur: öğretmen ve eğitim uygulayıcılarının düzenlediği atölye çalışmalarından çekilen videolardan, partilerin fotoğraflanmasına, işbirlikli öğrenme konusunda çalışan bir grup tarafından yapılan kısa film çekimine kadar birçok çalışma gerçekleştirilmiştir. Ancak, projenin sonuçları yalnızca somut veriler değildir. Proje, Disiplinler arası takımın, uygulayıcıların ve öğretmenlerin tartışmalarından elde edilen bağlantısal etkiler gibi ölçülmesi mümkün olmayan pek çok fayda sağlamıştır. Bunlar projenin yaşama getirdiklerinin bir parçası olacaktır.

Roman çocukların sosyal kaynaşması, eğitimi için atılan küçük adımlardır, tüm bu bilgiler bu kısa girişin devamında yer alan raporlarda görülebilir. Ayrıca, projenin sınırları ve çözölemeyen güçlüklerinin farkında olarak, tüm zorlukları yeni bir plana dönüştürmeliyiz: Bu süreç ise uzun ve zorlu bir çalışma...

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

ROMANLAR HAKKINDA

Roman kültürü, bizlere sözlü kaynaklar, masallar, efsaneler ve şarkılarla aktarılmaktadır, hala sürmekte olan araştırmalarda bu son derece değişken dünyaya ait yeni ve ilginç bilgiler keşfediyoruz. Bu nedenle masallar çok önemlidir, öyküler, Çingenerler/Romanlar, ya da Çingene/Roman kültürüne girmiş ve bir şekilde kendine mahsus özelliklerinden anlamlar çıkararak kişiler tarafından anlatılmıştır. Öyküleri değerlendirmeye geçmeden önce, kanımca bu insanların kültürünü anlamaya çalışmak daha anlamlı olacaktır, Çingene tarihine kısa bir ara vererek, pek çok insanın bilmediği ya da üzerinde çalışmadığı bir öyküden bahsetmek istiyorum. Öncelikle yaygın olarak kullanılan "çingene" sözcüğü, aşağılayıcı ve Nazi kalıbı olduğundan Roman toplumları tarafından hoş karşılanmamaktadır.

Romanlar, kuzey batı Hindistan'dan gelmişlerdir ve dilleri Sanskrit diline benzemektedir. Pek çok insanın sandığının aksine kökenleri Mısır değildir; bunun sebebi iki efsanedir. İlkinde Nuh soyundan geldikleri söylenir, buna göre bir gün Nuh sarhoş olur ve oğlu CAAMO (Cham) kendisiyle alay eder. Nuh da oğlunu lanetleyerek onu köleliğe mahkum eder ve bu nedenle halk ikiye bölünür: bir grup Hindistan'a diğeri ise karşı tarafına gider. Diğer efsane ise, büyük göç sırasında, Mısır'dan göç eden oniki kabilenin çölden geçerken kaybolmasıyla ilgilidir. Gerçek isimleri Romandır.

Geleneğe göre, Merkez Avrupa ve Kuzey İtalya'dan gelen göçebeler olan SINTI (at yetiştiricileri, sepetçiler, performans sanatları yapanlar) ve esas olarak güneyde yaşayan ROMANLAR olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Göçtükleri yerlere göre alt gruplara ayrılmışlardır:

Piemont, Estrekaria (Güney Trol), Havati (Hırvatistan), Krassaria (Carso) ve benzerleri. Hindistan'dan ilk büyük göçü, 1000 ve 1027 yılları arasında SINTI'ler gerçekleştirmiştir, ROMANLAR ise Cengiz Han önderliğindeki Moğolların gelmesiyle Hindistan'dan kaçmışlardır.

İran, Yunanistan ve Türkiye'ye yerleşmişler ve 1362 yılındaki son göçle Yugoslavya'ya ulaşmışlardır. Güney İtalya'da 30 yıldan bu yana Yugoslav Romanlar vardır. "Adam" ya da daha az bilinen adıyla "Çiftçi"ler, Kalderaş Romanlar (kazancılar ve yıldızlılar), Laudari Romanlar (Macar müzisyenler), Khorakhanè Romanlar (Müslümanlar, Kuran okuyanlar),

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Xoraxané, Kovacs Romanlar (nalbantlar), Rudari Romanlar (Romanya kökenli ağaç oymacılar), kaldıkları yerlere göre yerleşik Romanlar adıyla alt gruplara ayrılmıştır. İsviçrede ise Romanlara Jennisch denmektedir.

Günümüzde Roman nüfusunun tam sayısını bilmiyoruz ancak Avrupa ve Amerika'da ağırlıklı olarak Vlach, Romanichal, Manuş, Sinti ve Calè (Diane Tong, Çingene öyküleri ve masalları), Avrupa ve Amerika'da bulunan Roman gruplarıdır. Günümüzde Romanlar, Doğu ve Batı Avrupa'nın, Orta Doğu'nun, Kuzey Afrika'nın, Sovyetler Birliği'nin farklı bölgelerinde ve şehirlerinde yaşamaktadırlar. Geçmişte Batı Avrupa'da bulunan romanlar, hasır sepet örgücülüğü, marangozluk gibi işler yapardı, şimdi ise yaptıkları işler farklılık göstermektedir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

GELENEKLER

Roman kültürünün yazılı bir mirası yoktur, bu nedenle gelenekler, etnik kimliklerinin korunmasında önemli bir role sahiptir. Ancak çeşitli sebeplerle bu gelenekleri tanımlamak güçtür: kültürel profillerine ait yazılı kaynakların eksikliği; çeşitli Roman kültürler arasındaki belirgin farklılıklar; iş kriterleri açısından dağınık Roman topluluklarının ailenin ötesinde gelişmesine izin verilmemesi; Roman kültürüne özgü geleneksel öğeleri diğerlerinden ayırt edememek; Roman topluluklarının kapalı doğası gereği geleneklerinin yayılmasına izin vermemesi.

Roman gelenekleri nesilden nesile sözlü olarak aktarılmaktadır ve yoğun olarak aile yapısı esastır: Roman gelenekleri çerçevesinde oluşturulan semboller genellikle çalışma biçimleri, yaşam tarzları, meslekleri ve meziyetleri ile ilgilidir.

Göçebeliğe özgü meslekleri şöyledir: ticaret ve hayvancılık, at, ayı, maymun, sirklerde ya da gösterilerde kullanılan vahşi hayvanları eğitme ya da takas.

Romanlar ayrıca değerli ya da değersiz tüm metal işlerinde oldukça yeteneklidir; öyle ki soylular kendilerine yasal isimlerini, soy isimlerini vermiştir. Ayrıca kolektif yaratıcılık içinde herkes müzik bilir, her şeyden öte hepsi Roman/çingene ruhuna sahiptir.

Pek çok eski kaynakta, roman müzisyenlerin ya da lavtacılardan saraya davet edilerek, kraliyet gecelerinde soyluları eğlendirdiği bilgisi yer almaktadır. Donald Kenrick "Gypsies from India to the Mediterrean" (ç.n: Hindistan'dan Akdeniz'e Çingenerler) adlı kitabında, M.S beşinci yüzyılda çingene müzisyenlerin geceleriyle ilgili bazı belgelerden alıntılar yapmıştır: "420-430 yılları arasında İran Şahı Bharam Gur, Hindistan'dan İran'a müzisyen ve dansçılar getirtmiştir". Beş yüz yıl sonra, 950 yılında Arap tarihçi Hamza şöyle yazmıştır: "Halkıyla çok ilgili olan Bahram, her gününün yarısını dinlenmeye, partiler, içki içmeye ve eğlenceye ayırırdı. Bir gün

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

halktan bazı kişilerin müzik olmadan içtiğini gördü. Bu kişiler kraliyette çok az sayıda müzisyen olduğunu ve bu nedenle de çok para istediklerini söylediler. Cömert Şah, Hindistan kralına bir mektup yazdı ve Hint kralı, on iki bin Zott (eski bir Hint kabilesi) müzisyen gönderdi, Bharam Gur da bu müzisyenleri krallığın çeşitli kentlerine gönderdi". Montenegro'daki Gırnjani köyündeki St. Nicola manastırında bulunan fresklerde, tapan (davul), akçaağaç ve cevizden yapılan yarım metre uzunluğunda olan ve halen Balkan Romanların diğer enstrümanlarla birlikte ürettiği zurla çalarken resmedilmiş romanlar vardır.

Müzik konusunda çok fazla söylenecek söz vardır; bu bağlamda, çingene kültüründe melodi ve ritmin ne kadar önemli olduğunu göstermek adına Flamenko'nun bir Roman icadı olduğunu söylemek yeterli olacaktır.

Müziğin, dansın, sirk ve gösterilerin ötesinde, yüzyıllardır duygusal işlevini yitirmeden devam eden bir Roman geleneği daha vardır: el falı. Antik dönemlerden bu yana devam eden bu saf çingene geleneğine, seyahat ve insan bilgisi eşlik etmekte ve sanatçılar için araştırılması gereken gerçek bir alan sunmaktadır, beş yüzyıldan bu yana değişim ve dönüşüm gösteren bu resimsel tarz, falcılık kültürünün estetik bir tanığı ve unutulmaz bir işareti olmuştur.

Romanların ilk kez 1422 yılında Bolonya'da yayınlanan kayıtlar da dahil çeşitli kaynaklar tarafından belirtildiği gibi 1400'lü yıllarda İtalya'da ortaya çıkıp çıkmadıkları merak edilmektedir. Yaşam tarzları, meslekleri, işsizlik nedeniyle hırsızlığa yatkınlıklarına rağmen Romanlar pek çok yerde kabul görmüştür.

İlk sorunlar, modernleşme ve ekonominin kırsallıktan ve zanaattan teknolojiye geçmesiyle ortaya çıkmıştır. Bu nedenle geleneksel Roman mesleklerine olan ilgi giderek yok olmakta ve yerini mekanik ve endüstriyel gelişime bırakmaktadır. Çalmak diğer adıyla "acil durum demiri" (çifçiler ve Romanlar arasında hayvanlarla çalışma, veterinerlik bilgisi, yiyecek karşılığı mal değiştirme, zor zamanlarında kendilerine yardımcı olacak yiyecek değiş tokuşu) diğer insanların haklarını ihlale dönüşmüştür.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Gösterileri, dansları ve çeşitli yetenekleriyle eğlendirmeleri, bir yandan da yaşam tarzları nedeniyle sevgi-nefret ilişkisi doğmuştur. Günümüzde bu duygular hala ifade edilmektedir, diğer yandan Romanlar da bu duruma aynı şekilde tepki vermekte ve herkes savunma haline kendi dünyasında yaşamaktadır. Resimler de aynı zamanda sosyo-kültürel bağlamda hoşgörü düzeyinin ve zaman içinde bunun nasıl değiştiğinin işaretini vermektedir. Sembolik dinamikler yalnızca haç, zeytin ağacı, koyun, tek boynuzlu at gibi bilinen öğelere bağlanmamakta aynı zamanda “geçişli” özellikleri sürdürmektedir, örn. Sosyal anlamların değişmesiyle ilgili anlam geçişler; örneğin çingene at arabası tekerleği bir zamanlar kalıcı konutların olmaması, gezginlik, rüzgarın oğlu ve benzeri anlamların yanı sıra Romantizmi simgelerken, yirminci yüzyılda ise aynı sembol, bilişsel özelliklerini değiştirerek farklı anlamlar kazanmıştır: Müller paradigması. Sembolün göreceli olarak kısa bir yaşamı olmuştur; karizmatik, psikolojik ve duygusal eylem özelliğini bitirerek artık kullanılmayan bir nesne olduğundan tarihi bir ögeye dönüşmüştür.

Eski Yunan mitolojisinin yerini Hristiyanlık almıştır, buna göre birey artık kendisini herhangi bir sembolle özdeşleştirmemektedir. Son olarak sembol öğelerin seçilmesi, bilinçaltımız tarafından gönderilen ve depolanan çok fazla bilgiyi sentezleme gücü olan düzenli bir yapı olarak değerlendirilebilir; rüya boyutunda da kullanılan bu durumdur. Aksi halde insanoğlu, bu sembolleri yorumlamak için büyüleyici “zihin haritalarını” oluşturamazdı. İnsan “sembolik bir konteyner”dir, çingene imgesi bu konteynere aittir; özgürlük ve geçiş mitlerinde çekici ve rahatsız edici bir şekilde varlığını sürdürür. Romanların Avrupa'ya gelmesiyle birlikte uzun zaman en sık kullanılan sembol, Roman topluluklarının yoksulluğu olmuştur.

Buna ek olarak, Roman toplulukları arasında yaygın olan bu yoksulluk, kolektif hayal gücü, duygu ikilemleri içinde yansıtılmıştır: bir yanda fakirlik ve yaşam koşulları sosyo-kültürel olarak aşağılık duygusu ve bir yandan da maddiyatın ötesinde romantik bir durumla özdeşleştirilmektedir. On dokuzuncu yüzyılın başında bu ideal Bohem olarak adlandırılan bir stereotip oluşturmuştur.

ROMANLARIN KOSTÜMLERİ VE GELENEKLERİ

Bir devletin ya da benzer bir yapının olmaması nedeniyle Romanların temel yapı taşı ailedir: aileler bir araya gelerek (yaklaşık 30-40) bir kumpanya oluşturur. Romanlar, genelde küçük topluluklar halinde yaşamaktadır; üyeleri arasında güçlü bir dayanışma vardır: gençler, yaşlıların bakımını üstlenirken, yetimleri

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

akrabaları sahiplenir. Roman kültürü, Romanlar ve Gadje olarak adlandırılan Roman olmayanlar arasında bir mesafeye neden olmaktadır ve bunun sonucunda yerel halkla kaynaşmazlar. Bir aileye ait olmak, bireysel olarak psikolojik ve sosyal güven sağlar, her şey aile etrafında döner. Bir roman öncelikle ailesinin bir ferdidir. Bireyler arasındaki ilişkiler, aileler arasındaki ilişkiler kadar temeldir. Aile ilişkileri çift yönlüdür: bir aile üyesinin yaptığı iyi bir şey tüm aileyi gururlandırır; bir kişinin başarısızlığı tüm aileye zarar verebilir.

Roman ailelerinde tipik ataerkil bir yapı vardır: erkek, ailenin reisidir, dış dünyada ailesini temsil eder ve gelirden sorumludur. Kadın ise aile içi işler, çocukların yetiştirilmesi ve eğitimiyle ilgilenir. Evliliğin önemi büyüktür. Açıkçası Romanlar, kendi aralarından eş seçerler; ancak bazen bir gagio (roman olmayan) bir romanla evlenebilir, hatta bir romanın gagio bir kadınla evliliği daha yaygındır. Elbette böyle bir durumda kadın, onlara uyum sağlamalıdır. Evliliklerde çeşitli adetler vardır; Romanlar arasında başlık parası, Sintiler arasında kaçma yoluyla, evlilikler olmaktadır. Ayrıca, ikinci ya da üçüncü dereceden kuzenlerle de evlilikler yapılmaktadır. Çok az Avrupa ülkesi Roman evliliklerini tanımaktadır, daha önce de belirttiğimiz gibi, bunlar toplum içinde çok önemli törenlerdir ancak resmi bir tören yapılmadığı için yasal olarak kabul görmemektedir. Başlık parası yoluyla evlilikte, gelinin babasına belirli miktarda para ödenir. Başlık parasının belirlenmesi bazen günler sürebilir. Anlaşma, gelinin, damadın babasının getirdiği içeceği içmesiyle sağlanır. "Kaçma" ise daha ataerkil topluluklarda görülmektedir. Genellikle cinsel birleşme olduktan sonra evlilik kabul görmek zorundadır.

Birlikte seyahat eden bu aileler arasında iş bağı kadar yoğun başka bir bağ yoktur. Roman toplumlarında, yaptıkları işlere göre alt gruplar vardır:

- En bilinen alt grup, kökenleri "Balkanlar'a dayanan ve bakır işçiliği ile uğraşan Romanya'daki caldare romanlarından Caldarari (Kalderaş/Kotlar)
- Aylarla gösteriler yapan ve "orso" (ayı) kelimesinden türeyen Ursari.
- Bıçak bileyicileri Churara (Roman dilinde "curin"-bıçak)
- At yetiştiricileri Lovara (macarca at "lo", Romanca "Geambas")
- Argintari (Romancada, gümüş üretim ve ticareti yapan)
- Aurari (Romancada: altın işleme ve ticareti ile uğraşan)
- Lautari (Romancada: müzisyenler)
- Florari (Romancada: çiçekçi)
- Pieptanari (Romancada: kemik tarak zanaatıyla uğraşan)
- Caramidari (Romancada: tuğla üretiminde çalışan)

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

- Clopotari (Romancada: kilise zili üretimiyle uğraşan)
- Fierari (Romancada: özellikle Ortaçağ'da silah ve araç gereç üreten)

Modern toplum içinde bu grupların çoğu yok olmuştur.

Artık Orsari, Pieptanari, Caramnidari, Clopotari, Fierari ve diğerlerinin çoğu yok denecek kadar azdır.

ADALET - YARGI

Romanlar, babadan oğula geçen kurallarla yaşamaktadırlar. Bu kuralların bozulması durumunda, çatışmaların çözümü için ortaçağa özgü gelenekler devreye girer. Cezalara "Kris" olarak adlandırılan bir mahkeme karar verir. Günümüzde de varlığını sürdüren Kris mahkemeleri, toplum içindeki ünleri ve saygınlığı nedeniyle seçilen aile reislerinin yönettiği halka açık mahkemelerdir. Yaşlılar konseyi, bir ya da daha fazla hakimden oluşan gerçek bir mahkemedir ve tüm üyeleri erkeklerden oluşur. Hakimler, ünlerinin önemine göre uzaktan gelebilirler ve taraf olamazlar. Mahkeme salonlarında kadınlar nadiren konuşur, ancak kendileri doğrudan çatışma yaşamışsa söz hakkı alabilirler. Yemin, kanıt niteliği taşıdığından çok önemlidir, yalan söyleyenlere verilen cezalar çok ağırdır, topluluktan atılmaya dek uzanabilir. Davalar genellikle, topluluğun içsel bağlılığını tehlikeye atan durumlar; gelenekler ve içsel saygıyla ilgilidir, karar aile reislerinin onayıyla alınır. Aileye bağlılığın çok önemli olduğu göz önüne alındığında, aileden atılmak en ağır cezalardan biridir.

DİL VE DİN

Yazılı belgelerin olmaması ve uluslararası azınlığın sık sık asimilasyon girişimleri nedeniyle homojen ve değişmeyen bir dili sürdürmek zor olmuştur. Roman azınlık tarafından Romanca konuşulmaktadır henüz bir standardı olmayan bu dil, etnik kimlikleri açısından önemlidir. Günümüzde Romanca, Romanların yaşamlarını sürdürdükleri yerlerin dillerinden de etkilenecek farklı lehçelerden oluşmaktadır. Dilbilimsel araştırmalar, bu dilin Hint-Avrupa dil ailesine ait olduğunu göstermektedir. Roman nüfusunun kökeni, Kuzey batı Hindistan (Sindi, Gujarathi, Hindi, Marathi, kafir, Panjabi) lehçelerine yakındır. Sayılar, vücudun bölümleri, eylem bildiren kelimeler Hintçe kökenlidir. Romancada, Romanların yaşadığı ülkelerin dillerine ait çok sayıda kelime vardır. Ancak pek çok Roman, yaşadığı ülkenin dilini konuşmaktadır; bazıları saf romanca bilmemektedir. Bu durum, İngiltere, Portekiz ve İspanya'da yaşayan toplulukların konuştuğu Angloromani ve Calo lehçelerinde görülmektedir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Bazı Roman toplulukları ve dernekler, Avrupa düzeyinde harekete geçerek, dilin kültürel kimliğin korunmasındaki rolünü göz önünde tutarak Romanca'nın standartlaşması sürecini üstlenmiştir. Yerel halkla bütünleşme ve huzur içinde yaşamının bir diğer yolu da yaşadıkları ülkenin dini inanışlarına uyumdur. Kendi kültürlerine özgü öğeler olsa da Romanlar her zaman yerel dinleri, özellikle de Hristiyanlığı benimsemiştir. Katolikler (İtalya, İspanya, Fransa, Polonya, Macaristan, Hırvatistan, Slovenya, Slovakya), Ortodokslar (Rusya, Romanya, Ukrayna, Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan), Protestanlar (Kuzey Avrupa ülkeleri) vardır. Ancak, Makedonya, Bosna, Kosova gibi ülkelerde Müslümanlar da vardır, İslam ülkelerinde Roman nüfusu azdır. Kökenleri, Hindistan olan Romanlar hala Hindu'dur, Amerika kıtasında Roman Katolikler ve neoprotestanlar vardır. Dünyanın her yerinde, özellikle İspanya ve Fransa'da Roman Protestan kiliseleri bulunmaktadır. Kültürlerine özgü belirli kavramlar, dünya görüşleri, iyi ve kötü yerel dinlerle iç içe geçmiştir. İyi, yaratıcı Devel kötü, şeytan Beng ile ifade edilmektedir. İyi ve kötü güçler sürekli çatışma halindedir.

Doğüstü şeyler temel bir kavramdır ve Roman kültürüne göre ruhlar her zaman aramızdadır. Ölüm anlamsızdır ve ölen bir kişiden ayrılmak kesindir. Ayrıca Roman etnik grubu, ölen kişinin ruhunun, oç almak gibi sebeplerle yeniden ortaya çıkacağına inanmaktadır.

GİYİM

Kimliğin korunmasında kıyafetlerin önemli bir rolü vardır. Daha çok kadın kıyafetleri korunmuştur ve geleneksel özellikler taşımaktadır. Kıyafetler göz önüne alındığında inançlar ve kurallar da giyinme biçimini düzenlemiştir: kadın, bedeninin alt bölgesi iffetsizliği çağrıştırdığı için uzun etek giyer. Geleneksel olarak, Roman kadınlar, parlak renklerle geçişleri olan uzun etekler giyer, saçları uzundur, büyük küpeler ve gelir durumlarını yansıtan parlak mücevherler kullanırlar. Evli kadınlar, diğerlerinden ayırt edilmek için başlarını örtmek zorundadır. Erkeklerin geleneksel kıyafetleri yoktur ancak genellikle renkli giyinirler, şapka takarlar ve uzun bıyıklıdırlar. Kadın ve erkekler genelde şans ve uğur getirdiğine inandıkları kırmızı renkleri tercih etmektedirler.

Ne yazık ki günümüzde geleneksel şekilde giyinmek herkesin dikkatini çekerek ayrımcılığa neden olmaktadır. Kadın kıyafetleri daha fazla dikkat çektiği için bu tür bir ayırım erkeklerden çok kadınları incitmektedir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

ROMAN AZINLIĞIN BELİRLİ SORUNLARI

Roman azınlıklar, Avrupa'daki en fakir ve savunmasız topluluktur. Roman etnik grubuyla ilgili sorunlar çok çeşitlidir ve birbiriyle iç içe geçmiştir. Tarihsel olarak Avrupa'nın en fakir nüfusu olmalarına rağmen, Roman insanların yaşam kalitesinin düşüşü, sürdürülebilirlik açısından zor bir duruma neden olmaktadır. Sosyalist rejimlerin çöküşünden sonra, Romanların yaşam koşulları ciddi bir şekilde bozulmuştur; Avrupa ve uluslararası toplumların dikkatini çekecek ölçüde hakları ihlal edilmiştir.

Romanların Üçüncü Dünya ülkeleriyle karşılaştırılabilecek olan yoksullukları yaşadıkları diğer zorluklarla da ilintilidir: eğitim eksikliği, işsizlik, barınma sorunu, sağlık güvencesinin olmaması. Romanlar, eğitimlerindeki eksiklik, coğrafik olarak izole olmaları ve ayrımcılık nedeniyle iş sahasına girememektedir. Diğer yandan kamu hizmetlerinden yeterince faydalanamamaları, coğrafik olarak ötekileştirilmeleri, okul giderlerini karşılayamamaları Romanların eğitim hayatını olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Romanların yoksulluk ve ayrımcılıkla başlayan yaşam döngüleri, yetersiz eğitim ve işsizlikle sürmekte ve yine yoksulluk ve ayrımcılıkla sona ermektedir.

FARKLILIKLAR

Romanların farklılıkları, bütünleşme/entegrasyon konusunda başarısız olmalarının sebebidir. Farklı gelenekleri, Roman olmayan kişilerden farklı yaşam biçimleri, genellikle Romanların entegrasyonu istemediği ya da kimliklerinden uzaklaşmadan entegrasyonun mümkün olmayacağı görüşüne neden olmaktadır.

Farklılıklardan söz ettiğimizde, iki taraflı olarak düşünmeliyiz: Romanlar, Roman olmayanlardan farklı oldukları gibi, kendi aralarında da farklılıklar göstermektedirler. Bu bağlamda Romanları kaleydoskop ya da farklı alt gruplardan oluşan bir mozaik olarak tanımlamak temsili olacaktır.

En yoğun roman grupları şüphesiz ki merkez ve güney Avrupa'dadır, buralarda da dini inanışları ve mesleklerine göre gruplanmışlardır. Romancadaki, roman lehçeleri ülkeden ülkeye, yaşadıkları şehirlere, merkez ya da kırsaldaki yerleşim yerlerine göre değişiklik göstermektedir.

Romanların yaşadıkları zorluklar, aynı ülke içindeki topluluklar içinde bile bölgelere göre kendine özgü farklılıklar göstermektedir. Roman topluluklar arasında yalnızca konuştukları dil değil aynı zamanda gelenek ve görenekleri de değişiklik göstermektedir. Roman nüfusunun tamamı geleneklerine tam anlamıyla bağlı değildir, bazıları modernleşmeyi kabul etmiştir. Roman topluluklarını

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

gözlemlemek için yapılan ziyaretlerde, bu bakış açısına göre farklılıklar görülmüştür. Roman geleneklerine göre iffetsizlik olarak değerlendirilen vücudun alt bölümlerini saklamak için giyilen uzun etekler, Bükreş'te yaşayan (Ferentari bölgesi) yeni nesil romanlar arasında tamamen kalkmıştır.

Bu durum Bükreş'in yakınlarındaki Roman köy topluluklarında görülmemektedir. Roman ebeveynlerin, çocuk evliliklerine izin vermeleri durumunda, çocuk hakları dernekleri tarafından ihbar edilmektedir, bu tür örnekler daha çok kırsal alanlarda eski kurallara bağlı yaşayan Roman toplumlarında görülmektedir. Bunlar arasında ayırıcı olan bir diğer özellik de dindir. Yerleştikleri bölgenin dinlerini kabul edenler Katolik, Ortodoks, Müslüman ve son olarak da Protestan olmuşlardır. Toplumun genel özelliklerini yansıtan meslekler de, işlere göre farklı gruplar oluşturmuştur: at yetiştiricileri, müzisyenler, ayı yetiştiricileri, dansçılar, akrobatlar, metal ustaları (altın, gümüş, demir, bronz), tüccarlar (farklı zümrelerle: Kalderaş, Ursari, Kosnicari, Aurari, Lautari....)

Ayrıca, Avrupa'nın her yerine yayılmış olan Romanların birbirleriyle olan iletişimi azdır ve bazı durumlarda kaynak eksikliği ve dil kullanımı ciddi zorluklar doğurmaktadır.

Romanlar arasındaki farklılıklar, refah durumlarının belirlenmesi açısından araştırmacılar, politikacılar, hükümetler, sivil toplum kuruluşları ve Avrupa Birliği için zorluklar doğurmaktadır. Entegrasyonları için veri toplamak, analiz etmek, gözlemlemek, politikacıları eğitmek son derece güçtür. Romanların yaşadıkları zorluklar, topluluktan topluluğa göre değişmektedir. Tek bir politika belirlemek ve uygulamak Romanların farklı sorunlarını çözmeyecektir, her topluluk için farklı yaklaşımlar geliştirmeliyiz.

EĞİTİM

Yeni göç akımı nedeniyle ortaya çıkan problemlere karşı İtalyan eğitim sistemi içinde belirgin bir şekilde okullar açıldığı görülmektedir. Örneğin, 3.08.1999 tarihinde 1998-2001 yılları arasındaki eğitim dönemleri için Ulusal Ortak Girişim Anlaşması imzalanmıştır. Tamamlayıcı anlaşma, sosyal dışlanma, çocuk suçları ve erken okul terki riski taşıyan bölgelerde yer alan okullarda belirgin kişisel katılımı "desteklemeyi, teşvik etmeyi ve ödeme yapmayı" hedeflemektedir. Madde 5 şöyledir: "farklı ülkelere gelen ve/veya sonradan ülkeye dönen öğrencilerin entegrasyonu ve kabulü konusunda destek veren okul çalışanlarının çalışmalarını desteklemek, özellikle de İtalyan dili öğreten öğretmenlerin koşullarının iyileştirilmesi (...) karşılıklı saygıyı doğuran dilsel ve kültürel farklılıkların değer olarak benimsenmesi, kültürlerarası değişim,

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

hoşgörü kültürü, kültürün ve ana dilin korunması konusunda çalışmaları destekler...” Madde 19 ise yoğun göç alan ve göçebelerin uğrak yeri olan bölgelerde çalışan öğretmenlerin eğitimiyle ilgilidir. Hızlı bir şekilde eğitim vermeli ve uluslararası eğitimle ilgili sorunların araştırmasını yapmalıyız. Güçlü ötekileştirme sorunları, Romanların devlet okullarının sunduğu fırsatlardan yeterince yararlanamamalarına neden olmaktadır.

Lacio Drom grubu, Romanları ve Sintileri, tüm işçi sınıflarını da kapsayan özgülleştirme sürecine katmayı hedeflemektedir.

DİL VE KÜLTÜR ARABULUCULARI

Kültürel arabuluculuk konusu, kültürler arası ile birlikte, İtalya’da Eğitim Bilimi’nin yeni halini biçimlendiren problemlerdendir. Bu yeni eğitim cephesi ile ilgili, özellikle 1990-2000 yılları arasında deneysel araştırmaları temel alan bilimsel yayınlar ve/veya teorik yansımaların sayısı oldukça fazladır. Bununla birlikte, kültürel arabuluculuk ihtiyacı, sosyal ve sağlık alanlarında ortaya çıkmıştır. Pek çok durumda sağlık hizmetleri, göçmenlerin kültürel arabulucuları düzenlemesi ve eğitmesi için destek vermiştir. İki önemli örnek, Milano’daki NAGA ve Roma’daki San Gallicano Hastanesi’dir.

Naga “Yabancılar ve Göçebeler için Sosyal ve Sağlık Hizmetleri Gönüllü Birliği”, 1987 yılında Milano’da, göçmenlerin, özellikle de oturma izniyle ilgili sorunlardan dolayı Ulusal Hizmetlerden yararlanamayan kişilerin sosyal ve sağlık ihtiyaçlarına cevap verebilmek için kurulmuştur. Naga, kültürel arabulucular için eğitimler düzenlemektedir. 80lerin ortalarından bu yana Roma’da bulunan San Gallicano Göç Enstitüsü Önleyici Tıp Merkezi, dil-kültür arabulucuların yardımıyla binlerce göçmene yardım etmiştir.

Okullarda dil ve kültür arabulucuları ilk kez, 6 Mart 1998 yılında 40 no.lu yasanın 36 ve 40. Maddeleri “yabancılar için göç ve kanun disiplini” ile tanıtılmıştır ve sonrasında 25/07/1998 tarihinde Yasama Kararı’nın 38 ve 42. Maddeleriyle değiştirilmiştir. Madde 36 “Yabancıların Eğitimi. Uluslararası Eğitim”, anavatanlarında aldıkları eğitimin tanınmasını ve nitelikli arabulucular yardımıyla yabancı öğrencilerin aileleriyle iletişim konusunu ele almaktadır.

Ancak burada yer alan “nitelikli” sıfatında yeterli kültürel özellikler yer almamaktadır.

Madde 40 “Sosyal Entegrasyon Ölçütleri” yabancı azınlıkların sosyal entegrasyonu için kültürel arabulucular üzerinde odaklanmaktadır, “farklı etnik, ulusal, dilsel, dini gruplara ait yabancılar ve yönetimler arasındaki ilişkileri yürütmek” için arabulucular görevlendirmek adına göçmen dernekleriyle (usulen kayıtlı) yeni anlaşmalar yapılmasını desteklemektedir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

2000 yılında çıkarılan, 11/08/2000 tarihli 328 no.lu Kanun “Bütünleşmiş Aracılık ve Sosyal Hizmetler Uygulaması Hakkında Kanun Taslağı” nda yer alan Madde 12’de arabulucu “kişi için sosyal hizmet” olarak sınıflandırılmıştır. Ancak, gerekli nitelikler hala netleştirilmemiştir ve resmi eğitim müfredatı belirlenmesi için daha fazla uzmanlık gereklidir.

Ancak ilgili okul yasalarıyla, özellikle aşağıdaki hükümlerde bu özelliğe işaret edilmektedir: 26 Temmuz 1990 tarihli 205 no.lu kanun “Zorunlu eğitim ve yabancı öğrenciler. Kültürlerarası Eğitim”, 6. Maddesinde ana dil arabulucuları, iletişimi sağlamak, okul aile ilişkilerini desteklemek, miras dil ve kültürü destekleme konusunda yardımcı olan kişiler olarak tanımlanmışlardır. 21 Ocak 2000 tarihli 21. No.lu “Eğitim ve Güncelleştirme Girişimleri” maddede, eylem öncelikleri olarak dil arabulucularının ve göç alan bölgelerde çalışan öğretmenlerin eğitimi vurgulanmaktadır. 21 Mart 2006 tarihli kanunun 24 no.lu maddesi “Yabancı Öğrencilerin Kabulü ve entegrasyonu”dur. Bu belgenin ikinci kısmı ve özellikle 3. maddesi dil ve kültür arabulucularından bahsetmektedir. Belgede “okulların, yabancı öğrenci ve ailesi arasındaki iletişimi kolaylaştırma becerisinin oldukça önemli olduğu ve sözel olmayan yönlerine dikkat çekerek mümkün olduğu durumlarda, okulların eğitim seçenekleri hakkında bilgi vermek için çevirmenler ya da kültürel arabuluculardan destek alınması önemlidir” ifadesi yer almaktadır (s.10)

Kültürel arabulucuların önemine değinen bir diğer belge de Yabancı Öğrencilerin Entegrasyonu ve Uluslararası Eğitim Ulusal Gözlem Merkezi tarafından 2007 yılının Ekim ayında yayınlanan “Yabancı Öğrencilerin entegrasyonu ve kültürlerarası okul eğitiminde İtalyan Biçimi”dir. Dil-kültür arabulucuları, yabancı ailelerle ilişkiler ve okul rehberliği konusunda kaynak olarak görülmektedir. Dil-kültür arabulucularına ayrılan bu bölümün sonunda, sektördeki uzmanlara yardımcı olacak ek bilgiler yer almaktadır. Bu araştırma raporumuzun kapsadığı bir konu olmamasına rağmen, diğer önemli alanlarda dil-kültür arabulucularına ihtiyaç vardır. Örneğin, cezaevi gibi kurumlarda da dil-kültür arabulucularına ihtiyaç olduğunu gördük. İtalyan hapishanelerinde bulunan 60,000 kişi arasında bizim kanunlarımıza göre masum olduğu varsayılan ve dava bekleyen göçmenler de bulunmaktadır. Kültür arabuluculuğu için olası durumlardan biri olarak değerlendirilmese de ayrıcalıklı bir yerdir.

ROMANLAR VE OKUL: ZOR BİR İLİŞKİ

Günümüzde, şehirlerimizdeki etnik ve kültürel farklılığı yansıtan okullar, kültürlerarası arabulucuların özel ilgi gösterdiği farklı öğrenci

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

gruplarından oluşmaktadır. Roman kökenli öğrenciler bulunmaktadır: genç göçmen çiftlerin çocukları genellikle bizim bölgemizde doğmuştur. Neden Roman öğrencilere özel ilgi gösterilmektedir? Bu çocukları, aynı şekilde göç etmiş ve aileleriyle yaşayan diğer çocuklardan ayıran nedir? Neden, arabuluculuk hizmetleri ve sosyal hizmet ağı ile çevrelenmişlerdir? Kalıplaşmış çingene düşüncesinden uzaklaştıran özverili öğretmenler olmasına rağmen bu öğrenciler neden zayıf oldukları için sınıflardan atılmakta ve dışardan eğitim almak zorunda kalmaktadır?

Her öğrencinin kendine has bir dünyası olduğunu bilerseniz, o öğrencinin kendi grubuyla ilgili doğru bilgiler edinebilirsiniz, Romanlar hakkında konuştuğumuzda, toplumumuzdaki durumlarına ve bizim geleneklerimizi yorumlamalarına özgü özelliklerini de ele alırız.

Sinti ya da Romanların bileşenleri ele alındığında, çocukluğundan bu yana yaşadıkları, toplumla olan uzaklığı ve onlar tarafından algılanması (göçleriyle Roma örneğinden bağımsız olarak) düşünüldüğünde, okul gibi kurumsal bir yapıda bulunmaları belirli tutumlarla belirlenebilir, bu bağlamda yer alan konu ve kuralların dışında bir zıtlık vurgulanır. Roman kimliği, topluluklarında ve yaşadıkları toplumda var olma biçimleri güçlü bir şekilde Romanlar ve Roman olmayanlar arasındaki ayrımı temel almaktadır. Bu tutum, açık bir kurumsal gösterge oluşturmasa da, toplulukla ilgili tüm etkinlikler etrafında, topluluğu sürdürmeyi hedeflemektedir. Ancak bu durumda bir topluluğa ait olma bilinci gelişir, kimlik, özerklik ve özgürlük anlamını bulur. Şehirde fiziksel bir mekan olan okul, roman olmayan kişiler tarafından tasarlanmış ve yapılmış, "eğitsel" olarak değerlendirilmiştir. Kurumun "eğitsel" olarak düşündüğü bir çevre sağlayacağız, böylece okul çocukluk ve yetişkinlik arasındaki bağı sağlayan resmi bir kurum olma yolunda değişime açılacaktır. Ancak ailenin okul, yaşamına katıldığı ve ilgilendiği görünse de yalnızca bunun için değildir. Ayrıca, okulun Roman toplulukları ve toplumun diğer büyük kesimi arasında ilişki ortamları oluşturan tek yer olduğunu unutmamak gereklidir.

Okulun, Roman öğrencileri, Roman yetişkin olmaya hazırlamadığı düşüncesini bırakmak gereklidir, Roman eğitim modeli ve toplumun büyük çoğunluğuna ait olan eğitim modelleri

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

düşünmeliyiz. Burada, Roman öğrencilerin öğrenme ve gelişmelerinde öğretme ve öğrenme ilişkileri yerine derslerle olan ilişkileri esas olmaktadır.

İlişkiler, öğrenci, aile yaşamı, topluluk değerleri gibi öğrenciyle ilgili özel bilgiler sağlar. Okul, Romanlar için de bir eğitim ortamı olabilir, ancak bu durumda dikkatli olmalı ve her bir aile ortamında neler olduğunu anlamaya çalışmalıyız: çevre-aile ve okul arasında neler olup bittiğini görmek, çocuğun varlığının toplum ya da aile için belirgin bir hale gelmesini sağlar.

Belirli koşullar sağlandığında okul, aile için bir eğitim alanı haline gelir. Örneğin, ailesi tarafından yabancı, tanıdık olmayan bir ortamda hatta eğitim ortamında bulunmak için çok küçük olduğu söylenen çocuklar vardır. Bu tür durumlarda, ebeveynler için, çocuğun uyarılar ve öğrenme fırsatlarıyla dolu bir aile ortamında bulunması, okula devam etmek için zorlanmaması eğitsel olabilir.

Okulun, Roman aile eğitimini tanımadığı durumlarda, öğrenci için "okul başarısı" yabancı bir çevrede güven altına alınabilir, okul yalnızca bir eğitim modeli sunabilir. Bireyselleştirilmiş program ya da kültürlerarası pedagojik etkinlikler, öğrencilere öğrenme sürecinde bağımsızlık verdiğinde eğitsel ve didaktik işlev görebilir, bazı durumlarda aile ortamlarında formal ve informal öğrenme şekillenebilir. Bu, ailenin okul yerine geçeceği anlamına gelmez (aile eğitim modeli varsayılarak), ancak en azından ailenin eğitimdeki rolü tanınmış olur, bu rol paylaşılarak ihtiyaç olan durumlarda yeni öğeler ortaya koyar. Ancak bu yolla, öğrenciler, topluluklarının yücelttiği değerler içinde bozulmadan kendilerini zenginleşmiş hissederler.

Kendi değerlerimizi ve Roman toplulukların değerlerinin aynı oranda tanınmasını desteklemek, Romanlar adına Caritas uluslararası arabuluculuk hizmetlerinin planıdır. Bu arabuluculuk çalışması çeşitli düzeylerde gerçekleşir, bunlar arasında topluluğun az bilinen özellikleriyle ilgili öğretmenleri bilgilendirme çalışmaları (bu anketle giriş) ve rahatsızlık veren bazı konuların yansıtılması yer almaktadır. Bu çalışma, ötekileştirme ve ayrımcılığa rağmen toplum içinde kabul gören büyük toplulukların özelliklerini vurgulayarak varoluş çabasını sürdürdükleri ve kendi kimliklerini korumaya çalıştıklarını göstermektedir.

REGGIO CALABRIA OKULLARINDAKİ ÇOCUKLAR

Romanların bölgemize gelmeleri, Romanya, Makedonya, Kosova ve Bosna'dan göç etmeleriyle birlikte, yoğun olarak başlamış ve sonraki yıllarda da devam etmiştir. Başlangıçta eski Yugoslavya'nın bölünmesiyle gelen aileler kabul edilerek, iş, ailevi ve insani nedenlerle gelen AB vatandaşı olmayan vatandaşlar olarak

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

yerleşmişlerdir. Zorunlu eğitime devam eden çocuklar İtalyan vatandaşı olmayan, daha önce belirtilen sebeplerle gelen ve bizim sınırlarımızda doğan, erken çocukluk döneminden bu yana okula devam eden "ikinci nesil göçmenler" dir.

Doğrudan göçü yaşamayan bu çocuklar, kendi halklarının yaşadığı sosyal ve barınma ile ilgili ötekileştirmenin farkındadır. Durumun güçlüğü, bu öğrencilerin okula devam, performans ve sonuçları; bazı durumlarda tutum ve sosyalleşme konusunda "sorunlu" öğrenciler olmasına sebep olmaktadır. Bu küçük araştırmanın amacı, bu farklılıkların öğretmenler tarafından nasıl algılandığını, ne kadar gerçek birer sorun olarak değerlendirildiğini, ne kadar farklılıkların normal bir parçası olarak algılandığını görmek ve karşılıklı güvensizlik duygusunu yıkarak dinleme, tanıma ve hedefleri paylaşma bağlamında yeni bir ilişkinin kurulmasını sağlamaktır.

ANLATIM VE YARATICILIK LABORATUVARI (SANAT TERAPİSİ)

Sanat terapisi, iyileşmeyi sağlamak, bireyin duyguları ve ilişkileri bağlamında gelişmesine destek olmak için görsel sanatlardan (daha geniş anlamıyla müzik, dans, tiyatro, kukla, öykü ve masal anlatımı) faydalanan çeşitli teknik ve yöntemleri kapsamaktadır.

Bu yöntem, öz güveni arttırmaya, bireyin içinde bulunduğu grupta kendini ifade etme kapasitesini geri kazanmasına yardımcı olan farklı iletişim biçimlerini etkin hale getirir. Sanat terapisi aracılığıyla sahip olduğumuz tüm kaynakları harekete geçirme imkanına sahip oluruz: kişinin yaşamını sürdürmesi, şekillendirme, diğerlerine bunları aktarma. Bu eğitsel bir süreçtir, eğitimin eğitmek olduğu süreçleri şekillendirir: dışavurumcu uygulamalar, gözlem ve karşılaştırma yoluyla bireyin kendini tanımasını ve öz farkındalığı sağlar (7-8 Eylül 2001 tarihinde Carpi'de gerçekleşen Okulda Sanat Terapisi Ulusal Konferans Eylemi –Sanatı Ayırmadan Kullanın. Sanat Terapisi ve İyi Eğitim İlişkileri)

Edith Kramer'in (sanatçı ve 30lu, 40lı yıllardan bu yana sanat terapisi yaklaşımını kullanan sanat terapisti) yönetiminde, sanat ego ve benliğin dışavurumunu destekleyen bir yaklaşım olarak algılanmıştır. Sanat terapisiyle sahip olduğumuz tüm kaynakları harekete geçirme imkanına sahibiz: kendi yaşamımızı sürdürme, şekil verme ve diğerlerine yansıtma.

Bireyin günlük kelimeler ve bağlamlarda ortaya çıkaramadığı sahip olduğu potansiyeli yaratıcı bir şekilde işlemek için kullanır. Yaratıcı eylemle, içsel imge dışa yansır, görünür bir hal alır ve paylaşılır, birey kendi duygusal ve içsel dünyasını karşındakine yansıtarak iletişim kurar.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

SANAT TERAPİSİ LABORATUVARI NEDİR?

Laboratuvar, pek çok uyarılar dolu, büyük, aydınlık bir yerdir. Burada her şey bulunur: kalemler, boyalar, kumaşlar, yün, ahşap, kuklalar, müzik aletleri. Ayrıca uyarıların olmadığı ve kendi isteğinize göre doldurabileceğiniz boş alan da vardır, bir terapistin (ya da sanat terapistinin) yönlendirmeleriyle şunları yapabilirsiniz:

-Görsel sanatlar. Çizim, boyama, kille şekillendirme çalışmaları yapabilir, fotoğraf ya da filmler kullanabilirsiniz.

-Müzik terapisi. Daha fazla katılım ve rahatlama sağlamak için müzik dinleyebilirsiniz.

- Dans terapisi, herhangi bir koreografi olmadan kişi bedenini özgürce hareket ettirerek düşüncelerini, duygu ve hislerini ifade edebilir.

-Teatral terapi başkasının bakış açısıyla, kendi bedeniniz ve sesinizi kullanarak iletişim kurmanızı sağlar ve kurgu ve gerçek olan şeyleri canlandırmanıza imkan verir.

-Oyunlar. Önerilen çocuk oyunları: saklambaç, çember çevirme, top atma vb. Oyunlar, çocukları (ve hatta yetişkinleri) yaşam konusunda eğitir ve kendi ihtiyaçları doğrultusunda benlik arayışına imkan sağlar.

Sanat laboratuvarlarında en çok işe yarayan etkinler oyunlardır, böylece sanat terapisi "eğlenceli ve katılımcı" bir şekilde bireyin en büyüleyici yolculuğu sırasında ona eşlik eder: kendini keşfetme.

ROMAN GELENEĞİNDE MÜZİK VE DANS

Roman kültürünün temel bileşenlerinden biri de kendilerine her şeyden fazla ün kazandıran çingene/roman müziği olmuştur. Çingene/Roman ruhunun sembolü şüphesiz ki müzik ve danstır. Bu iki öge, bir göçebe ve gezginin ideal yaşamını yansıtmaktadır. Orta çağlardan bu yana, kraliyet partilerinde yer alan iyi huylu şarkıcılar olarak tanınmaktadırlar. Müzik konusundaki ustalıkları sayesinde bir zamanlar köle oldukları Transylvania'da dahi ayrıcalıklara sahip olmuşlardır.

Ağustos böceği ve karınca hikayesindeki "ev eşyası ve ev" metaforu burada romanlarda yaşamın farklı örnekleri ve yolları ile temsil edilmektedir. Ritm ve melodinin verdiği keyifle uyuşuk olma halini büyük besteci ve müzik filozofu Listz şöyle anlatmıştır: "Tüm uzuvları duygularla doldurabilecek tek şey müziktir..." Romanlar, insanoğluna birbiriyle anlaşabilmesi için verilen birçok dil arasında en çok müziği severler.

Aslına bakılırsa, Romanların derin bir ses algısı vardır; edebi kültürü kullanmadan kendine ait bir tarzı olmayan yerel müzik

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

ritimlerini model olarak oluşturdukları müzik diliyle kendilerini olağanüstü bir hassasiyet ve zarafetle ifade ederler. Bunun yorumu roman/çingene müziğidir. Günümüzde hala partilerde, düğünlerde, resturantlarda, barlarda, halk festivallerinde Romanlar değer görmektedir, müzikleri daha çok yerel şarkılardan oluşmaktadır. Romanlar arasında en büyük ve belki de en bilenen grup "Lauters"dir. Yaşadıkları yerlerin farklılığına bağlı olarak özgün çingene/roman müziği bulmak zordur, müziklerinin özellikleri ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir. Seyahat eden Romanlar, geçtikleri ülkelerden çeşitli müzik türleri öğrenmiş ve bunları kendilerine özgü müziklerini yaratırken kullanmışlardır. Müzik, Romanları, tarihlerini ve kültürlerini temsil eden bir yaşam tarzını sentezlemektedir.

Roman müziğinin karakteristik bir özelliği de müzik aleti kullanmamaları ya da saksı, vazo, fincan gibi doğaçlama enstrümanlar, el çırpma ya da bedenlerini kullanmalarıdır. Roman dilinde otantik müzik türü, günümüzde yerel halk müziği ile eğlenmek isteyen çok az sayıda kişi tarafından çalınmakta ve söylenmektedir. Yaşamlarını müzikle yansıtır: kimsesiz oldukları günlerdeki gibi yavaş ve monoton; ateşli aşklarında olduğu gibi hızlı ve hareketli; hareketleri gibi gergin; dansları gibi şenliklidir; yinelenen motif ise yüzyıllardır süren nefret, aşağılama ya da ilgisizlik gibi yaşadıkları şeyleri ruhlarında yansıtan ağıtlar ve melankolidir. Vokal müzik, kısa şarkılar ya da stornelli müziğin en yetenekli bestecileri her zaman Romanyalı Romanlar olmuştur. Roman diliyle üzüntülerini, neşelerini, nefretlerini şarkılarla nasıl ifade edeceklerini çok iyi bilirler.

En başarılı şarkı sözleri kahramanın eşkiya, Boujur olduğu ve ay ışığında duayla bitenlerdir....

Bu dans ve müzik sembolizminin temsilcileri arasında bilinmesi gereken en belirgin eserler arasında şunlar yer alır: Henri Rousseau'nun 1897 tarihli "Sleeping Gypsy / Uyuyan Çingene" ; Marc Chagall'ın 1912 tarihli "Vilonist/Kemancı"; Serge Poliakov'un 1937 tarihli "Dances/Dans"; Williams Boucuereau'nun 1980 tarihli, "The Bohemian /Bohem", Tournai'nin on üçüncü yüzyılda yaptığı "The little dancer /Küçük Dansçı".Fauletier bize şunları söylemektedir: " Bambaşka sosyal ortamlarda en sadık ve tutkulu bir şekilde dinlediğimiz çingene/roman müziği olmuştur. On beşinci yüzyılın sonlarında Kral Mattia Corvino ve Kraliçe Beatrice d'Aragona, Almanya, Fransa ve İtalya'dan müzisyenler getirirken çingene ut sanatçıları da gelmiştir... On altıncı yüzyılda, Romanlar, Macaristan'ın büyük bölümünü ele geçiren bir Türk paşa ve Müslüman istilasına direnen Macar lordlar için de müzik yapmışlardır.... dans her zaman, aristokrat ve popüler izleyicilerin büyük ilgisini çekmiştir.1459 yılının Ağustos ayında, Neuchatel gölünün kıyısında Yverdon'da Saracens (Çingeneler/Romanlar) "Fas" dansı yapmışlardır. Şehrin belediye başkanı, şarap ve para

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

vererek bu kişileri ödüllendirmiştir. ... Çingene/Romanlar yalnızca gösteriler yapmazlar aynı zamanda dans dersleri de verirler.... Bazen, dans öğretmek için bir köyde, kasabada ya da şehirde konaklarlar.

İspanya'da gitana dansı, dini törenlerin, festivallerin ve özel eğlencelerin önemli bir parçasıdır. 1488 yılında, Guada Lajara ayininde, 1560 yılında Toledo'da 2. Philip'in düğünü nedeniyle düzenlenen festivalde, 17. Yüzyıl boyunca Granada'da Katolik Yortusu törenlerinde..... (a.g.e)

Güney İspanya'da bulunan "Kalè" (İspanyol Çingene/Romanlar) topluluğu, Flamenko geleneğinin önceliğini sürdürmekte, prestijli okullar yönetmektedirler. Bu sembolü temsil eden sanatçılar tesadüfi değildir, kolektif sembolik dünyayı onaylarcasına evrensel değerlerle ilişkilidir; dans herkesin hayatında vazgeçilmez bir tören halini almıştır.

J. Chevalier'in Dictionary of Dictionary adlı çalışmasında A. Gheerbrand şöyle yazmıştır: "tüm toplumlarda, sosyal ve bireysel olarak en yoğun anlar, müziğin aracılık rolü üstlendiği ve ilahi sınırlara dek iletişim kurulmasını sağlayan gösterilerle belirlenir... ruh ve beden arasında bir anlaşma olduğu var sayılır... ruhun gücü ve bedenin uyumudur (J.Carpino) Evren, büyüleyici bir konser gibidir.... Hareketler, ilahi dürtüleri bırakıp bilinçaltının en derin kısımlarından başlayan bir dildir: "coşku" Tanrı'nın iç dünyadaki varlığını bir kez daha hatırlatandır. Dini ve kozmik dans, yaratan ve yaratılanın özdeşleştirilmesi gösterisidir; mekan içinde zamanın evrimini çizer, sanki dünyanın daimi dönüşümünü yönetir gibi, gösterinin teşekkür etmek ya da ele geçirmek istediği (savaş dansları, düğünler, cenazeler, vb) güçleri kutlar gibi yapılır. "

Romanların geçtikleri ülkelerin müziklerini çalmaları ve söylemeleri, Yahudi müziği, Flamenko, dans caz gibi geleneksel müziklerin yayılmasına ve gelişmesine katkı sağlamış ve Bizet, verdi, Brahms, Dvorak gibi büyük sanatçıları etkilemiştir.

MODEL

Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (FRA), yapılan aile araştırmalarına göre her iki Roman çocuktan yalnızca birinin okul öncesi eğitim (0-6 yaş) aldığını belirtmektedir. İlkokul ve ortaokul çağında ise, 7 -15 yaş arasındaki 10 çocuktan 9'u okula gitmektedir, bu durum Bulgaristan, Yunanistan ve Romanya'ya kapsamamaktadır. Eğitime katılım, ilkokul ve ortaokul(zorunlu) eğitiminin ardından dikkat çekecek ölçüde düşüş göstermektedir.

Bu bağlamda, 2014 Erasmus+ çağrı döneminde, Valencia Bölgesi Değer, Araştırma, Kültür ve Spor Departmanı, Reggio

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Calabria Bölgesi (IT) ile birlikte "OLTRE: Sosyal eşlik ve aktif katılım için dahil etme" projesini sunmuştur.

Bu Avrupa projesi, Roman öğrencileri ve ailelerinin entegrasyonu için eğitim ve bilgi açısından eşit imkanlar sağlamak üzere kanun uygulamalarını tam anlamıyla desteklemektedir. Proje, popüler masalları, halk kültürünü, mitleri ve Roman topluluğun ritüellerini analiz eden kongre, seminer ve etkinlikler aracılığıyla, Roman topluluklarını sosyal ve kültürel olarak canlandırmak için eğitim araçlarını desteklemeyi ve teşvik etmeyi, azınlıklarla ilgili ön yargılar ve sosyal dışlanma konularını ele almayı hedeflemektedir.

İspanya ve İtalya'daki Roman örneklerinin karşılaştırılması ve analiz edilmesi, İtalyan ve İspanyol halk arasında Roman kültürü ve Romanlar hakkındaki ön yargıları yıkarak entegrasyonu sağlamaya ve karşılıklı olarak kültürlerin birbirini tanımasına destek olmaktadır. Aynı zamanda, kültürel farklılıkların ve Avrupa insanının kendine has özellikleri arasında kültürel miras farkındalığı olduğu ve diğer kültürleri, halkları tanımanın anlaşılma ve hoşgörüyü arttırdığı görülmektedir.

Proje etkinlikleri, müzik, sözlü anlatım, tiyatro ve öğretmen etkinliklerini kapsamaktadır. Proje sonuçları bize müziğin okullarda bütünleşmeyi sağlayan bir öğe olduğunu göstermiştir.

Bu ikinci rehberi hazırlarken, OLTRE projesinden elde ettiğimiz sonuçları temel olarak aldık, bu sonuçlara göre Roman öğrencilerin akademik performanslarını geliştirmek için müzik bütünleşmeyi ve motivasyonu sağlayan bir araçtır.

Ayrıca, müzik dilinin, aynı zamanda, tüm Avrupa'da kullanabileceğimiz araçları birleştirmemizi sağladığını belirtmeden geçemeyiz, müziğin tüm kültürlerdeki bütünleştirici evrensel özelliklerine minnettarız.

ÖĞRETMEN EĞİTİMİ KURSLARI

Pek çok geleneksel Roman topluluğu, özellikle de kırsal alanlarda yaşayanlar, sözlü miras yoluyla kültürel kimliklerini korumayı sürdürmektedir. Okuryazarlık, örneğin okuma ve yazma becerisi, böyle bir sözlü kültürün temelinde çok anlam ifade etmemektedir. Eğitimin Roman çocukların geleceği için yaratacağı olasılıkları vurgulayan kültürlerarası diyalog girişimi olmadan geriye kalanlar ancak caydırıcı şeylerdir: öğretme etkinliklerinin eksikliği, çocukların kullandığı okul yolları, ders kitapları, Roman kültürüne duyarlı öğretmenler, öğle yemeği vb. Tüm bu olumsuz faktörlerin bir araya gelmesi Merkez ve Doğu Avrupa'daki Roman toplulukları arasında eğitim düzeyinin düşük olmasını açıklamaktadır. Eğitim alanındaki çabaların, okul öncesi, ve ilköğretim eğitimi gibi erken dönem çocukluk eğitiminden başlaması esastır.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Bu seviyede, çocuklara okuma ve yazma öğretmek daha kolaydır, çocuklar, evde konuşulmasa bile temel dil bilgisi kurallarını edinirler.

Eğitimdeki zorluklardan biri de uzun yıllardır göz ardı edilen dil faktörüdür: Merkez ve Doğu Avrupa'da, pek çok Roman topluluğu, yaşadıkları ülkenin dilinde bir lehçe ya da Romanca gibi farklı bir dil konuşmaktadır. Bu dilde oldukça fazla farklılıklar vardır. Bazı üye devletler, Romanların kendi dilinde eğitim almasını desteklemektedir ancak bu durum uygulamada yok denecek kadar azdır. Koşullar ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir ancak çocuğun okula geç başlaması ve dolayısıyla konuşulan dili anlamamasından dolayı başarısız olması değişmeyen bir durumdur. Aynı durum, daha iyi koşullarda yaşamak için farklı yerlere göç eden Roman ailelerin çocuklarında da görülmektedir. Pek çoğu yaşadığı ülkenin dilini konuşmamaktadır. Dil sorunları özel olarak ele alınmadığı sürece, Roman çocukların kaldıkları ülkelerin okullarına entegre olması çok zordur.

Arabuluculuğun Roman ailelere ulaşmada en etkili araçlardan biri olduğu kanıtlanmıştır. Pek çok örnekte, arabulucular, Roman topluluklarını kendileri kadar iyi tanımaktadır. Bu da yanlış anlama ve algılarla ayrılan dünyalar arasında iletişimi sağlamaktadır. Diğer bir ölçüt de öğretmen eğitimi ve çocukların sağlık koşullarını dikkate alan daha entegre bir yaklaşımı içermektedir.

Arabuluculuk, Roman geçmişi olan, bir Roman topluluğuna ait olan ya da Romanların yaşadıkları sorunları iyi bilen kişilerle çalışmayı gerektirir bu da topluluklar ve kamu kurumları arasında iletişim kurulmasını sağlayabilir.

Pek çok durumda, arabulucular çalıştıkları Roman topluluğunun dilini (bu da bir lehçe de olabilir) bilmekte, kültürlerarası diyalogun kurulması ve Roman vatandaşların Avrupa'da sosyal içermesi ile ilgili çalışmaları konusunda destek vermektedir. Ayrıca, arabuluculuk iki yönlü olarak çalışmaktadır, birbirine sıkı sıkıya bağlı Roman topluluklar ile Avrupa toplumu arasında iletişimi sağlamanın yanısıra kamu kurum ve kuruluşlarıyla hizmet anlaşmaları yapılmasına dek uzanan süreçte ayrımcılık ve sosyal dışlanmanın da sona ermesi ya da hafiflemesi konusunda önemli bir rol üstlenmektedir.

Arabulucuların durumlarının gelişmesiyle, uzun vadede sahada ve çalışma koşullarında büyük faydalar sağlanacaktır. Modül odaklı eğitimler, bilgi edinimi, gözlemlemeyi kolaylaştırarak bu ihtiyacı karşılayacaktır. Temel modüller, katılımcıya alanın gerçekleriyle ilgili bilgiler verirken özel modüller daha sonraki uygulamaları kolay bir şekilde yapmalarını sağlayacaktır. Bu da kendi çalışma rehberlerini hazırlama, orta ve uzun vadede

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

niteliklerini arttırma gibi yapılanmalara izin verecek bir eğitim profili ortaya çıkaracaktır.

EĞİTİM PROGRAMI

Ayrıntılı eğitim programı, seçilen yenilikçi öğretme yöntemlerinin altını çizerek modül sisteminde öğretmen eğitim programını sunmaktadır. Tasarlanan modüllerin yapıları birbirine benzerdir: kısa tanım, amaç ve hedefler; uygulama (hazırlık etkinlikler, araçlar, değişkenler); çıktılar ve öneriler; vaka örnekleri ve materyaller (öğrenme ve destekleme), Roman kültürü odaklı içerik.

Program, öğretmenlerin “yaşayarak öğrenme” yöntemlerini kullanabilecekleri şekilde hazırlanmıştır, örn: bu yöntemleri öğrenme süreçlerinde yaparak ve yaşayarak uygulayacaklardır. Yöntemler, Roman kültürü ve geçmişine ait konularla harmanlanmıştır. Bu yolla öğretmenler yalnızca yenilikçi yöntemler öğrenmeyecek aynı zamanda Roman halkıyla ilgili sosyal ve kültürel konular ve sorunlarla ilgili bilgilerini de arttıracaktır. Ele alınan konular şunlardır: inançlar, dünyadaki ünlü Romanlar, Roman tarihi, masallar, şarkılar, el işleri.

Tavsiye edilen yöntemlerle, öğretmenler, önce kendilerinin uyguladığı bu konuları, hem Roman hem de Roman olmayan çocuklara anlatabileceklerdir.

Ardından bu yöntemler diğer konularda da kullanılabilir. Ayrıca seçilen konularla Roman öğrenciler hem kendi kültürlerini daha iyi tanıyacak hem de öz güvenleri artacaktır.

Modül 1: Tanıma.

İlk kısımda eğitimci karşılama yaparak katılımcıların birbirini tanımasını ve özel çalışma konuları hakkında bilgi edinmelerini sağlar.

İkinci kısımda, eğitimin hedef ve amaçları açıklanır ve eğitim yaklaşımının ardında yatan ana öğeler açıklanır. Üçüncü kısım, uygulamaya yöneliktir, eğitim destek materyallerinin dağıtımı, bütünleştirilmiş müfredat uygulamalarında kullanılacak masal, tarihi bir olay bir kavram/etik kategori gibi öğrenmeyi doğal kılacak öğretme ve öğrenme yöntemleri yaklaşımı. Modülün tamamı, Eylem Yöntemler ve Görsel Araçları kapsamaktadır, böylece bu yaklaşımın farklı özelliklere sahip, farklı etnik geçmişi olan, öğrenmeye karşı isteksiz başarısız öğrencilerin bulunduğu karma sınıflarda etkili bir şekilde kullanılmasını sağlayacaktır.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Modül 2: Kamu kurumlarında Romanların yaşadığı zorluklar

Katılımcılardan, deneyimlerine göre Romanların eğitim, iş, sağlık hizmetlerine erişim konusunda yaşadıkları beş zorluk belirlemeleri istenir. Her bir sorun bir kağıda açık ifadelerle yazılır. Etkinliğin daha iyi anlaşılması için eğitmen ortak bir sorunu A4 boyutunda bir kağıda yazar. Tüm kağıtlar, rasgele bir şekilde grup ayırımı yapılmadan duvara asılır. Katılımcılara bunları okuması için beş dakika süre verilir. Benzer ve farklı sorunlar kümeler halinde sınıflandırılır. Birbirine benzeyen sorunlar birleştirilir. Eğitmen, katılımcıların onayını ve yorumlarını alarak belirlenen ana kategoriler üzerinde ortak bir karar yansıtılmasını sağlar.

Modül 3: Güven ve Oybirligi oluşturma stratejileri

Eğitmen egzersizi temel olarak, katılımcılardan, çalışma çemberi içinde farklı aşamalarda başarılı uygulamalar yapılmasını sağlayacak iletişim süreçleriyle ilgili görüşlerini söylemelerini ister. Bu modül, Roman toplumu üyeleri ve kamu kurumlarında çalışan kişiler arasında başarılı bir iletişim kurulması için iletişim becerilerinin geliştirilmesini hedeflemektedir.

Modül 4: Roman topluluğu üyeleri ile etkileşim ve kültürlerarası iletişimi kolaylaştırma

Mini Forum Tiyatrosu: Katılımcılar, Roman ve Roman olmayan toplum üyeleri arasındaki iletişimsizlik durumlarını tanımlar (iki tarafı da ilgilendiren ancak paydaşlarla daha fazla ilgili). Diğer katılımcılar izleyici konumundadır. "Oyuncular" durumu canlandırır. Her sahnenin ardından, eğitmen sahnedeki sorunun ne olduğunu sorar ve izleyicilerden bunu sahne üzerinde canlandırmasını ister. Daha sonra izleyicilerin ifadeleri ve davranışları analiz edilir. Her sahnede, oyuncular ve izleyiciler düşüncelerini ve gerekçelerini anlatır.

Modül 5: Hareket.

Bu modül, küçük yaş grubu öğrencilerle çalışan (Romanlar ve dezavantajlı çocuklar) öğretmenlere, yöntem konusunda destek vermeyi ve öğretmen yöntemlerine hareket-odaklı yöntemleri de katmalarını sağlamayı hedeflemektedir. Bu daha çok, sınıf ortamında uygulanacak somut hareket örneklerinin olduğu bir yöntemsel kılavuzdur.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Modül 6: Eğitimde Masa Oyunları.

Bu modül, öğretmenlere, formal ve informal eğitimde masa oyunlarını nasıl kullanacaklarını, nasıl yöneteceklerini ve masa oyunları ile öğrenmeyi kolaylaştıracak eğlenceli ortamları nasıl oluşturacaklarını öğretmektedir. Bu modülde roman tarihi, dünyaca tanınan romanlar, geleneksel el işleri, Romanca kelimeler gibi “Roman tarzı” oyunun konsepti ve malzemelerini içermektedir.

Modül 7: Müzik, masallar ve Öykü Anlatımı

Bu modül, öğretmenlere Roman kültürüne değer verme, Roman çocukların kimliği ile ilgili olumlu tutum geliştirme, tüm çocukların saygı ve sevgi çerçevesinde iletişim kurmalarını sağlamak için müzik ve masalları nasıl kullanabilecekleri anlatılmaktadır. Roman topluluklarının kültürel tutumlarını tanıtmayı, her toplumun kendi kültürü olduğu ve buna değer verilmesi gerektiği konusu ele alınmaktadır. Ayrıca, Roman topluluklarına sanat, dil ve yaşadıkları ülkenin kültür ve sanatı konusunda destek vermeyi amaçlamaktadır.

Modül, bu konunun okullarda uygulanması, müfredata alınması, klişelerin üstesinden gelinmesi ve Romanlara kültürel destek sağlanması ile ilgili pratik yöntemler sunmaktadır.

Modül 8: Görünürlük: sanat, el işi.

Bu modül, Roman ve Roman olmayan çocukların, yenilikçi eğitim yöntemlerini temel alarak okulda ve okul dışında sanat temelli uygulamalar yapmalarını hedeflemektedir. Sanatı, özellikle müziği evrensel bir dil olarak kullanmanın vurgulandığı bu modülün özünde bilinen Avrupa klasik müziğini etkilemiş Roman kültürel mirası yatmaktadır.

Modül 9: Değerlendirme aşaması

Modülün amacı başarıları noktaları gözden geçirmek ve çalışma döngüsünün sonunda durum değerlendirmesi yapmaktır. Değerlendirmede katılımcı yaklaşım kullanmanın faydalarını ve zorluklarını belirlemek, katılımcı değerlendirme seansları hazırlayarak yönetmek üzere iki hedef vardır. Katılımcılar, gruplara ayrılır, iki grup katılımcı yaklaşımının faydaları, iki grup da zorlukları üzerinde çalışır. Gruplar, bulgularını paylaşır ve burada belirtilen bir tartışma başlar. Faydaların önemli olduğu ve göz ardı edilmemesi gereken zorluklar olduğu sonucu çıkar. İyi bir planlamayla zorlukların

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

aşılacağı görülür. Sonraki etkinlik ise küçük gruplarla, basılı metinler halinde verilen soruları izleyen katılımcı değerlendirme seansları düzenlemektir.

İSPANYA: MODÜLLER VE MÜZİKLE İLGİLİ ETKİNLİKLER

Düzenlenen etkinliklerin ana başlıkların aşağıda belirtilmiştir:

EYLEM 1: Müzik Farkındalığı

EYLEM 2: Katılımcı eğitim ve öğrenme

EYLEM 3: Besteleme ve çalma

Tüm etkinliklerin amacı okul ortamında müzik, şarkı söyleme, tiyatro, dans, plastik sanatlar gibi sanat biçimlerini kullanarak çocukların sosyal, eğitimsel ve kültürel entegrasyonunu sağlamak; farklılıklara saygı duyarak kültürlerarasındaki farklılıkları hoşgörü, anlayışla karşılayıp şiddet, ırkçılık ve ötekileştirme gibi durumları önlemektir.

Bu da parçalanmış ailelerden gelen, sosyal olarak dışlanmış, ırkçı yaklaşımlara maruz kalmış çocuklara kaynak sağlayarak enerjilerini aktarabilecekleri ortamlar yaratmayı, sanatsal becerilerini destekleyerek eğitim anlamında gelişmelerini sağlamayı içermektedir.

Farklı kültürler arasındaki diyalogun ve etkileşimin önemini yanı sıra sanat disiplinlerini eğitimin temelini alarak yaratıcılık ve hayal gücünün gelişmesinin altı çizilmelidir. Okulun kendi çalışanları tarafından ya da dışardan gelen sanatçılarla atölye çalışmaları düzenlenebilir. Ayrıca etkinliklere aile üyelerinin katılımı da tavsiye edilmektedir. Bu çalışma bir model olduğu için kurallar koyamayız. Ancak eğitim topluluklarımız, aile katılımının tavsiyenin ötesinde en üst sıralarda yer alması gerektiğini belirtmektedir. Ayrıca öğrenme çevrelerini ele aldığımızda, müzik dışında, interaktif gruplar, söylemsel okumalar, toplantılar, aile eğitimi gibi etkinliklerin esas hedeflerimize ulaşmada etkili olduğu görülmüştür.

Çocukların, etkin bir şekilde sosyal yaşama katılmaları için gerekli olan kaynaklarla okulla ilgili düşüncelerini geliştirmek, öz güvenlerini arttırmak, yaratıcılıklarını yönlendirmelerini sağlayacak etkinliklere katılmaları için çaba gösterilmektedir.

Etkinlikler, türüne bağlı olarak eğitim yılı süresinde okulda (temel olarak), okul saatleri içinde gerçekleştirilebilir. Ayrıca aşağıda belirtildiği gibi farklı yerlerde de etkinlikler düzenlenebilir. Etkinliklerin çoğu, tüm düzeydeki

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

öğrenciler için önerilebilir, soyutluk düzeyi göz önüne alınarak öğrencilerin olgunluğunu arttıracak etkinliklerdir.

Örnek: Seçmeler ve koro performansları.

EYLEM 1. MÜZİK FARKINDALIĞI OLUŞTURMA

OKUL TÜRÜ	ETKİNLİK	AMAÇLAR	TANIM
ANAOKUL İLKOKUL ORTAOKUL	MÜZİKAL ZİL	-Farklı türlerde müzik zevki -Diğer konularla ve eğitim değerleriyle ilgili içerikleri öğrenme- belli bir gruba aidiyet duygusu oluşturma ve bununla özdeşleşme Okul yaşamına aktif katılım Özsaygının artması Ortam ve refahın iyileştirilmesi	Okulun başlama ve bitiş saatlerinde ve aynı zamanda oyun saatlerinde çalan zil tonları ezgilerden oluşur. Bu ezgileri, öğretmenler gerekçeleriyle birlikte belirler: geleneksel müzik, film müzikleri, farklı türler vb. Seçilen müzik, sınıflarda ya da gruplarda çalışılan proje süresince her hafta ya da her ay değişebilir. Bu düzeyde (temel eğitimin ikinci kısmında), Belirli biçimlerin ya da projeye ilgili içeriğin (tarih, doğal bilimler vb) öğrenilmesi için öğretmenlerin rehberliğinde belirlenen kriterler doğrultusunda öğrenciler teklifler sunarak katılır.
ÖĞRETMEN KADROSU /OKUL		Öğrencilerin zevklerini öğrenme ve iletişim kurma	Öğretmenler ve okulun hoparlör sisteminden sorumlu kişiler, öğrencilerin

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

		Motivasyonu arttırmak için müziği kullanma	önerilerine rehberlik eder ve danışmanlık yapar. Seçim kriterlerini ve katılım sırasını belirler. Öğrencilerin her bir seçiminin duyurulmasından sorumludurlar.
AİLELER		Çocuğunu keyifli bir okul ortamında bırakma duygusu - Çocuklarının seçtiği ezgi çalındığında yaşadıkları memnuniyeti görme.	Aileler, çocuklarının yaptıkları tekliflerin farkında varırlar ve okulun bütünleştirici bir yer algısı oluşturmak için çalıştığını anlar.
FARKINDALIĞI ARTTIRMAK İÇİN YAPILABİLECEK DİĞER ÇALIŞMALAR	Elemeler, konserlere katılım vb (seyirci olarak).	- Farklı müzik türlerinin ve sanatsal ifade biçimlerinin varlığını tanıma ve keyif alma.	Okulun tüm bölümleri, diğer sanatsal alanları dinlemek için seyirci olarak katılır ve değer verir.

EYLEM 2: KATILIMCI EĞİTİM VE ÖĞRENME

OKUL TÜRÜ	ETKİNLİK	AMAÇ	TANIM
ANAOKULU	Sınıfımızda bir müzisyen	-Kendilerinin ve diğerlerinin katılımlarını yansıtmak ve değerlendirmek için akranlarla çalışma. - Bir yetişkinin komutlarını izleyerek ve farklı kaynakları dikkatli bir şekilde kullanarak ilgi alanlarıyla ilgili araştırma yapmak ve bilgi edinmek.	Proje tabanlı öğrenme aracılığıyla, tema olarak öğrencilere farklı türleri tanıtacak şekilde bir müzisyen seçilir: klasik, rap, flamenko, caz vb.
	İnteraktif Konserler	- Doğrudan bulunulan çevredeki seslerin özelliklerini keşfetme, tanıma,	Çocuklar bir yetişkin eşliğinde, bir grup müzisyenin verdiği

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

ANAOKULU		<p>farklı seslerle deneysel çalışma.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Basit enstrümanları müzikal tınılarıyla tanımak için aktif bir şekilde şarkılar ya da kısa parçalar dinler. - Müzik Seçmelerinde aktif bir şekilde rol alır ve bu süreçten keyif alır. - Dinleme sonrasında duygularını sözlü olarak ya da plastik sanatlarla ifade eder. 	<p>konsere katılır böylece caz, swing, reggae, Latin ritimleri, Flamenko gibi farklı müzikal ritimleri dinler, çalar ve deneyimler.</p>
ORTAOKUL	<p>Perküsyon Atölye Çalışması</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ses ve müzikle deneysel çalışmalarını cesaretle denemek, ve perküsyon aletlerinin kullanımını konusunda bilgileri geliştirmek. - Müzik beğenisi, nota okuma ve yazma, enstrüman teknikleri, doğaçlama ve kişinin bedenini kullanarak ritim kontrolü yapması, ses yaratma, psikomotor eğitimi, enstrüman toplulukları gibi perküsyon kullanarak müzikal ifadeyle ilgili farklı yönleri çalışmak. 	<p>Grup içinde çocuklar deneysel çalışma yapabilir, çalabilir ve perküsyon aletlerini ve bedenlerini kullanarak müzik yapmayı öğrenebilirler.</p>
	<p>Müzik tarihi</p>	<p>Dünya müzikleri, caz, Flamenko, çağdaş eğilimler, sosyokültürel bağlamda modern pop müzik gibi farklı müzikal eserleri tanımak ve açıklamak, bunlarla ilgili gerekçeli</p>	<p>Müzikal kurgulamak ve sahnelemek için (Eylem 3) ve gerekli araçları elde etmek için müzik tarihi ile ilgili çalışmalar gerçekleştirmek.</p>

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

		görüşlerini yazılı ve sözlü olarak ifade etmek, üzerinde çalışılan tarzları esas alarak müzik tercihlerini genişletmek. -İlgili düzeyde müzik dilinin öğelerini kullanarak vokal, enstrümantal ve koreografik kompozisyonlar oluşturmak ve çekinmeden güven içinde rollerini canlandırmak.	
	Müzik ve Yeni Teknoloji	<ul style="list-style-type: none"> - İşitsel eğitim için farklı kaynakları kullanmak ve ses ve video oluşturmak için farklı bilgisayar teknikleri kullanarak görsel-ışitsel ürünler ve müzikal oluşturmak, kullanım ve yayın lisansları, kuralları izleyerek web hizmetleri aracılığıyla kendi materyallerini paylaşmak. - Farklı dijital kaynakları kullanarak küçük müzikal ve görsel işitsel ürünler yaratmak. 	BIT kullanarak, kayıt yapmalarını, görsel-ışitsel ürünlerini kaydetmelerini, düzenlemelerini sağlayan araçları kullanmayı öğreneceklerdir.
ÇALIŞAN EĞİTİMİ VE OKUL	<ul style="list-style-type: none"> - Öğretmen eğitimi - Okul çalışanlarının katılımı - Katılım 	<ul style="list-style-type: none"> - Eğitim kalitesi. - Çalışan memnuniyetinin artması. 	Öğrenci düzeyini ve her etkinlik için planlanan içeriği kapsayan içerik ve yöntem eğitimi.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

AİLELER	Katılım	Bütünleştirme. - Akademik performansı ve memnuniyeti geliştirmek.	Okul, ebeveynleri etkinliklere katılması konusunda desteklemelidir.
DiĞER ÇALIŞMALAR	İnteraktif konser, perküsyon atölye çalışmaları, farklı tarzlar ve ritimler esnektir be gerekli ortam ve düzeye göre uyarlanabilir.		

EYLEM 3: BESTELEME VE ÇALMA

OKUL TÜRÜ	Etkinlik	Amaçlar	Tanım
ANAOKULU	Koro ve/veya enstrümantal grup (*)	- Kişinin basit parçaları solo olarak ya da seviyeye uygun müzikal dilinin özelliklerini kullanarak grup içinde enstrümanlarla ve bedenleriyle deneysel çalışmalar yapması, sürece aktif katılımdan keyif alması . - yönlendirilmiş çalışma ekiplerinde yer almak, diğer grup üyeleriyle işbirliği yaparak belirlenen hedeflere ulaşmak.	Bu, ailelerle ortak alınan kararlar sonucu belirlenen dönemlerde, eğitim yılı boyunca konserler ve müzikal etkinlikler sahnelemek için provaları içeren bir müzik atölye çalışmasıdır.
ANAOKULU	Resim ve eylem	Grup işbirliğini, farklılıkları ve kültürlerarası çalışmaları desteklemek. - Sanatsal ve kültürel yansımalar hakkında farkındalığı arttırmak. - Duyguları, istekleri ve bilgiyi iletme aracı olarak sanattan faydalanmak. - Müziği anlamının başka bir yolunu öğretmek ve resim ve müzik yoluyla iletişimi sağlamak, anlamları keşfetmek.- farklı	Temel açıklamalarla, perküsyon, harmoni ve melodi çalışmalarını ve bir ressama ait örnekler içeren müzisyen eğitimi.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

		yaratma biçimleri keşfetme bağlamında saygı ve merak duygusunu arttırmak.	
ANAOKULU		- Bireysel ve grup dikkatini arttırma, odaklanmayı ve hayal gücü, çağrışım özelliklerini ve ilham verici hafızayı geliştirmek. - Öğretmenlerin öğrencilerle olan ilişkilerini geliştirmek.	
İLKOKUL	Koro ve/veya enstrümantal grup (*)	- Zorluk ve uygulama düzeyinde işleyerek anaokulu düzeyinde olduğu gibi.	Bu, ailelerle ortak alınan kararlar sonucu belirlenen dönemlerde, eğitim yılı boyunca konserler ve müzikal etkinlikler sahnelemek için provaları içeren bir müzik atölye çalışmasıdır.
İLKOKUL	Okulumun marşı	- Ortak hedefleri planlama, gerekçelendirilmiş kararlar alma, aldıkları görevden sorumlu olma, değerli teklifler sunma, başkalarının yaptığı çalışmalarını tanıma, grup üyelerini destekleme, çatışma ve uyuşmazlıkları çözmek için yapıcı bir dil kullanmak.	Tüm öğrenciler okul marşı için sözleri yazarlar. Çalışma farklı düzeylerde yapılabilir böylece herkes bir parçasını oluşturabilir ve herkesin katılımı sağlanabilir. Aynı zamanda kazananların da katkısıyla bir yarışma aşaması düzenlenebilir.
ORTAOKUL	Koro ve/veya enstrümantal grup (*)	-Zorluk ve uygulama düzeyinde işleyerek diğer düzeylerde olduğu gibi.	Bu, ailelerle ortak alınan kararlar sonucu belirlenen dönemlerde, eğitim yılı boyunca konserler ve müzikal etkinlikler sahnelemek için

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

			provaları içeren bir müzik atölye çalışmasıdır.
ORTAOKUL	Sanat terapisi	<p>-Estetik deneyimi aracılığıyla sınıf grubu içinde yer alan farklı kültürleri tanıma ve kabullenme. bütünleşmeyi desteklemek için sınıfta var olan farklı kültürler arasında ilişkiyi geliştirmeye yardımcı olmak. Yaratıcı ve estetik ifadeler aracılığıyla olumlu davranışları ve kişisel gelişim, destekleyen ilişkiler kurulmasına destek olacak ilişkiler kurulmasına yardımcı olan kaynaştırma ortamı oluşturmayı da okul bağlamında dikkat edilmeyen ya da bozulan yönleri geliştirmek. Farklı sanatsal dilleri kullanarak kendilerini ifade edecek kanallar sağlamak. Bu araçları kendilerini ifade etmek için kullanmak.</p>	<p>Bütünleşmeyi desteklemek adına, seanslar , benlik algısı geliştirme açısından dışlanma riski taşıyan grup göz önünde tutularak hazırlanır. Başlangıç seansları, sınıf grubunun dışında gerçekleştirilir ve daha sonra sınıf grubuyla ilişki yönü üzerinde çalışılır. Çalışma eğitim sistemine uyum sağlamakta sorun yaşayan ya da eğitimin dışına çıka riski olan yabancı öğrenciler üzerine odaklanacaktır.</p> <p>Etkinlikler iki ana kategoride gerçekleştirilir: algısal ve yaratıcı (doğaçlama, yeniden yaratma ve besteleme) etkinlikler.</p>
ORTAOKUL		<p>-Dönüşümü mümkün kılan sanat aracılığıyla duygulara yaklaşmanın farklı yollarını tanımak. - Sosyal davranışı ve toplum yanlısı davranışları destekleyecek alanlar yaratmak. - Yaratıcılık, hayal gücü, dikkat, hafıza, kavramları anlama, gözlemlene,</p>	

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

		odaklanma, zeka kıvraklığı, canlılık, hayal kurma, tepki verme becerisi gibi entelektüel kapasiteyi geliştirmek.	
	Sınıfımın rap şarkısı	Vokaller ve elektronik ve mobil araçlarla ücretsiz yazılımlarla Müzikal ürünler ortaya koymak ve BIT teknolojileri kullanarak diğer meslektaşlarla sonuçları paylaşmak.	Sınıf gruplara bölünür ve her grup bir rap şarkısı besteler. İstenen konu seçilebilir: konuyla ilgili bir kişilik, üzerinde çalıştıkları alanla ilgili herhangi bir içerik vb

EĞİTİM KADROSU / OKUL AİLELER	Bu etkinlikler okulu bir bütün olarak tanımlayacak mümkün olduğu kadar fazla sayıda katmandan oluşmalıdır: - Koro ve/veya grup enstrümental (*) - Elemeler - Festivaller - Resitaller - Eğitim konserleri - Diğer okullarla değişim - Musikal	Yaratıcı, bütünleştirici bir projede yer almak, okul duygusu oluşmasını desteklemek. - Koro ya da enstrümental çalışmalarda, danslarda yer almak, müzikal dil ve çeşitli tarzlarda müzik ve toplum üzerinde etkilerini bir nesilden diğerine aktarım olarak değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilecek araştırmaya dayalı olarak bireysel olarak kendi grup koreografilerini oluşturmak.	Akademik yaşa ve konuya bağlı olarak değişiklik gösterebilecek olan tüm etkinlikleri, yönetim takımı ve eğitim kadrosu desteklemeli ve/veya başarıma duygusu taşımalıdır: - Tüm eğitim kademelerinde her alandan öğretmen ve ailenin katılım ve uygulaması. - Mümkün olduğu kadar idari ve mali destek. - Kurumsal destek arayışı. - Eğitim topluluğunun, yerel organların
--	--	---	--

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

		vb. katılımı.
Gözlem ve Diğer Çalışmalar	Koro ve/veya enstrümantal grup (*):Toplumdaki tüm eğitim toplulukları katılabilir, provalara vb çalışmalara katılarak iyi bir okul ortamı oluşmasına katkı sağlayacak ve ortak varlığı destekleyecek çalışmalar desteklenebilir.	

İTALYA: MODÜLLER VE MÜZİKLE İLGİLİ ETKİNLİKLER

İTALYA: İLKOKUL MÜZİK MODÜLLERİ

Beklenen Sonuçlar:

Yerine getirilmemiş gelişebilir ihtiyaçları göz önünde tutarak sosyal çevre yetersizliklerini telafi etmek.

hem yetenekli öğrenciler hem de başarı deneyimi yaşamaları için grup lideri olmayan kişilerin kılavuz olması ve bilişsel becerileri (müzikal yapımlar) keşfetmek.

Roman çocukların kendilerini, yaşadıkları yeri ve eleştirel düşünce geliştirmeleri için yaşadıkları çevreyi tanımları açısından yerine getirilmemiş ihtiyaçları (diğ er ajanslar tarafından fark edilmeyen) desteklemek ve üstesinden gelmek.

Genel amaçlar:

Edebi değ eri olmayan şiirlerdeki ritimleri keşfetme ve ses ve bedenle yeniden üretme.

Çevredeki sesleri ve gürültüleri algılamak ve çevirmek.

MODÜL N.1

Konu Hedefleri	Bilgi	Beceri	Etkinlikler, Yöntemler ve Çözümler
-beden yardımıyla ses jestleri üretmek. - taklit yoluyla grup içinde şarkılar üretmek. -ses, gürültü ve sessizliği ayırt etmek. -sesleri tanımak ve yeniden üretmek ve özelliklerini anlamak. -nesnelerin ve	- ses hareketlerini (el ayak, dizlere vurma, parmakları şakırdatma) kullanarak performans yapma. -taklit yoluyla şarkıları söyleme. -ses, gürültü ve sessizliği ayırt etmek için eğlence amaçlı etkinlikler	-oyunlarda, durumlarda, öykülerde, sözlü etkinliklerde, sahnelenen ve seslendirilen örneklerden müzikal, motor, doğal örnekleri kullanarak farklı nesnelere ve bedenleriyle ses çıkarma, sesleri ve doğadan gelen sesleri	Etkinlikler, müziğe karşı doğrudan ve doğal yaklaşımı sağlamak için çocukların katılımını temel almaktadır.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

<p>diğer materyallerin müzikal olasılıklarını tecrübe etmek.</p> <p>-ses hareketleri ya da basit ritmik diziler ile enstrümanlarla performans yapmak.</p> <p>- zaman ve ritmi gözeterek basit danslar ve hareketler sahnelemek.</p>	<p>düzenlemek.</p> <p>- ses özellikleri: yükseklik, ton, yoğunluk, süre.</p> <p>- Sesle ilgili oyunlar.</p> <p>-ritimle oyunlar.</p> <p>-kıs a müzikal metinlerini dinleme.</p> <p>-basit danslar sahneleme.</p>	<p>doğaçlama yapmak ve yeniden üretmek.</p> <p>-basit günlük sesler için müzikal olayları ayırt etme ve yorumlamak.</p>	
---	--	---	--

Modül No:2

Konu Hedefleri	Bilgi	Beceri	Etkinlikler, Yöntemler ve Çözümler
<p>-ses fenomenlerini, müzik dilini temsil etmek, analiz etmek, dinlemek.</p>	<p>- sesin özelliklerini kavramak</p> <p>- ritim üretmek ve ayırt etmek</p> <p>-müzik eserleri dinlemek.</p> <p>-şarkı, sahnelenen ve söylenen ifadeleri üretmek için ses kullanmak</p> <p>- şarkıları hatırlamak ve üretmek.</p>	<p>-yoğunluk ve süreyi tanımak</p> <p>-sesin sözel ve grafiksel bazı özelliklerini tanımak ve tasvir etmek.</p> <p>- müzik eseri dinlemek, mesajı anlamak, diğer dillerle (ikonik, sözel, jestler) bağlantısını kurmak.</p>	<p>Etkinlikler, müziğe karşı doğrudan ve doğal yaklaşımı sağlamak için çocukların katılımını temel almaktadır.</p>

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

MODÜL N.3

Konu Hedefleri	Bilgi	Beceri	Etkinlikler, Yöntemler ve Çözümler
-öğrencinin çevresini daha iyi anlayabilmesi için çevreden gelen ses mesajlarını anlaması ve sınıflandırması. -öğrenci, bedeninin dışavurumcu ses çıkarma olasılıklarını ve bazı nesnelere ses olasılıklarını keşfeder ve kullanır.	-ses parametreleri: ses şiddeti, süre, yükseklik, ritim, melodik profil. -beden ve ses kullanımıyla oyunlar. - çocukların yaşamlarından farklı repertuarlara ait müzik eserleri (müzik, Şarkılar, maniler)	□□Üretim Bireysel olarak ya da grup içinde basit şarkıları ve parçaları sahnelemek için taklit yapmak, bunu yaparken beden hareketleri ve jestler kullanmak, müzik aletlerini kullanana dek günlük nesnelere kullanarak, beden üretebileceği farklı sesleri keşfetmek. Algılama Sesleri tanımak, betimlemek, sınıflandırmak, analiz etmek ve hatırlamak.	Dinleme ile ilgili oyunlar, farklı bakış açıları ifade etmek için yönlendirilmiş tartışmalar. Müzik parçalarının analizi için sistem kullanma. Dinleme ile ilgili kişisel olayları ifade etme. Kayıt yapma. Ses kullanımıyla ilgili müzik oyunları.

ITALYA: LİSE 1. SINIF MÜZİK MODÜLLERİ

Beklenen sonuçlar:

Yerine getirilmemiş gelişebilir ihtiyaçları göz önünde tutarak sosyal çevre yetersizliklerini telafi etmek.

farklı kültür ve davranışlarla karşılaştırmak, kabullenmek ve uyum sağlamak için psikolojik, kültürel olarak bağımsız, eleştirel ve huzur dolu ortamlar yaratabilen bireyler yetiştirmek.

Roman çocukların kendilerini, yaşadıkları yeri ve eleştirel düşünce geliştirmeleri açısından yaşadıkları çevreyi tanımları için yerine getirilmemiş ihtiyaçları (diğ er ajanslar tarafından fark edilmeyen) desteklemek ve üstesinden gelmek.

Genel amaçlar

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Uygulanabilir bir biçim olarak müzik yaklaşımı oluşturmak: yeniden üretmek, doğaçlama, besteleme, ses ve hareket arasında etkileşim.

Enstrüman kullanımı (geleneksel ya da Orff aletleri), hareketler ve motor etkinliklerle ses süreçleri içinde ortamlar oluşturma.

Roman çocuklara müfredat ve müfredat dışı etkinlikler sağlama, okul üretkenliğini ve bağlılığı arttırmak, acil durumları önlemek için grup çalışmaları yapmak.

MODÜL NO 1

Konu Hedefleri	Bilgi	Beceri	Etkinlikler, Yöntemler ve Çözümler
<p>-melodileri söylemek, farklı kültürlerden iyi bir tonlama ve ritimle tek ses şarkı söyleme.</p> <p>-çok sesli müzik notaları oluşturmak için geleneksel notaları (ritmik figürler ve duraklar) kullanmak</p> <p>-Parçaları perküsyon aletleri ya da basit melodik aletlerle zenginleştirmek için ritim becerilerini kullanma.</p> <p>- melodik enstrümanlarla basit melodileri çalma.</p> <p>- Canlı ya da kaydedilmiş bir müzik etkinliğini ayırt etme ve yorumlama.</p> <p>-parçanın işlevini tanıma.</p>	<p>- Ses</p> <p>-Ses ve gürültü, doğal ve yapay sesleri ayırt etme.</p> <p>-ses parametreleri: yoğunluk, Süre, yükseklik, ritim, melodik profil -Uzun, orta, kısa ve çok kısa sesler.</p>	<p>-Ses ve gürültüyü ayırt etme</p> <p>-Doğal ve yapay sesleri ayırt etme.</p> <p>-Sesin özelliklerini tanıma.</p> <p>-müzikal figürleri tanıma ve adlandırma.</p> <p>-notaların yerini ve ölçülerini tanıma</p> <p>-Bedenin ve sesin, ses potansiyellerini keşfetme.</p> <p>-Sesini tanıyarak kullanma.</p> <p>-Dinleme, anımsama ve şarkı söyleme.</p> <p>-bütünlük algısı oluşturmak için müzik yaratmak.</p> <p>-Müzik aletlerini tanıma.</p> <p>- Flüt çalabilmek</p> <p>-bir müzik parçası dinleyip hakkında yorum yapmak.</p>	<p>-Sesin temel özelliklerini temsil etmek için oyunlar ve yöntemler.</p> <p>-nota bilgisini keşfederek öğrencilere müzikal kombinasyonların yorumlarına geçebilirler.</p> <p>-koro şarkılarını destekleyen ses oyunları.</p> <p>-dinlenen şarkıların özelliklerini ve yazarın niyetini analiz etmeye yönelik dinleme etkinlikleri.</p> <p>-akordeon ve flüt çalmayı öğretme</p>

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Enstrümanlar ve anlamları

- Piyano ve klavye
- Flütler
- Hi fi ve CD okuyucu
- Orff aletleri
- Lim ve bilgisayar
- Tablet
- Kayıt cihazları
- CD okuyucu

Dokümanlar

Dokümanlar, tüm etkinliklere ait fotoğraflar, videolar ve kayıtlardan oluşacaktır.

İTALYA: LİSE MÜZİK MODÜLLERİ

Beklenen Sonuçlar:

- Öğrencilerin dışavurumcu yaratıcı becerileri konusunda lider olmalarını sağlamak.
- Hem kendi başına hem de toplum içinde yaratıcı ve dışavurumcu yönlerini geliştirmelerine yardımcı olacak bireysel ve grup deneyimleri.
- Farklı gruplar içinde müzik yeterliği oluşturmak için hareket, ses, enstrümantal, topluluk müziği, drama, dinleme ve ses uygulamaları için yeterli çalışmalar yapmak.

Genel amaçlar

- Roman çocuklara müfredat ve müfredat dışı etkinlikler sağlama, okul üretkenliğini ve bağlılığı arttırmak, acil durumları önlemek için grup çalışmaları yapmak.
- Müzik bakış açısıyla öğrencilere basit uygulama ve yöntem yeterlikleri kazandırma.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Amaçlar	Beceriler	Etkinlikler
<p>-yaratıcı bir şekilde sesi kullanabilme.</p> <p>-sesin karakteristik yönlerini çalışma ve sınıflandırma.</p> <p>-Farklı türlere ait müzik parçalarını dinleme ve estetik yönlerini değerlendirme.</p> <p>- geleneksel sembollerle ses olaylarının temel öğelerini temsil etme.</p>	<p>-Geleneksel Çingene şarkıları</p> <p>-Ses süresi ve temsili.</p> <p>-sesin yüksekliği ve müzikal çizgide geleneksel olarak temsil edilmesi.</p>	<p>-doğru tonlama, izleyerek şarkı söyleme.</p> <p>-Basit ritim dizlerini izleyerek bireysel ve grup için şarkı söyleme.</p> <p>- müzik parçaları dinleme ve farklı diller kullanarak anlamı ve atmosferi yeniden yaratmak.</p> <p>- öğrencilerde gelişme sağlamak için enstrüman kullanmak: öz kontrol, odaklanma, bireysel özgürlük, sosyallik, sorumluluk duygusu, grup çalışması becerileri.</p>

Enstrümanlar ve anlamları

- Piyano ve klavye
- Flütler
- Hi fi ve CD okuyucu
- Orff enstrümanları
- Lim ve bilgisayar
- Tablet
- Kayıt cihazları
- CD okuyucu

Dokümanlar

Dokümanlar, tüm etkinliklere ait fotoğraflar, videolar ve kayıtlardan oluşacaktır.

İTALYA: EBEVEYNLER İÇİN MÜZİK MODÜLLERİ

BEKLENEN SONUÇLAR:

-İhtiyaçlar ve yaşam deneyimleri doğrultusunda, ebeveyn yeterliliklerini ve ebeveyn çocuk ilişkilerini destekleyerek değişim ve karşılaştırma olasılıkları konusunda yardım etmek.

-Karşılaştırma ve bir arada yaşama deneyimleri aracılığıyla Roman ailelere bütünleştirici deneyimler yaşatmak.

AMAÇLAR

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

- Çocuk ebeveyn etkileşimi içinde dinleme ve iletişim kurma yeterliliklerini geliştirmek.
- Genel konular hakkında ebeveynler arasında karşılaştırma grupları oluşturma.
- Paylaşılan anları arttırmak için ebeveyn çocuk etkinlikleri düzenleme.
- Aileleri, sesle ifade etme ve müzik uygulamalarının önemi konusunda bilgilendirme

İÇERİKLER:

Proje, farklı yaş grubundan öğrenciler ve ebeveynler için bir laboratuvar ortamı hazırlamayı öngörmektedir, buna göre oluşturulacak ortamda müzik dili kullanılarak özgürce etkileşimde bulunabilecekleri, fiziksel ve sosyal çevrede deneyim kazanabilecekleri, kendilerinin de içinde olduğu oyun arkadaşlarıyla, diğer ailelerle etkileşim çalışmaları yapılacaktır.

Öğrenciler ve ebeveynler arasındaki etkileşimi, tiyatro oyunlarını, iletişimi ve dinlemeyi geliştirmek, sözel ve sözel olmayan dil kullanımıyla ilişki yeterliliklerini arttırmak için bireysel ve grup etkinlikleri olarak düzenlenecektir.

Laboratuvar çalışmasının sonunda roman aileler için, zengin ve motive edici bir ortam oluşturacak bir konser düzenlenecektir.

Konser sırasında, bağları güçlendirmek, insanların dışa vurumcu ve yaratıcı potansiyellerini ortaya çıkarmak için müzisyenler, öğrenciler ve ebeveynler arasında etkileşim sağlanacaktır.

Konser sonrasında projenin tanıtımı ve ortak sonuçları paylaşmak için ailelerle tanışma etkinliği yapılacaktır.

Ebeveynler, alanın hazırlanmasında ve etkinlik belgelerinin hazırlanmasında yer alacaktır.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

ROMANYA: MODÜLLER VE MÜZİKLE İLGİLİ ETKİNLİKLER

EYLEM 1	EYLEM	AMAÇLAR	TANIM
OKUL ÖNCESİ	Müzik ve dans aracılığıyla arkadaş edinme.	Okul öncesi öğrencilerin sanat ve hareket becerilerini geliştirmek. Ritmi anlama ve basit şarkıları yorumlama.	Şarkıları ve basit dans adımlarını anlamada etkileşim biçimi olarak oyunları kullanma. Şarkıların ya da basit dansların ritimlerini öğrenirken ses ve beden ifadelerini kullanma.
İLKOKUL	Müzik iletişim dilidir.	Küçük öğrencilerin müziğin bir sosyal iletişim aracı olarak rolünü anlaması. Yurttaşlık bilinci ve takım gelişmesi	Okulun sağladığı müzik aletlerini kullanarak yeni şarkılar öğrenmek: Kastanyet, tef, vb. Yaygın repertuvarda yer alan geleneksel şarkıların yorumlanması.
ZORUNLU	Geleneksel müzik müzikal seçmeleri	Roman toplulukların ve burada yaşayan kişilerin belirli geleneklerini tanımak.	Roman geleneklerinin kısa tarihçesi.
AİLELER	Sosyal, ekonomik ve kültürel bütünleşme alanında çalışmaların önemiyle ilgili aile danışmanlığı.	Çocukların eğitimine katılımın önemini farkındalığı	Ebeveynler için girişimcilik kurları. Ebeveynlere çocuklarının eğitimleri ve meslek seçimleriyle ilgili danışmanlık yapmak.
	Alternatif öğretmen yöntemleriyle ilgili	Bütünleşik eğitim için yeni eğitim becerileri	Okul başarısını arttıran ve erken okul terkini önleyecek şekilde

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

ÖĞRETMENLER	eğitimler.	geliştirme	öğrenci ihtiyaçlarını temel alan yeni öğretim yöntemlerini tanıma.
OKUL	Okul müfredatına öğretim, müzik öğrenme ve yerel geleneklerle ilgili seçmeli kurslar eklemek.	Açık, alternatif ve bireyselleştirilmiş eğitimi desteklemek.	Tüm çocukların ihtiyaçlarına yönelik özel, bütünleştirici eğitim aracılığıyla toplum içinde okul bireyselleştirilmesi. <i>Seçmeli kurs örneği:</i> "Müzik vehareket"- Başlıklar,dünya şarkılarından, Oyunlardan, hayvanlardan ya da sevilen oyuncaklardan seçilebilir. Aşamalı bir şekilde şarkıları dinlerken, karakterler ya da ruh durumlarıyla ilişkilendirerek farklı enstrüman seslerini ayırt etmeyi öğrenirler: Keman – tatlı, parlak; cello - ılık, enerjik; trompet –tutkulu, gürültücü; bass - ayı gibi homurdanma vb.

EYLEM 2	EYLEM	AMAÇLAR	TANIM
Okul öncesi	En sevilen oyuncakları kullanarak (şarkı söylemek için) çalmayı öğrenme	Yorumlama becerilerini geliştirme ve tekrarlayan ritimlere dikkat etme.	Grup içinde ya da bireysel olarak ritimleri dikkate alarak kısa şarkılar öğrenme ve yorumlama. Oyunla öğrenme
İLKOKUL	Kendi modellerimizi seçiyoruz.	En sevilen yorumcuyla seçme ve onu kendine model olarak belirleme	Müzik seçmeleri ve isteğe göre video seçmeleri.
ZORUNLU	Bir starla görüşme!	Kariyer seçiminde ve sosyal bütünleşmede	"Romanya'nın Sesi" yarışmasına katılan okulun eski

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

		eğitimin rolünü anlama	öğrencilerin olan bir müzik yorumcusuyla tanışma. Öğrenciler, konukla birlikte bir şarkı /ünlü bir hit parçayı söylemeyi öğrenir.
--	--	---------------------------	--

ÂİLELER	Okul –aile için bir umut	Okul ve aile arasındaki ilişkileri geliştirme	Ebeveynler okul etkinliklerine katılır, kendi çocuklarıyla, öğretmenlerle, sınıf öğretmenleriyle nasıl etkileşim halinde olacaklarını öğrenir.
ÖĞRETMENLER	Ebeveynlere, öğrencilere danışmanlık	Öğrencilerin ilerlemesini desteklemek. Öğrencileri okula dönmeye ve okula devam konusunda teşvik eder.	Öğrencileri ve ailelerini müzik etkinliklerine katılmaya teşvik eder. Yetenekli öğrencileri desteklemek için okul ve toplum arasında aracılık görevi üstlenir.
OKUL	Okulun müzik alanında çalışan eski öğrencileriyle toplanmayı düzenler. Geleneksel müzik alanında okul kulübü kurulması için destek verir.	Okul çıktılarını ve okula devam oranlarını geliştirir.	Profesyonel başarı ve kariyer seçimleriyle iyi örnek olan okulun eski öğrencilerini destekler.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

EYLEM 3	EYLEM	AMAÇ	TANIM
OKUL ÖNCESİ	İlk kutlamam	Çocukları şarkı söylemeye ve dans etmeye teşvik etme	Okul öncesi için kısa şarkılardan oluşan program hazırlama
İLKOKUL	Okul korosunda/ okul müzik grubunda şarkı söyleme	Yorum, ses ve enstrümantal kapasitelerini geliştirmek	Öğrencilerin okul korosuna/ müzik topluluğuna katılımı. Şarkılarda tef kullanmayı öğreniyoruz.
ZORUNLU	Bir starla çalmak (söylemek)!	Öğrencilerin öz güvenini arttırmak	Yerel ünlülerle tanışma. Sanatsal bir etkinlik için provalar ve hazırlık.
AİLELER	Çocuğumun kutlamalarına katılıyorum	Okul aile ilişkisini geliştirmek	Ebeveynler, ilk kez çocuklarının kutlamalarına katılır.
ÖĞRETMENLER	Müzik ve dans kulübü koordinasyonu yapmak	Geleneksel dans ve şarkıları öğrenmeye istekli öğrencilerin yaratıcılığını güdülemek.	Öğrencileri ve ailelerini müzik etkinliklerine katılmaya teşvik eder. Yetenekli öğrencileri desteklemek için okul ve toplum arasında aracılık görevi üstlenir.
OKUL	Nesiller buluşuyor ...	Okul çıktılarını ve okula devam oranlarını geliştirir.	Profesyonel başarı ve kariyer seçimleriyle iyi örnek olan okulun eski öğrencilerini destekler.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

BULGARİSTAN: MODÜLLER VE MÜZİKLE İLGİLİ ETKİNLİKLER

EYLEM 1	EYLEM	AMAÇLAR	TANIM
OKUL ÖNCESİ	<p>"Hareket halinde Müzik" ana modülü, belirli bir sırayı izleyen yapılandırılmış etkinliklerden oluşur. Müzik ve müzik aletleriyle nasıl etki yaratılabileceği öğrenilir. Farklı enstrümanlar, müzik türleri ile dil ve okur yazarlık becerileri gelişir, öğrenciler yavaş yavaş farklı dillerin, müzikal tınların, tonların ve seslerin farkına varır. Öğrenme süreçlerinde öğrencilerin bireysel becerilerinde gelişme.</p> <p>Müzikal işitme becerilerinde gelişme.</p> <p>Müzikal, koro beceri ve tutumlarında gelişme.</p> <p>Müzikal ve vokal becerilerinde gelişme.</p> <p>Şarkı söyleyerek iletişimsel konuşma becerilerinde gelişme.</p>	<p>Müzik eğitimi, duygusal, motor, iletişimsel konuşma becerileri ve bilişsel becerileri etkilemektedir, Roman öğrencilerin gelişiminde de bu süreçler yer almaktadır. Müzik eğitiminin evrensel amaçları doğrultusunda aşağıdaki görevler belirlenmiştir: Yaşlarına ve öğrencilerin müzik bilgilerine uygun eğitim verme. Biçimlendirme ve müzik ilgileri eğitimi için koşullar oluşturma.</p> <p>Öğrenciler müziklerini çalarken duygusal deneyimleri canlandırmak. Öğrencilerin müzik yapma ve söyleme (müzik konusu, müzikal ifadeler, roman şarkılarının aralarında olduğu çocuk şarkıları) becerileri ve yaşlarına göre uygulanacak becerileri geliştirmek,</p>	<p>"Hareket Halinde Müzik" programı her çocuğun aktif bir şekilde katılım sağladığı, fark edildiği, takdir gördüğü ve saygı gördüğü olumlu sosyal etkileşimler aracılığıyla erken çocukluk gelişimini desteklemektedir. Etkinlikler, heyecan yaratan bir şekilde çocukların ve yetişkinlerin dans ve müzik dünyasına katılmalarını sağlamaktadır. Bu yolla program, ebeveyn, çocuk-öğretmen ilişkisini desteklemektedir.</p> <p>Müzik, hareket ve dansın birleşimi çocuk gelişimini, kendi ifade etmeyi, psiko-duygusal durumu destekler. Müzik, çocukların dünyasında önemli bir yer tutmaktadır. Müzik aracılığıyla çocuklar, kendilerini, duygularını daha iyi anlar, Örnekleri yorumlamayı problem çözmeyi öğrenir ve etraflarındaki dünyayı zengin ve karmaşık yollarla</p>

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

	<p>Roman folklorü. Roman şarkıları çalışma Bulgar kültürü Bulgaristan halk şarkılarını çalışma</p> <p>Roman folklorü Roman dansları çalışma Bulgaristan folklorü. Bulgaristan halk dansları çalışma.</p>	<p>yaratmak ve inşa etmek.</p>	<p>keşfederler. En önemlisi de güvendikleri öğretmenle müzik deneyimi paylaşmak öğrencileri mutlu eder ve kendilerini önemli hissettirir, bununla birlikte öğrenciler etnik farklılıkları kabul ederek bu konuda rahat hissederler. Bütün etkinliklerin sıralaması belirtilen biçime benzer şekildedir: Hoş geldin şarkısı, çeşitli etkinlik ve oyunlara ait uluslararası şarkılar, ve veda şarkısı. Her modüldeki müzik seçimi kendine hastır ve çeşitli etkinlikler için temel oluşturur.</p>
--	--	------------------------------------	---

EYLEM 2	EYLEM	AMAÇLAR	TANIM
İLKOKUL	<p>Okulda üç başlıkta etkinlikler düzenlemek "Etnik Folklor", "Müzik Aracılığıyla Dünyaya Bakış", "Müzik ve Dans". Müzik etkinlikleri, olası en iyi yolla gelişmeyi desteklemektedir -ritim, ton ve melodi aracılığıyla. Modül aracılığıyla, çocuklar dinamik bir şekilde etkinlik değişimi yapacaklardır: şarkı</p>	<p>Çocukların ister müzik dinleyerek isterse etkin olarak üretimde bulunarak müzik etkinliklerine katılımını bir yönü de müzikal olarak kendilerini dışa vurmalarıdır. İlk ve orta eğitimde, ilk ve orta düşük düzeydeki orta eğitim arasındaki sınırların üstesinden gelmeyi hedefleyen biçim ve etkinlikler planlanmıştır. Bu etkinliklerin</p>	<p>Modülde yer alan "Etnik Folklor" etkinliklerinde geleneksel halk müziği, "Müzik Aracılığıyla Dünyaya Bakış" etkinliklerinde modern ve popüler müzik örnekleri kullanılacaktır. Modülü başarılı bir şekilde tamamlamak için tablet, DVD & CD çalarlar kullanılacaktır. Etkinliklere katılan</p>

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

	söyleme, dans etme ve müzik yapma. 8 Nisan'da Roman Günü konseri yönetilecektir. Roman folklorü. Roman şarkıları çalışması. Bulgaristan folklorü: Bulgaristan halk danslar çalışması. Roman folklorü. Roman dansları çalışması. Bulgaristan folklorü. Bulgaristan halk dansları çalışması.	amacı etnik gruplar hakkında bilgi edinmeyi sağlamak, çocuklar arasında ve çocuklar, ebeveynler ve öğretmenler arasında daha iyi bir iletişim kurulmasını sağlamak, yazın dilinin daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve sınıfta kalan öğrencilere yardımcı olmayı hedeflemektedir.	öğrenciler, Bulgar ve Roman şarkıları, dansları, efsane ve masalları öğreneceklerdir. Etkinliğin amacı şudur: çocukların kültürel kimliğini sorumak ve geliştirmek; çok kültürlü çevre içinde etnik azınlık gruplardan gelen öğrencilerin ve onların akranlarıyla bütünleşmesini sağlamaktır.
--	--	---	---

EYLEM 3	EYLEM	AMAÇLAR	TANIM
ZORUNLU	Etkinlik: "Romanların Folklorü, tarihi ve gelenekleri" Etkinliğin amacı: Çocukların, etnik azınlıklardan gelen öğrencilerin kültürel kimliğini koruması ve geliştirmesi, kültürlerarası ortamda akranlarıyla entegrasyonu. Müzik aletleri eğitim modülü. İlkokulda Roman kültürünün tanıtmaya yönelik çalışmalar çok azdır: öğrencileri kendi tarihleri ve kültürleriyle tanıştırmak ve Roman halk kültürü hakkında bilgi edinmelerini sağlamak.	Müzik aletlerinin kullanıldığı model. Müzik aleti çalabilme becerisi çok önemlidir. Bu modelle, müzik sürecine aktif katılımı müzik algısı canlandırılacaktır. Bir müzik aleti öğrenme imkanı sağlayacaktır. Roman çocukların topluma entegrasyonu. Roman toplulukları için, kendi kimliklerini korumalarını sağlayacak ortamlar yaratmaya ve toplumun kültürel yaşamına eşit şekilde erişebilme imkanı sağlamaya odaklanan bir etkinliktir. Öğrenciler, etnik hoşgörülü, başka kültür ve değerlere saygılı olmaları konusunda eğitmek. Bilişsel, iletişim ve uygulama becerilerinin	Köylerde ve küçük yerleşim yerlerinde yer alan okullarda öğrencilerin 7. Ve 8. Sınıftan sonra da eğitimlerine devam etmeleri konusunda motive edilmeleri çok önemlidir. Tüm çocuklar arasında etnik hoşgörü ve dayanışma sağlamak. "Bulgaristan-Roman folkloründe Etnik Halk Kültürleri", Bulgar ve Roman çocukların, Romanların zengin kültürü hakkında bilgi sahibi olmalarını ve Roman kültürü ve diğer kültürler arasındaki benzerlikleri görmelerini sağlayacaktır. Roman halk kültürüyle paralel bir

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

	<p>Bu eğitimle, Roman çocuklar, bilişsel sosyal etkinlikler ile okula entegre olacak ve bu da eğitim değerlerinde değişime yol açacaktır.</p> <p>Roman folkloru. Roman şarkıları çalışması. Bulgar folklorü. Bulgar halk şarkıları çalışması. Roman danları çalışması. Bulgaristan folklorü. Bulgaristan halk danslarını çalışma.</p>	<p>bir araya gelmesi. Yetenekli çocukların, geleneksel etno-kültürle tanışmalarını ve toplumumuzdaki kültürel farklılıklarını korumalarını sağlamak.</p> <p>Belirli bir etnik gruba ve Bulgar halkına ait olma duygusu geliştirme.</p>	<p>şekilde Bulgaristan halk kültürünü öğrenmek, çocukların kültürel mirası ve değerini anlamalarını sağlayacaktır.</p> <p>Çocuklar, çağdaş Bulgar müziğindeki Roman (halk ve özgün) müziğinin etkilerini görecektir. Takım çalışmasıyla uygulama deneyimi edinmek.</p>
--	---	--	--

EYLEM 4	EYLEM	AMAÇLAR	TANIM
AİLELER	<p>Etkinlik: Ebeveynlerle çalışma.</p>	<p>Çocuklarının düzenli okula gitmesini engelleyen ebeveynlerle çalışma. Müzik modüllerini tanıtmak, Roman çocukların okulu ilginç ve anlaşılır bir yer olarak görmesini sağlayacaktır. Müzik dili, okuldaki pek çok Roman öğrenciyi etkileyecektir. Bu yolla, program ebeveyn çocuk ilişkisini destekleyecektir. Roman halk kültürü çalışmaları, Bulgaristan'da yaşayan çeşitli etnik grupların geleneklerindeki ve kültüründeki öğelerin önemini fark etmelerini sağlayacaktır ve</p>	<p>Müzik etkinliklerinde ailelerin de çocuklarıyla birlikte yer almaları sağlanmalıdır. Ebeveynler, aktif olarak okuldaki müzik etkinliklerine katılırlar. Müzik derslerine katılabilirler; gelenek ve göreneklerini canlandırabilirler; Çocuklarının kendi halk kültürleriyle ilgili gelişmelerine yardımcı olabilirler. Ebeveynlerle çalışarak Roman öğrencileri okula çekme ve okula devamlarını sağlama. Okul müfredatında Roman halk kültürünü tanıtmaya yoluyla, Roman öğrencilere</p>

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

		Bulgar halkına ait olma duyguları geliştirecektir.	ve ailelere, okulun herkes için bir yer olduğu algısını oluşturmak. Sınıf ortamında ve ders kitaplarında kendi geleneklerini gören öğrenciler okula karşı yabancılaşma duymayacaktır. Okul konusunda aileler çok önemli bir role sahiptir.
--	--	--	--

EYLEM 4	EYLEM	AMAÇLAR	TANIM
Öğretmenler	Etkinlik: Öğretmen eğitimi	Eğitim uzmanlarının kültürlerarası çevrede müzik eğitimi ve yöntemleri konusunda ek eğitim. Kapsayıcı okul ve öğrenme ortamı oluşturma. Aile ve okul arasında işbirliği girişimleri. Farklı etnik çevrelerde müfredat etkinlikler geliştirme.	Müzik öğretmenleri, öğrencilerin okula devamı konusuna odaklanacaktır; müzik ve dans etkinlikleriyle öğrencileri ve ailelerini eğitim sürecine katılmaları konusunda motive edecektir. Roman halk kültürünü öğreten öğretmenin rolü çok önemlidir ve şu konularla ilgilidir: - etnik farklılıklar konusunda olumlu tutum geliştirmek. - Bu tür ortamlarda çalışırken gerekli öğretim yeterliliklerine sahip olmak. - Öğrenci-öğretmen, öğrenci-öğrenci ilişkilerinde hoşgörü, sabır ve saygı. - Diğerlerine karşı ilgili olma. Etnik kökenle ilgili önyargıların üstesinden gelmek.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

“Hayat müziktir. Müzikle ilgili olmayan varlıklar insan değildirler. Müziksiz hayat mevcut olamaz. Müzik hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve her şeyidir.”

M. Kemal ATATÜRK

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

MODÜLÜN ADI	Müzik Etkinlikleri
MODÜLÜN TANIMI	Çocukların bilişsel gelişim özelliklerine göre müzik etkinliklerinin seçilebilmesi, hazırlanabilmesi ve uygulanabilmesini içeren öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
YETERLİK	Müzik etkinliklerini hazırlamak.
MODÜLÜN AMACI	Uygun ortam sağlandığında müzik etkinliklerini seçebilmek. Uygun ortam sağlandığında müzik etkinliklerini hazırlayabilmek ve uygulayabilmek.Ebeveynleri eğitim sürecine dahil edebilmek
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf, Okul Bahçesi,Özel Öğretim Kurumları,Özel Veya Kamu Kurum Ve Kuruluşlarına Ait Eğitim Odaları... Donanım: Kaynak kitaplar, Bilgisayar, Projeksiyon, Fotoğraflar, Cd, Vcd, Bilgisayar donanımları, Ritim araçları, kostüm ve aksesuarlar
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Öğretmen tarafından modül sonunda azandığınız bilgi ve becerileri değerlendirmek amacıyla çeşitli ölçme araçları uygulanabilecektir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

AÇIKLAMALAR

Program Adı : Müzik

Etkinlik Adı : Müziğin İnsanları

Eğitim Kademesi: Ortaokul

Etkinlik Süresi : 40 + 40 dk

Etkinlik Türü : İç Mekan

Etkinlik Biçimi : Grup

Kazanım: Bu etkinlik, öğrencilerin araştırma ile kendi kendine öğrenme becerisini geliştirecek ve empati kurma becerilerine katkıda bulunulacaktır. Ayrıca bu etkinlik, farklı yaşam biçimleri ve onların çeşitli duygu durumlarını (gururları, başarıları, pişmanlıkları, idealleri, kaygıları vb.) anlayabilmeleri ve başkalarının hislerine empati göstermenin yanı sıra eleştirel bakabilmeyi öğrenebilmeleri açısından önemlidir.

Araç Gereçler :

- o Kalem
- o Kağıt

Uygulama:

- Öğrencileri üçer kişilik gruplara ayırın. Her gruptan aşağıdaki listeden önemli müzik insanlarından birisini seçmelerini isteyin. Seçilen kişilerin grubun ortak kararı olması gerekliliğini hatırlatın. Öğrencilerden seçtikleri kişiyle ilgili ailelerinin desteği ile araştırma yapmalarını isteyin.
- o Fazıl Say
- o Tarkan
- o Zeki Müren

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

- o Julio José Iglesias de la Cueva
  - o Maria Concepción Balboa Buika
  - o Manuel García Escobar
  - o Luciano Pavarotti
  - o Al Bano Carrisi ve Romina Power
  - o Mina Mazzini
  - o Dinu Lipatti
  - o George Enescu
  - o Alexandra Stan
  - o Valia Balkanska
  - o Biser Hristov Kirov
  - o Stoyan Yankulov
- Graplardan, seçtikleri müzisyenlerin yaşadıkları döneme giderek o kişinin ağzından hatıra defterine bir günlük yazmalarını isteyin. Günlüğün konusu o isimlerin yaşadıkları başarılar, verdikleri önemli konserler, mutluluklar, üzüntüler, pişmanlıklar, idealler vb. olabilir.
  - Öğrencileri seçtiği müzisyen hakkında araştırma yaparken, ailelerinden yardım almaları için teşvik edin.
  - Her grup seçtikleri kişi hakkında yazacakları günlüğü grubun ortak metni şeklinde hazırlamalıdır, Bu süre yaklaşık 15-20 dakika arası olabilir. Yazma işlemi bittikten sonra her gruba metinlerini okumaları için fırsat verin.
  - Son aşamada grupların neden o isimleri seçtikleri ve bunun arkasındaki sebeplerin neler olabileceği üzerine tartışın. Ayrıca farklı sorular üretilerek sürece tüm sınıfı dahil edin.

Uygulayıcıya Öneriler:

- İnternet erişim fırsatı olmayan öğrencilerin olması durumunda, öğrencileri en yakın kütüphaneye yönlendirebilirsiniz. Ya da tüm

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

öğrencileri bu araştırma için kütüphaneye yönlendirerek kütüphane de yaşam deneyimi elde etmeleri sağlanabilir.

- Öğrencilerin eğer isterlerse seçtikleri müzisyenlerin bir eserini sınıfta arkadaşlarına dinletmelerini sağlayabilirsiniz.
- Öğrenciler
- İsteyen öğrencilere seçtikleri müzisyenlerin resimlerini sınıfa getirme fırsatı tanıyabilirsiniz.
- Öğrencilere ilham vermesi açısından aşağıdaki ifadelerden biri ya da bir kaçını seçme fırsatı tanıyabilirsiniz.
  - ❖ En çok gurur duyduğum başarıım....
  - ❖ En sevdiğim eserim.....
  - ❖ Çocukluğumdan hatırladığım en güzel anım.....
  - ❖ Bir kez daha dünyaya gelme fırsatım olsa çocukluğumu yaşamak istediğim şehir.....
  - ❖ Beni en çok utandıran anım.....
  - ❖ En sevdiğim kişi.....

Program Adı : Müzik

Etkinlik Adı : Yap Oyna Çal Oyna

Eğitim Kademesi: Ortaokul

Etkinlik Süresi : 40 + 40 dk

Etkinlik Türü : İç Mekan / Dış Mekan

Etkinlik Biçimi : Bireysel / Grup

Kazanım: Öğrencilerin kendilerinin yaptıkları bir ritim aletinin orkestranın bir parçası olarak kullanılacak olması, onlarda bir grubun üyesi olma ya da bir bütünün parçası olma durumunu perçinleyecek ve bu da gruba aidiyet duygusunun gelişimini sağlayacaktır. Ayrıca performans sergilemek onlarda etkili dinleme becerilerini kullanmalarını sağlayacak

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

ve beraber uyum içinde hareket etmenin önemini anlamalarını sağlayacaktır.

Araç Gereçler:

- o Farklı ebatlarda plastik kaplar (yoğurt, boya vb. kaplar)
- o Farklı renk ve boylarda balonlar
- o Pamuk
- o Renkli Kağıtlar
- o Makas
- o Yapıştırıcı
- o Tel Kesme Pensesi
- o Müzik Çalar
- o İnce ağaç dalları
- o Lastik
- o Farklı renk ve desenlerde bantlar
- o Gazoz kapağı
- o Küçük ebatlı çivi
- o Çekiç
- o Bakır tel

Uygulama:

- Etkinlik öncesinde vurmali ve zilli çalgılarla eşlik edilebilecek değişik müzik türlerini bulup kaydedin.
- Sınıfı eşit olacak şekilde iki gruba ayırın. Her iki grubun farklı müzik aleti yapacağını öğrencilerinizle paylaşın.

Birinci Grup “Vurmali Çalgı Yapımı” :

- Çeşitli ebatlardaki yuvarlak plastik kapların kapaklarını çıkartıp, dış kısımlarını kağıtlarla kaplayın.
- Kabin renkli kağıtlarla kağılanmış dış yüzeyini renkli bantlarla süsleyin.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

- Kullanacağınız kabın ağız genişliğini düşünerek uygun boyutta bir balon seçin.
- Balonun ağız kısmını kesip atın, kalan kısmını yuvarlak kabın ağız kısmına geçirin.
- Balonun yerinden oynamaması için yuvarlak kabın ağız kısmının etrafına paket lastiği geçirin ve balonu sıkıştırdığınıza emin olun.
- Balonun ince ağaç dalıyla vurulduğunda uygun sesi çıkarması için yeterli gerginlikte olup olmamasına dikkat edin.
- Daha önceden hazırladığınız ince ağaç dalının bir ucunu bir tutam pamuk ile sarın.
- Pamukla sardığınız dalın ucuna uygun ebatta bir balon geçirin ve paket lastiği ile balonun etrafını sıkıca sarın.
- Aynı işlemi ikinci bir ince dal için de gerçekleştirin. Böylece ses çıkarmak için kullanmak amacıyla iki tokmak elde etmiş olacaksınız.
- Her iki tokmağı da davula vurarak nasıl ses çıkardığını test edin.

İkinci Grup “Zilli Çalgı Yapımı” :

- Davul yapımında kullanılmayan kapakların aynı ebatta olanlarını ikişerli olarak gruptandırın.
- Çekiç ve çivi kullanarak her iki kapağın çevresinde eşit aralıklarla beş adet delik açın. Deliklerin bakır tel geçebilecek genişlikte olmasına dikkat edin.
- Çekiç ve çivi kullanarak 10 adet gazoz kapağının tam ortasına birer delik açın. Deliklerin bakır tel geçebilecek genişlikte olmasına dikkat edin.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

- Tel kesme pensesini kullanarak 5 er cm uzunluğunda beş parça bakır tel kesin.
- Bakır tellerin bir ucunu plastik kapaklardan birinin etrafındaki deliklerden geçirip bükün.
- Bakır tellerin diğer ucuna ikişer gazoz kapağı geçirip diğer plastik kapağın etrafındaki deliklerden geçirip bükün. Böylelikle zilleri gazoz kapağı olan zilli bir tef elde etmiş olacaksınız. Zilli tefi sallayarak nasıl sesler çıktığını test edin.

Performans Zamanı: Ritim aleti yapımı tamamlandıktan sonra, öğrencilerin yaptıkları davul ve zilli tefleri ellerine alıp sınıfın ortasında orkestra düzeni almasını sağlayın. Müzik çalardan seçtiğiniz fon müziğini açın öğrencilerin yaptıkları vurmali ve zilli çalgıları kullanarak hep birlikte fon müziğine eşlik etmelerini isteyin.

Uygulayıcıya Öneriler:

- Bu etkinliği sınıftaki farklı kültüre ait çocukların müzik kültürlerine vurgu yapmak amacıyla var olan kültürlerin tanıtımı formatında sınıfa uyarlayabilirsiniz.
- Davul ve zilin farklı kültürlerde hangi farklı şekillerde kullanıldığını videolarla ve görsellerle anlatabilirsiniz.
- Etkinlik çıktılarını okulda sergileyebilir, videolarını diğer sınıflarda paylaşabilirsiniz. Müzik aleti yapımı sırasında hissettikleri üzerine konuşarak paylaşımlar yapabilirsiniz. Bu paylaşımlar ile etkinliğin asıl amacı ortaya çıkacaktır. Sizde ortaya çıkan sınıf orkestrasının uyumundan, ortak ürünün bir grubun özelliklerini temsil yeteneğinden bahsedebilirsiniz.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Program Adı : Müzik

Etkinlik Adı : Duyduğum Neydi?

Eğitim Kademesi: Okulöncesi /İlkokul

Etkinlik Süresi : 40 dk

Etkinlik Türü : İç Mekan

Etkinlik Biçimi : Grup

Kazanım: Sesleri ayırt etme farkındalığı kazanır. Duyduğu seslere daha duyarlı olma becerisini geliştirir. Doğadan gelen seslerin belli bir düzen içinde olduğu takdirde anlamlı bir bütün olduğu ve kulağa hoş geldiğini öğrenir.

Araç Gereçler:

- o Müzik çalar ya da bilgisayar
- o Farklı enstrüman sesleri ve görselleri (Darbuka sesi, göbek davul sesi, fülüt sesi, keman sesi, gitar sesi, saksafon sesi, klarnet sesi, batery sesi, klavye sesi, akordiyon sesi, piyano sesi, kanun sesi vs.)
- o Farklı doğa sesleri ve görselleri (Rüzgar sesi, gök gürültüsü, yağmur sesi, şelale sesi, dalga sesleri, farklı hayvan sesleri, araba sesleri, alev sesi, vs.)
- o Kağıt, kalem

Uygulama:

- Sınıf 4 er kişilik gruplara ayrılır.
- Öğrencilere önce sesler dinletilir sonra o sesin hangi enstrümana, hangi canlıya ya da hangi cansız varlığa ait olduğu sorulur.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

- Yanıtları grupça konuşarak kararlaştırmaları, ortak kararı bir kağıda yazmaları istenir.
- Yeterli dinleme süresi verildikten sonra her gruptan bir temsilcinin yanıtı göstermesi istenir.
- Eğer doğru yanıt bilemezlerse dinletilen sesin görseli gösterilerek tahmin etmelerine yardımcı olunur.

Uygulayıcıya Öneriler:

- Uygulama öncesi öğrencilerden 5 tane müzik aleti resmini altına adını ve türünü yazarak aileleri ile birlikte hazırlayarak uygulama günü getirmelerini isteyebilirsiniz, uygulama günü hazırladıkları enstrümanların seslerini çocuklara dinletebilirsiniz.
- Öğrencileri grup kararları verilirken gözlemleyiniz. Grup kararları verilirken herkesin karar sürecine katılıp katılmadığına dikkat ediniz. Grup yazman seçerken nasıl hareket etti? Pasif durumda olduğunu düşündüğünüz ya da kendisini ifade edemeyen, dışlanmış hissedilen vs. öğrenciler var mı ?
- Bu gibi durumlarda öğrencilere fark ettirmeden sizler kural belirleyerek (yazmanın her yanıtta değişeceği kuralı gibi) karar süreçlerinde bütün öğrencilerin etkili olmasını sağlayabilirsiniz.

Program Adı : Müzik

Etkinlik Adı : Kendi Marakasımı Yapıyorum

Eğitim Kademesi : İlkokul 3-4. Sınıflar

Etkinlik Süresi : 40 + 40 dk

Etkinlik Türü : İç Mekan

Etkinlik Biçimi : Bireysel / Grup

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Kazanım: Bu etkinlik yoluyla, öğrenciler bir bütünün parçası olmanın, sahip olunan farklılıklara o bütünü oluşturmanın ve bütün olabilmek için uyum içinde hareket etmenin önemini kavrayabileceklerdir. Aynı zamanda bu etkinlik, sosyal bir grubun üyesi olarak öğrencilerde aidiyet duygusunun gelişmesine katkıda bulunacaktır.

Araç Gereçler:

- o Her öğrenci için en fazla iki adet havlu kağıt ya da tuvalet kağıdı rulosu; karton cips kutusu vb.
- o 30 adet kadar çöp şiş
- o Bulgur, pirinç, fasulye, mercimek gibi taneli bakliyatlar (yaklaşık bir avuç kadar)
- o Orta sertlikte karton
- o Makas ,Yapıştırıcı
- o Boya kalemleri
- o Renkli kaplama kağıtları
- o Süsleme malzemeleri

Uygulama: Etkinliğe başlamadan önce öğrencilere “Ritim nedir?” “ Nasıl elde edilir?” “ Ritim aletleri nelerdir?” gibi sorular sorulup dikkatleri çekilir. Ritim aletlerinin görselleri çocuklarla paylaşılır. Çıkardıkları sesler dinlettilir. Sonrasında ellerindeki malzemeleri kullanarak bir marakas yapacakları söylenir. Öğrenciler getirdikleri bakliyatlara göre içine ne koyacaklarına karar verirler. Ardından çöp şişleri rulolara iki tarafını da delectek şekilde batırırlar. Öğretmen aralarda gezinirken şiş sıklıklarının çıkacak sesi değiştirdiğini, bu nedenle herkesin marakasının kendine özel olduğunu hatırlatması öğrencilerin benlik algısı açısından da önemlidir. Çöp şişler saplandıktan sonra makas yardımıyla ruloların dışında kalan parçalar kesilir. Rulonun yuvarlak kısmı genişliğinde bir karton kesilerek rulonun bir tarafına yapıştırılır. Diğer açık taraftan seçilen bakliyat istenilen miktarda konulur. Rulonun diğer tarafı da kapatılır. Yapıştırma işleminden sonra

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

“Marakas” süsleme işine geçilir. Süsleme bitince aynı bakliyatları seçen öğrenciler gruplanır. Önce bireysel sesler dinlenir. Her bir sesin farklı oluşunu çöp şiş sıklığı; içine konulan malzemenin miktarı; süslemede kullanılan malzemelerin farklılığından olduğunu anlatırız. Ancak aynı bakliyatın kullanıldığı grupların seslerinin benzer olduğu ve dinlerken aynı ses gibi duyulduğuna dikkati çekeriz.

Uygulayıcıya Öneriler:

- Etkinlik sırasında ebeveynler sınıfta bulunarak malzemelerin kullanımı için öğrencilere yardım edecektir.
- Etkinlik sonunda sınıfça bir ritim grubu oluşturulabilir.
- Sınıf içinde kendini dışlanmış hissedene ya da farklı nedenlerle ayrımcılığa maruz kaldığı düşünülen öğrencilerden bir grup oluşturularak yapılan etkinliği diğer sınıflara sunmaları, kendi yaptıkları müzik aletini tanıtmaları sağlanabilir.

Program Adı : Müzik

Etkinlik Adı : Hep Burada Kal Gök Kuşağı

Eğitim Kademesi: Okul Öncesi (4-5 yaş)

Etkinlik Süresi : 40 dk

Etkinlik Türü : İç Mekan

Etkinlik Biçimi : Grup

Kazanım: Sanatın farklı biçim ve yorumlarla gerçekleşebileceğini kavrar. Bireysel ya da grupla sanat etkinliklerinde rol alır.

Araç Gereçler :

- A2 boyutunda resim kağıtları (sınıf mevcudu kadar)
- Parmak boya

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

- o Kalem
- o Makas
- o Yapıştırıcı
- o Bilgisayar

Uygulama:

- Etkinlik başlamadan önce “Uzaktardan Bakarsın Gülücükler Saçarsın” çocuk şarkısını açın.
(<https://www.youtube.com/watch?v=8T2F0L2rdW4>)
Uzaktardan Bakarsın
Gülücükler Saçarsın
Pek Sevimli Pek Hoşsun
Hep Orada Kal Gökkuşığı
Gökkuşığı Gökkuşığı
Hep Orada Kal Gökkuşığı
Biz Resmini Çizerken
Renklerine Bakarken
Yeşil Mor Toz Pembenle
Hep Orada Kal Gökkuşığı
- A2 boyutlarındaki resim kağıtlarından 10 cm yay şeklinde şeritler (sınıf mevcudu kadar) hazırlayın.
- Öğrencileri 7şer kişilik gruplara ayırın. Her öğrenciye hazırladığınız yay şeritlerden birer tane verin.
- Gruplardaki her öğrencinin gökkuşığı renklerinden (kırmızı ,turuncu, sarı, yeşil, mavi, lacivert, mor) birini seçmesini isteyin.
- Öğrencilere seçtikleri renkteki parmak boyaları verin.
- Parmak boyalara avuç içi ve parmaklarını batırıp ellerindeki yay şeritlerin üzerine yan yana olacak şekilde baskı yapmalarını isteyin. Baskılar tamamlandıca şeritleri kurumaya bırakın.

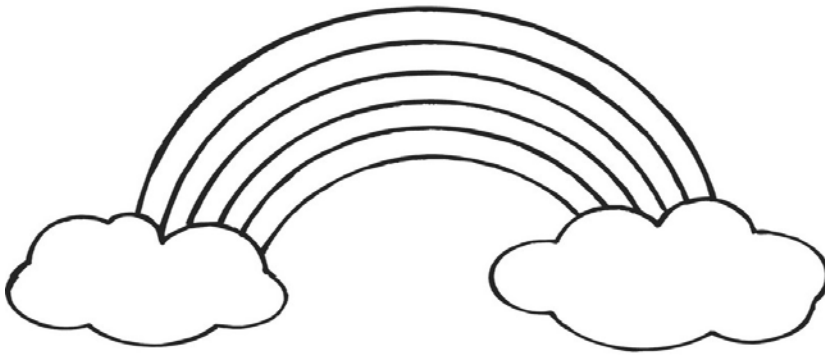
Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

- Gruplardan, kuruyan yay şeritleri gökkuşağındaki yay şeritlerin sırasına göre alt alta dizmelerini isteyin.
- Her grubun alt alta dizilmiş yay şeritlerini yapıştırın ve sınıftaki panolara asın.
- Öğrencilere yaptıkları gökkuşaklarında kaç farklı renk gördüklerini sorun. O renklerden herhangi birinin olmadığı durumda gökkuşağının da olamayacağını, farklı renklerin bir araya gelerek gökkuşağını nasıl oluşturduğunu anlatarak etkinliği tamamlayın.

Gökkuşağı Renkleri

Uygulayıcıya Öneriler:

- Etkinlik sırasında ebeveynler sınıfta bulunarak malzemelerin kullanımı için öğrencilere yardım edebilir.
- Öğrencilerin el izlerinin gökkuşağının bir parçası olarak sınıfın panosunda asılı olması, öğrencilerde aidiyet duygusunun gelişmesi için önemlidir. Bir tartışma etkinliği ile bu konunun altını çizmek faydalı olacaktır.
- Örneğin, gökkuşağındaki herhangi bir rengin neden önemli olduğunu, o rengin hangi varlıklarda bulunduğunu, o renk olmadığı durumda o varlığın nasıl resmedileceğini sorarak öğrencilerin daha derin düşünmesini sağlayabilirsiniz.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Program Adı : Müzik
Etkinlik Adı : Ritimdeki Hislerim
Eğitim Kademesi : İlkokul
Etkinlik Süresi : 40 dk
Etkinlik Türü : İç Mekan
Etkinlik Biçimi : Grup

Kazanım: Öğrenciler farklı kültürlere ait müzikleri tanır. Farklılıkların içinde benzer özelliklerin olabileceğini fark eder. Duygularımızın müzikle ifade edilebileceğini öğrenir. Özellikle duyguların ve müziğin dilinin olmadığını evrensel olduğunu anlar. Farklı kültürlere saygı gösterilmesinin önemini ve farklılıkların bütünü oluşturan temel parçalar olduğunu vurgular.

Araç Gereçler :

- Müzik çalar
- Hoparlör

Uygulama:

- Öğrencilere Miguel de Cervantes'in aşağıdaki sözünü söyleyerek derse başlayın:

" Müziğin olduğu yerde kötülük barınmaz." Öğrencilere bu sözün ne anlama geldiğini sorun.

Birkaç dakika boyunca bireysel olarak düşüncelerini ve notlar almalarını sağlayın, sonra öğrencileri ikiye bölerek gruplara ayırarak fikirlerini paylaşmalarını söyleyin.

Sözün farklı yorumlarına sahip dört-beş gönüllü öğrenciyi düşüncelerini tüm sınıfla paylaşmaları için teşvik edin. Paylaşımlar bittikten sonra

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

öğrencilere farklı dillere ve kültürlere ait (aşk, vatan sevgisi, milli marş, ağıt vs.) müzikleri dinletin. Sonrasında hissettikleri duyguları sınıfa sorun. Ortaya çıkan ortak duygulara vurgu yapın. Ardından dinletilen müziklerin içeriğini ya da hikâyesini anlatın. Öğrencilerin paylaştığı duygularla müziklerdeki benzer duygulara dikkat çekin. Müziğin evrensel oluşunu, hangi dilde olursa olsun her birimizde benzer duyguları çağırdığı ve benzer etkileri gösterdiğini konuşun.

Uygulayıcıya Öneriler:

Öğrencilerin etkinlik içerisinde aynı anda konuşmalarına ve birbirlerine saygı göstererek dinlemelerini sağlayın. Zaman zaman bu konuyla ilgili olumlu dönütler verin.

Uygulama sonrasında, öğrencinin ailesi ile birlikte hazırlayacağı yabancı bir müzik insanı ilgili ödev verilir.

Program Adı : Müzik

Etkinlik Adı : Oynadıkça Birleşelim

Eğitim Kademesi : İlkokul

Etkinlik Süresi : 40 dk

Etkinlik Türü : İç Mekan / Dış Mekan

Etkinlik Biçimi : Grup

Kazanım: Olumlu okul iklimi oluşturmaya ilişkin edindiği bilgileri kullanarak sosyal yaşamda bireylerle etkin ve sağlıklı bir iletişim kurma becerisi geliştirir. Böylelikle öğrencilerin öğrenme yaşantılarının desteklenmesine, okulla ilişkilerinin arttırılmasına katkıda bulunmuş olunur. Aynı zamanda çocukların sosyal destek sistemini arttırarak okula aidiyet duygusunun artmasına yardımcı olunabilir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Araç Gereçler :

- Üflemeli (klarnet, flüt, ney, zurna, trompet, kaval vs.) , vurmali(davul, darbuka, def, bendir, zil vs.)ve yaylı çalgıların (keman, viyolonsel, viyola, bağlama, gitar) görselleri

Uygulama:

- Öğretmen öğrencilerden uygulama öncesinde çalgılar ile ilgili aileleri ile birlikte ödev hazırlamalarını ister.
  - Öğretmen dersin başında beyin fırtınası tekniğiyle "Çalgı nedir? Çalgı türleri nelerdir?" gibi sorularla çocukların dikkatini çalgı türleri üzerine çeker.
  - Çalgı türlerinin üçe ayrıldığı bunların; üflemeli, vurmali ve yaylı çalgılar olduğu konuşulur. Ardından öğrencilere üç türe ait çalgı görsellerini gösterir.
  - Öğrencilerin eşit olarak üç çalgı grubuna ayrılmasını söyler.
  - Her bir gruba öğrenci sayısı kadar üflemeli, vurmali ve yaylı çalgıların görsellerini verir.
  - Bir öğrenci ebe olarak seçilir. Öğretmen öğrencileri "Şimdi elinizdeki kağıtları yere bırakıp üzerlerine geçmenizi istiyorum. Ebe öğrenci üflemeli dediğinde üflemeli çalgı grubundakiler, vurmali dediğinde vurmali grubundakiler, maestro dediğinde tüm grup üyeleri yerini değiştirecek ve ebeye yerini kaptıran ebe olacak."
- Sonrasında oyun süreci ile ilgili öğrencilerle konuşulur " Oyun sırasında neler yaşadınız? Oyun sırasında bir gruba dahil olmaya çalıştın mı? Bir gruba dahil olmaya çalışmak nasıl bir duyguydu? Günlük hayatta hiç kendinizi arkadaşlar arasında (bir grupta) dışlanmış hissettin mi? Sosyal ilişkilerimizi geliştirmek için neler yapabiliriz? "
- Daha sonra öğrencilerin görüşleri öğretmen tarafından özetlenir ve günlük yaşamda sosyal ilişkilerin önemi üzerinde durulur ve bir

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

arkadaş çevresine sahip olmanın insanların ruh sağlığını koruduğuna vurgu yapılır.

- Derste anlatılanlar özetlenir ve süreç sonunda öğrencilerle bu becerinin günlük yaşamda sıklıkla kullanılmasının önemi üzerinde durulur.

Uygulayıcıya Öneriler:

- Farklı ders konuları için grup adları değiştirilerek etkinlik dersin kazanımını öğrenmeye uygun hale getirilebilir.
- Öğretmen, öğrencilerden etkinlik görsellerini kendilerinin resmetmelerini isteyebilir.
- Öğretmen öğrencilerin motivasyonlarını arttırmak için bu aletlerin kullanıldığı konser videoları izletebilir.

Program Adı : Müzik

Etkinlik Adı : Hem Yazar Hem Söylerim

Eğitim Kademesi : İlkokul

Etkinlik Süresi : 40 dk

Etkinlik Türü : İç Mekan

Etkinlik Biçimi : Grup

Kazanım: Dünyaca ünlü müzik insanlarını tanıır. Şiir yazma ve özgün beste yapma becerilerini geliştirir. Grup etkinliği sırasında paylaşma, akıl yürütme, karar alma süreçlerini birlikte yürütmeyi öğrenir. Sosyal dışlanma riski olan öğrenciler grup çalışmasıyla birlikte aidiyet duygusu geliştirebilir.

Araç Gereçler :

- o Kalem
- o Kağıt
- o Müzik çalar

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Uygulama:

- Öğretmen bütün sınıfı beşer kişilik gruplara ayırır. Grupları bir arada oturtur.
- Ardından öğretmen tahtaya dünyaca ünlü müzik insanlarının isimlerini yazar (Sertap Erener, Enrique Iglesias, Mozart, Beethoven vb.) ve öğrenci gruplarından birini seçmelerini ister.
- Öğrencilerden aileleri ile birlikte seçtikleri müzik insanı ile ilgili araştırma yapmalarını ve bilgi toplamalarını ister.
- Öğrencilerden seçtikleri müzik insanının isminden bir akrostiş yazmalarını ister.
- Akrostiş yazmayı bitiren grupların özgün beste yapmalarını söyler.
- Tüm gruplar bitirdikten sonra sırayla sınıfla performanslarını paylaşmaları istenir.

Uygulayıcıya Öneriler:

- Öğretmen öğrenciler akrostiş yazarken, seçilen müzik insanlarına ait müzikleri sınıfa dinletebilir.

Grup çalışmaları sırasında dışlanma riskinin oluşmaması için grupların çalışmalarını gözlemleyerek gerekiyorsa küçük müdahalelerde bulunabilir.

Program Adı : Müzik

Etkinlik Adı : Doğanın Sesi

Eğitim Kademesi : İlkokul

Etkinlik Süresi : 40 dk

Etkinlik Türü : İç Mekan / Dış Mekan

Etkinlik Biçimi : Grup

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Kazanım: Gurupça hareket etme becerisini geliştirir. Doğadaki sesleri tanır. Parça bütün ilişkisindeki bağlantıyı fark eder. Öğrenciler benzerlik ve farklılıklar hakkında karşılıklı saygıya dayalı bir anlayış geliştirirler. Arkadaşlık becerilerini geliştirerek olumlu bir atmosferde kişilerarası becerilerini arttırır ve kendine güven düzeylerini yükseltirler.

Araç Gereçler :

- Standart fon müziği
- Hoparlör
- Müzik çalar
- Bilgisayar

Uygulama:

- Öğretmen öğrencilerden, doğadaki sesler ile ilgili aileleri ile birlikte araştırma yapmalarını ve doğaya ait 3 tane doğa sesi yazıp getirmelerini ister.
- Öğretmen sınıfa doğadaki farklı seslerle ilgili bilgi verir. Çeşitli sesler dinletir. Ardından sınıfa bir drama etkinliği yapacaklarını söyler.
- Öğretmen tüm sınıftan ayağa kalıp ortak bir noktada toplanmasını ister.
- Önceden hazırladığı hikayeyi öğretmen dramatize etmeye başlar, çocuklardan da ona eşlik etmelerini ister.
- Evet çocuklar, şimdi hep birlikte çok uzaklardaki bir yağmur ormanına gidiyoruz. Hep birlikte ormanın girişindeyiz, yavaş yavaş ilerlemeye başladık. Aaa ne görelim! Bir ağaçtan diğerine uçan kuşlar ve onların sesleri.(Kuş sesi çıkarmaları beklenir.) ilerlemeye devam ediyoruz, yerdeki su birikintilerine basmadan geçmeye çalışıyoruz ancak, bastığımız da oluyor. Ayakkabılarımıza yapışan çamurun ağırlığından olsa gerek yürüyüşümüz yavaşlamaya başladı. Mevsim sonbahar, yerlerdeki yapraklara basmadan geçemiyoruz (yaprak çıtırtısı çıkarmaları beklenir). İlerideki ağacın

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

dalı fırtınadan kırılmış gibi gözüküyor. Eğilerek geçmekten başka şansımız yok. Irmağa yaklaştıkça gelen su sesleriyle birlikte tenimize değen serinlik bu ormandaki güzel hislerden biri. Ve artık hızlanmamız gerekiyor. Ormanın derinliklerinden gelen vahşi hayvan sesleri ürkmemize sebep oluyor (aslan, kurt, ayı vs). Birden rüzgârın hızını arttırdığını duyuyoruz. Sanırım bu gelecek yağmurun habercisiydi. Ormanın çıkışına yaklaştığımız sırada yağmur başladı ve birden hızlandı (yağmur sesi çıkarmaları beklenir). Hepimiz daha az ıslanmak için koşarak araca doğru ilerliyorduk. Sonunda ıslansak da orman yolculuğumu keyifli anılarla hafızamızdaki yerini aldı.

- Öğretmen sınıfa dönerek orman yolculuğunda hangi sesleri çıkardığımızı, bu seslerin doğadaki canlı cansız hangi varlıklara ait olduğunu konuşur.
- Sınıftaki öğrencilerin her birinin aynı duruma farklı sesler çıkarmasının sonucunda ortaya çıkan sesin uyumunu ve bir şeyi temsil ettiğini vurgular.
- Farklılıkların gerekliliğine, güzelliğine ve ortaya çıkan uyuma vurgu yapar.

Uygulayıcıya Öneriler:

- Öğretmen çocukların aileleri ile birlikte belirlediği sesleri kullanabilir.
- Öğretmen öğrencilere yazdırdığı farklı hikayeleri bu etkinlikte kullanabilir.
- Öncesinde bir gezi planı ile doğa yürüyüşü yapıp sınıfta da bunun dramatizasyonu yapılabilir.
- Her çocuğa bir sesin temsili olması söylenebilir ve sınıfta da o sesin taklidi yaptırılabilir. Böylelikle dışlanmış ve kendini iyi ifade edemeyen öğrencilerin de sınıfta aktif rol alması sağlanmış olur.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

DEĞERLENDİRME YÖNETİMİ

Tüm etkinliklerin düzenlenmesiyle ayrıntılı tanımlamasını sağlayan Kalite Sağlama ve Değerlendirme Strateji ve Planı hazırlanmıştır. Süreçlerin ve çıktılarının kalitesini gözlemlemek için etkinliklerin taslağı hazırlanır.

Temel dökümanlar, değerlendirme soruları, partnerlerle tartışılıp değerlendirilen kriterler, tablolarla desteklenmektedir: partner değerlendirme raporları, yaygınlaştırma kanalları yerel hedeflenmiş izleyicilerden alınan geri bildirimleri de içermektedir.

Bu aşamada hedef, başarıları kontrole etmeyi, yeni bir döngü planlamak için iş döngüsünün sonunda durum değerlendirmesini içermektedir. Değerlendirme süreci, katılımcı ve yapıcı olmalıdır. Başlangıç değerlendirmesinde tüm fikirler ve ilkeler, planlama ve izleme göz önünde tutulmalıdır.

İki yaklaşım eş zamanlı olarak planlanmalıdır:

- Gelecekte düzeltmek için işe yaramayan noktaları bilmeliyiz.
- Daha fazla insan üzerinde etki yaratmak için nelerin işe yaradığını bilmeliyiz.

Değerlendirme süreci, ek toplantı olarak gerçekleştirilebilir aynı zamanda çeşitli paydaşlardan güvenilir yollarla bilgi edinme yolları kullanılabilir. Yararlanıcılara ve kurum çalışanlarına, çalışmanın karşılıklı olarak algılarını nasıl etkilediği sorulabilir. Bu yöntem (ve aynı araçlar) aynı zamanda, başlangıç değerlendirme aşamasında kullanılabilir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

İTALYA: İYİ UYGULAMALAR VE SOMUT ÖRNEKLER

Cooperativa Rom 1995

Cooperativa Rom 1995, dezavantajlı kişilere iş imkanı yaratmayı amaçlayan Reggio Calabria Opera Nomadi derneğinden bazı genç gönüllülerin 1996 yılında kurduğu B Tipi Sosyal Kooperatiftir. Roman topluluklar ve kurumlar arasında arabuluculuk yapan Kooperatif, Romanların yeniden bütünleşme sürecinde etkin olmalarını sağlayacak koşullar oluşturmaya çalışmaktadır. Kooperatif, inşaat işlerinde ve kamu alanlarının yeşillendirilmesinde Romanlar için yılda birkaç aylık iş sahaları yaratmaktadır.

1997 yılında, diğer özel sosyal derneklerle işbirliği yapan Kooperatif, Avrupa Sosyal Fonu tarafından desteklenen "Lacio Gave" (Romanca'da İyi şehir") adlı projeyi gerçekleştirmiştir, projenin amacı Romanlara kendi tutum ve kültürlerine uygun alanlarda iş sahası yaratmaktır.

Proje katılımcıları, geniş kapsamlı etkinliklerin yürütülmesi için gerekli teorik ve uygulama eğitimlerini almıştır.

Bu seçeneğin birkaç nedeni vardır: kendilerini her zaman hareketli etkinliklere adayın Romanları tutumlarını geliştirmek, doğaçlama ortaya çıkan işleri yasallaştırma, bazı Roman grupları engellemek, şehre faydalı hizmetler sunabilecek kalifiye işçiler eğitmek.

Önemli seçeneklerden biri de Roman ve Roman olmayan akranlar arasında karşılıklı olarak birbirlerini tanımalarını sağlamak ve aralarında güven ilişkisi geliştirmektir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Kooperatif, evlerden ve sokaklardan çöp toplama hizmetleri yönetmektedir. Günlük 10 romanın çalıştığı üç takım bulunmaktadır. Bu etkinlik, katı atık depolama sahalarına kadar uzanmıştır ve çöplerin çoğu geri dönüştürülmektedir

Buna ek olarak, çevre konusuna bir artı değer daha katıldı, Reggio şehrinin görünüşü değişti ve aynı zamanda elde edilen karşılıklı fayda sonunda Romanlar ve Roman olmayan vatandaşlar arasında karşılıklı güven oluştu.

Bu olumlu deneyime, Romanların sosyal içerme sorunlarıyla baş etmeye çalışan kooperatif tarafından Reggio Calabria'dan 30 km uzakta bulunan bir köyün sokakları temizleme görevi eklendi. Bu etkinlik, küçük topluluktan 5 genç Roman tarafından gerçekleştirilmektedir.

Mafyaya ait el konulmuş varlıklar da Reggio Calabria belediyesi tarafından kooperatife bağışlanmıştır. Böylece, geniş bir depolama alanı ve kooperatif yönetim ofisleri kurulabilmiştir. Standardizasyon çalışmaları (elektrik sistemlerinden hijyen çalışmalarına dek) Roman çalışanlar ve kooperatif çalışanları tarafından gerçekleştirilmiştir. Romanları doğrudan dahil etmek, daha önceden el konulan bu yapılarda çalışırken, kooperatifin yasal, idari ve yönetsel yapısı Roman toplumuna bir aidiyet duygusu kazandırmıştır, Roman dünyasında yasaları desteklemek için ESF 2007-2013 arasında gerçekleştirilmiştir.

Referans Kanun: L.R. 23/2003 "Calabria Bölgesinde sosyal hizmet ve bütünleştirilmiş müdahale sistemleri Tahakkuku", 8/8/2009 tarihinde Bölgesel Çözüm Konseyi tarafından no.511 ile onaylanmıştır. Fon kaynakları, POR FSE b2007-2013: Eksen III ob. G1 158,000 Pilot Eğitim Projesi ve Dezavantajlı Kategorilerin İçermesi" POR Calabria ESF 2007-2013 kapsamında gerçekleştirilmiş ve "Göçebeler ve etnik azınlıklara ait kişiler" girişim programları sağlamaktadır.

Bu yolla sağlananlar:

- 2009 yılında: POR FSE Denetim Komitesi, farkındalığı arttırmak ve eğitim ve iş imkanlarına ulaşım desteği sağlamıştır.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Yönetimi için Teknik Yönetici” profesyonel belgesi verilmek üzere düzenlenmiştir. Lamezia Terme, Catanzaro ve Reggio Calabria şehirlerinde 3 eğitim kursu düzenlenmiştir. 37 katılımcı sertifika almıştır.

- 2010 yılında: Geri dönüşüm alanında Pilot Girişimler için İşgücü ve Çevre Departmanları arasında Uzlaşma Protokolü imzalandı.

Amaçlar

- sosyal içermeye genel yapısı içinde atık yönetimi etkinliklerini yönetimini destekleyen müdahaleler oluşturmak
- Katı yasalarla uyumlu “Atık Yönetimi Teknik Yöneticisi” olarak yetiştirilecek kişilerin eğitimini düzenleyerek Romanların atık yönetimiyle ilgili işlerde yasal olarak yer alması.

Girişimlerin tanımı

Atık yönetimiyle bağlantılı olarak çevreye saygı konusunda farkındalık ve yaygınlaştırma çalışmalarının yapılması, Romanların, atık toplama, geri dönüşüm ile ilgili işlerde çalışmalarını sağlamak amacı vardır. Girişim, Calabrian Bölgesi Sosyal Politika alanını Romanların sosyal içermesi aktivitelerine odaklanan çalışmalar yapmaya sevkeden 2009 Avrupa Komisyonu araştırmasını temel almıştır. Sosyal Politika Departmanı, Öncü Yerel Bölgelerdeki Önde Gelen Belediyeler (35) ve yerelde romanların sosyal içermesi, yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve Romanların çalışma hayatı konusunda çalışan özel kurumlara işbirliği yapmıştır.

35 Lider yerel İdare, gönüllü dernekler ve Çevre Bölümü tarafından danışma masaları kurulmuştur. Roman toplumunun ihtiyaçları göz önünde tutularak atık yönetimi konusunda profesyonel eğitimler düzenlenmiştir. Eğitim kursları, Catanzaro Ticaret Odası, Çevre Yöneticileri Ulusal Sicil Bölge İdaresi tarafından desteklenerek “Atık

Sınıf ortamında 35 saatlik eğitimin ardından 80 stajyer eğitim ve iş etkinliği gerçekleştirmiştir, bu etkinlikler arasında atık ayrımı, atık ulaşımı, çevre bildirimleri, depolama alanı yönetimi, faturalandırma yönetimi vb yer aldı. Atık yönetimi konusunda yeni iş alanlarının yaratılması konusunda mikro krediler hakkında bilgi verilmiştir.

Projenin güçlü yanları

- Profesyonel sertifikasyon, yasal süreçlerin işlemlerini ve düzenli işlerin başlangıcı olmuştur.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

- Toplama, yönetim ve güvenlik sistemleri konusunda bilgi ve farkındalık
- Toplumun ötekileştirilmesini engelleme
- FinCalabracı aracılığıyla terfi, üretim etkinliklerinin artması için mikro kredi kullanımı

Kritik sorunlar

- Roman azınlığın okur yazarlığı ve okullaşması konusunda yatırım ihtiyacı
- Meslek edinmek için yalnızca profesyonel sertifika yeterli değildir; Bunun için ek çalışmalar yapılmalıdır.
- Mikro krediler hala çok sınırlıdır.
- Mikro finans araçlarını ve girişim düzenlemelerini izleme ve bilgilendirme çalışmalarının güçlendirilmesi
- Halk arasında Romanlarla ilgili bilgileri artırma

Çevre Departmanı;

- 5 Calabrian Bölgesi;
- Sosyal sağlık alanları Başkentleri;
- Cosenza Ticaret Odası;
- Promo Catanzaro
- FIELD vakfı;
- Ragi Onlus Derneği - Coop. Ciarapani -Coop. Rom 95 - Land of Confine Onlus

- Women and Future Dern- The Road Dern.- Nomads Opera (CZ and RC) – Promidea Coop. Social -Coop.Sociale Le Agricole

“Dezavantajlı Kişilerin İşgücü inde entegrasyon ve Yeniden Bütünleşme” (Eksen Axis III, PO ESF Calabria Bölgesi) Roman nüfusunun iş dünyasına katılması ve çalışması konusuna adanmıştır. Eylem, ayrıca Prap (Bölge Cezaevi İdaresi) ve Csm (Ruh Sağlığı Merkezleri) gibi idarelerin de aralarında olduğu yerel aktörleri de kapsamaktadır, Sosyal Politika Departmanı'nın, Yerel Belediyelerle ve bölgesel olarak Romanlarla çalışan özel kuruluşlarla işbirliği yaparak düzenlediği bir araştırma ile başlamıştır. 35 Lider Topluluk, Gönüllü Dernekler ve Calabria Bölgesi Çevre Departmanı tarafından oluşturulan Romanlar için aracılık programlaması için ek çalışmalar yapılmıştır.

Entegrasyon ve romanlar: Ciaio - Lamezia Terme'nin üç anahtarı Lamezia Terme Belediyesi, “Ciaio'nun Üç Anahtarı” projesiyle Roman vatandaşların sosyal ve işgücü istihdamı için PON adı altında 3 milyon Euro fon almıştır. Girişim, Lamezia Terme'deki Roman toplulukları için konaklama yerleri sağlamayı hedeflemektedir, proje, La Strada derneğindeki bir grup gencin okullaşma oranını arttırmak için Scordovillo alanına girmesiyle doğmuştur.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Proje, Scordovillo kamp alanında 26 prefabrik ev modelinin uygulanması ve var olan konteynerlerin yıkılmasıyla başlamıştır. Belediye eylem planı, Roman vatandaşların, transferi, boş konteynerlerin sökülmesi, diğer çalışmaların sökülmesi, zararlı ya da pis yapıların sökülmesi gibi işleri belediye bütçesinden karşılamıştır. Planın başlamasıyla birlikte, 137 vatandaş ve 37 hane taşındı (Mart 2011'de 136 çekirdekte 528 kişi vardı). Projenin sonraki aşamalarında 66 aileden 247 kişi taşınacak ve diğer çözümler de belirlenecektir.

Voglio Lise Meyve ve Sebze Pazarının yeniden düzenlenmesi, geliştirilmesi çalışmaları yapılacak –Cosenza Şehri.

Eski Vaglio Lise meyve ve sebze pazarının yeri, pek çok Roman aile grubunun hijyen ve güvenlikten uzak bir şekilde yaşadığı alana yakındır. Bu alanda, devlete ait endüstriyel binalar bulunmaktadır, uygun yapısal ve işlevsel çalışmalarla, Roman kültürü ve geleneklerinin iyileştirilmesi, yasal düzenlemelere uygun kültürel yaygınlaştırma için pilot bölge olarak kullanılabilir.

Bu amaçla, Gönüllü Derneklerin yardımıyla, kuruluş ilkelerinin yönünü belirleyen ve yapılandıran bir sistemi kuracak yasal düzenleme girişimleri yapılmıştır.

Diğerlerinin yanında, etik kodlar ve çocukların eğitimine bağlılık yer almaktadır. Burada yer alan kulübelerin hijyen ve şehir yapılaşma kurallarına uygun toplu konutlar olarak yapılması da planlar arasındadır. Tüm konteynerler, tasarım, şebeke suyu, elektrik ve kanalizasyon sistemine sahip olacaktır.

Daha önceden sözü edilen modüller, el sanatları atölye çalışmalarında kullanılacak ve Romanların demir işleme, sepet örme gibi geleneksel işler yapması sağlanacaktır.

Diğer modüller, genç nesillere bu el sanatlarını öğretmek için mesleki kurslar içerecektir.

Var olan binaların restorasyonu, Roman kültürüne ait müzik ve folklor etkinlikleri için kapalı bir sahne, yerel el sanatlarının sergilenebileceği bir Pazar yeri de yapılacaktır. Bu yapılar, diğer vatandaşlarla buluşma ve alışveriş yapma imkanı sağlayacak böylece Romanların göz ardı edilen yeteneklerinin tanınması ve entegrasyonu için fırsat doğuracaktır.

Finans: ERDF Calabria Bölge 2007-2013 – Bütünleşik Şehir Gelişimi Projeler DernVIII POR Calabria 2007 / 2013- özel Amaç 8.1 "Şehirler ve Şehir Alanları

". İthalat: € 415,412.97

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

BULGARİSTAN: İYİ UYGULAMALAR VE SOMUT ÖRNEKLER

Roman çocukların eğitim sistemine entegrasyonu, Bulgaristan'daki Roman sürecinin temel başlangıcı olmuştur. 2011 yılında Bakanlar Kurulu, Romanların entegrasyonu (2012-2020) için Bulgaristan Cumhuriyeti Ulusal stratejisini kabul etmiştir, buna göre eğitim öncelikli alan olarak belirlenmiştir. Bulgaristan Cumhuriyeti'nde bulunan her belediye, Tundzha da dahil olmak üzere farklı dönemlerde uygulama çalışmalarıyla entegrasyon planları geliştirmiştir. İlk dönem, 2012-2014 yıllarını kapsamaktadır. İkinci dönem ise 2014-2020 arasını kapsamaktadır ve sonraki AB program dönemi ve 2020 yılına dek Bulgaristan için uygulama programlarıyla uyumludur.

Tundzha Belediyesi, ROMED 2 ve ROMACT programları kapsamındaki altı pilot belediyeden biridir ve planlama sürecinde yeni bir yaklaşım uygulamıştır. Tundzha Belediyesi sınırları içinde programların uygulanması için Roman topluluk temsilcilerinin de bulunduğu Yerel olarak etkin bir grup oluşturuldu

. Yerel olarak etkin grubun yardımıyla, eğitim, sağlık, istihdam ve işsizlik, altyapı, yaşam koşulları, erken evlilik, zayıf gruplardan insanları etkileme gibi çeşitli problemler belirlendi ve çözüm sağlandı. Grup temsilcileri, Yambol bölgesinde 2012-2020 döneminde Roman entegrasyonu için bölgesel uygulama stratejileri içinde, 2015-2020 dönemi için Belediye, Roman entegrasyonu planlarının güncellenmesinde rol aldı. Tundzha Belediyesi'nin 2015 yılı için açık ve ulaşılabilir hedefleri olan özel bir eylem planı vardır. Belediye

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

eylem planına ve yoksulluk ve dışlanma ile mücadele genel stratejisine göre, farklı etnik ve/veya marjinal gruptaki insanları destekleyerek Roman vatandaşların da korunması esastır.

Belge, hedefler, görevler, Roman kökenli Bulgar vatandaşlarına ve diğer zor durumdaki vatandaşlara uygun ölçütleri içermektedir. sunmuştur. Yerel olarak etkin grup

uygulanan belediye politikalarıyla ilgili geribildirimlerin yanı sıra gelişme ve ilerleme konusunda kendi tekliflerini de Entegrasyonla bağlantılı olarak eğitim alanında, şu zorluklarla karşılaştı: Roman çocukların okul öncesi eğitim alanında kayıt oranlarının düşük olması (toplumun genel kesimiyle karşılaştırıldığında) ve Roman çocuklar arasında okul terki oranlarının yüksek olması.

Tundzha belediyesi sınırları içindeki anaokullarının tüm çocuklar için ücretsiz olması.

Bu, belediye yönetiminin yanı sıra aralarında Roman temsilcilerin de bulunduğu yerel olarak aktif grubun üyeleriyle birlikte uygulanan özel bir çalışmadır. Tundzha Belediyesi, demografik durumu ve çocuklarla ailelerin yerel özelliklerini de dikkate alarak okul öncesi eğitim konusunda esnek bir politika sürdürmektedir. Belediye yönetimi ve belediye konseyi, devamsızlığı önlemek amacıyla çocukların anaokullarına devam etmesi için çeşitli önlemler almıştır.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Belediye sınırları içindeki anaokulları ve okullar, 2010/2011 eğitim öğretim yılında beş yaşındaki çocuklar için zorunlu okul öncesi eğitim hakkında bilgilendirmeye yapmak için Eğitim Bakanlığı'nın projesi kapsamına alındı.

Bu, özellikle anadili Bulgarca olmayan yetişkinlerin de sosyalleşmesi konusunda etkili oldu.

2011 yılının başında, belediye konseyinin kararıyla, 5 -6 yaş arasındaki çocuklar için zorunlu okul öncesi eğitim ücretleri ve yarım günlük eğitim ücretleri kaldırıldı. 3-4 yaş arasındaki çocukların eğitim ücretinde %50 indirim yapıldı -28 BGN'den 14'e indi, bu da belirli gruplar için sosyal bir rahatlama sağladı.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Ülkede, çocukların zorunlu okul öncesi eğitime erişimini düzenleme konusunda bir mekanizma yoktur ve bu da sosyal statüsü düşük olan çocuklar ve aileler için sınırlayıcı olmaktadır. Tundzha Belediye konseyi, okul öncesi eğitim çağındaki çocukların okul ücretlerini kaldırdı.

.. Belediye yönetimi bir hesaplama yaparak, okulda düzenli devam eden az sayıda çocuk yerine hazırlık gruplarında daha fazla çocuğun devlet bütçesinden katkı sağlanarak eğitim almasının, eğitim bütünlüğünü sağlama açısından daha önemli olduğuna karar verdi. 2-4 yaş arasındaki çocukların anaokullarına düzenli devam etmesini sağlamak için Belediye Konseyi anaokulu ücretlerini %50 oranında indirdi ve ücretlerin kalan kısmını belediye bütçesinden ödedi. 1 Eylül 2011 yılından bu yana belediye sınırları içindeki anaokullarını ziyaret ücreti kaldırıldı.

Alınan önlemlerin yanında açıklama kampanyaları ve yerel ebeveyn toplulukları ile toplantılar gerçekleştirildi. Bu toplantılarda, çocuklar ve aileler açısından okul öncesi eğitime erken katılımın önemi konusunun yanı sıra çocuk hakları/ eğitim hakkı / ebeveynlerin günlük hayatta çocuklarını gözlemleme sorumlulukları - doğru eğitim, doğru oyunlar oynama vb- gibi konular ele alındı. Okul öncesi eğitime erişimi sağlamak için, güvenli ve ücretsiz öğrenci taşımacılığı yapıldı. Okul öncesi eğitim çağındaki 5-6 yaş arasındaki çocukların ulaşım giderleri devlet bütçesinden karşılanırken diğer çocukların ücreti belediye bütçesinden karşılandı.

Sonuçlar:

Bölgede yer alan tüm belediyeler arasında, zorunlu okul öncesi eğitime katılım oranı en az olan Tundzha Belediyesidir.

Ücretlerin kaldırılmasını, okul öncesi eğitim çağındaki çocukların ve ebeveynlerin desteklenmesi için bütünleştirilmiş bir yaklaşım izledi. Bu da anaokullarındaki öğrenci sayısının artmasına yardımcı oldu. Bunu devamın sağlanması / aylık devam çizelgelerinin hazırlanması /okulların hazırbulunuşluğunun geliştirilmesi izledi. Bu çalışmalar, çocukların okul eğitiminin ilk yıllarında okul terkinin önledi.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

2. Eğitim sürecinde tüm günlük eğitim faaliyeti düzenleyerek okul eğitiminin kalitesini artırma.

2008 yılının Haziran ayında, belediye okulları ağının iyileştirilmesi için bir belediye programı hazırlandı. Belediye, eğitim altyapısının geniş ölçekli olarak iyileştirilmesi, durumun ayrıntılı demografik analizi çalışmalarını temel almıştır. Okul Müdürleri Derneği'nin yardımıyla, anlayışlı bir ebeveyn topluluğu ve belediye konseyinin kararlarıyla sürdürülebilir bir okul ağı kuruldu, 10 okuldan oluşan bu ağda 2 ilkokul ve 8 ortaokul bulunmaktadır.

İyileştirme süreci, "Okul ağının iyileştirilmesi" - 1 250 000 BGN-Ulusal programıyla eşleştirildi. Fonlar, devlet okullarında daha kaliteli bir eğitim süreci için koşulların hazırlanması ve taşınmalı öğrencilerin yeni eğitim çevrelerine alışması için destek alanlarında kullanıldı.

Belediye, tüm günlük eğitim sürecini tanıttı, bunun içinde zorunlu hazırlık, zorunlu seçmeli dersler, bireysel eğitim, teneffüs ve oyunlar vb konular yer alıyordu.

Sekiz devlet okuluna modern öğrenci kantinleri yapıldı ve 5 Ocak 2009 tarihinden bu yana tüm öğrencilere ücretsiz öğle yemeği verilmektedir. Bu uygulama için belediye finansal kaynakları planlı bir şekilde harlandı ve bu uygulama sırasında görev yapmak için sekiz devlet okuluna ilave personel gönderildi.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Belediye bütçesinden fonların dikkatli ve amacına uygun bir şekilde harcanması, öğrencilerin öğle yemeği düzenlenmesinde yenilikçi bir çözümlerle gerçekleştirildi. En düşük fiyatı verilen yemek şirketinden seçilen ve sağlıklı menülerden oluşan hazır yemekler seçildi.

Tundzha Belediyesi sınırları içinde bulunan 44 köydeki öğrencilerin 8 devlet ilkokuluna taşınması organize edildi ve lisanslı taşıyıcılarla yapılan anlaşmalarla özel araçlar ve okul servisleriyle gerçekleştirildi.

Tundzha belediyesi, Gençlik ve Bilim, Eğitim bakanlığına okul servisi sağlanmasıyla ilgili projeler sundu ve bunun sonunda 9 okul servisi aldı.

Servisler, sekiz devlet okuluna tahsis edildi. Okullardan ikisinde lisanslı taşıma şirketlerinden taşıma hizmeti alınmaktadır.

Yerel otoriteler ve okul müdürleri Derneği'nin gösterdiği çabalarla, tam gün eğitim için gerekli koşullar –öğle yemeği ve öğrencilerin taşınması- sağlandı. Belediye sınırları içinde öğrencilerin yüksek kalitede eğitime erişimi sağlandı.

Belediye politikasıyla alınan tüm gün eğitim kararı ulusal düzeyde kabul edildi ve 2009 yılında Bakanlar Kurulu, 6 Nisan 2009 tarihli ve 84 no.lu kanunu çıkararak Bulgaristan'daki içişleri ile ilgili olarak devlet okulları listesini ve bu okullarda öğrenim gören öğrencilerin taşınması için fon ayrılmasını kabul etti. Bu listede Tundzha Belediyesi'nden sekiz devlet okulu da yer aldı ve taşımayla gelen öğrenciler için iki aşamalı merkezi bütçe ayrılmış oldu:

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

1.taşıma fonu; 2. 1-8 sınıf arası tüm öğrencilerin tüm gün eğitimi ve kantin giderleri. 2009 yılının Nisan ayından bu yana öğle yemeği tüm öğrenciler için karşılanmaktadır. Kanuna göre öğle yemeği tüm gün eğitim gören öğrencilerin tamamı için karşılanmaktadır. Belediye konseyi, ayrıca yarı yatılı okullarda eğitim gören öğrencilerin de yemek giderlerini karşılamaktadır, okulların ve belediyenin bütçesinden faydalanılmaktadır.

2012-2015 döneminde, Tundzha Belediyesi sınırları içinde bulunan sekiz devlet okulunun katılımıyla düzenlenen tüm gün eğitim faaliyetleri, Eğitim ve Bilim Bakanlığı'nın Uygulama programı "İnsan Kaynakları Gelişim" başlığı altında düzenlenen "Eğitim Sürecinde tüm gün eğitime geçilerek devlet okullarındaki eğitimin kalitesinin artırılması" projesi ile uygulanmıştır - BG051PO001-3.1.06. Projenin tamamlanmasının ardından, tüm gün eğitim faaliyetlerine, devlet, devlet okulları ve belediye bütçelerinden kaynak sağlanmıştır.

Tüm gün eğitim faaliyetlerinin önemli bir parçası olan öğle yemeği ise ilkokullardan, "Vasil Levski, Zavoy köyü ve Krumovo köyü St. Kliment Ohridski kilisesinden fonlarla desteklenmiştir. Belediye, ilkokullar, Bulgaristan Kızıl Haç Bölge Müdürlüğü'nün "Sıcak Yemek" programı ortaklığıyla uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Tundzha Belediyesi, etkinliklerde ortak fonun %50'sini karşılamaktadır. Program, yoksulluk sınırında ve sosyal dışlanma riski olan Roman kökenli bireylerin de aralarında olduğu ailelerin çocuklarını desteklemektedir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Tundzha Belediyesi ayrıca Kırsal Gelişim İçin Avrupa Tarım Fonu tarafından desteklenen "Okul Meyvesi" projesini de yürütmektedir. Proje, bireylerin erken yaşlardan itibaren sebze ve meyve tüketerek sağlıklı beslenme alışkanlığı kazandırılmasını hedeflemektedir.

Tüm gün eğitim faaliyetleri uygulamasının sonuçları. Tüm gün eğitim ulusal öncelikler arasına girdi ve eğitimin kalitesini arttıracak bir yol olarak görülmeye başlandı.

Bu, bireysel çalışma odalarının düzenlenmesiyle öğrenciler arasındaki başarı farklılıklarının üstesinden gelmek için fırsatlar yaratarak öğrencilerin okul terklerini azaltma konusunda etkili olmuştur.

Erken okul terkini önlemek için ilgi alanlarına göre etkinlikler düzenlenmesi, öğle yemeği gibi sosyal desteklerin verilmesi de etkili olmuştur.

3. "Eğitim Danışmanı" pozisyonunun ve toplum hizmeti modelinin tanıtımı.

Bu uygulama, yoksul ailelerin çocuklarını okula çekmek ve devamını sağlamak için Belediyenin çabalarını destekleyen bir projedir. 2011 yılında, Budapeşte Roman Eğitim Fonu ve Etnik azınlıklardan gelen çocukların ve öğrencilerin eğitime entegrasyonu Merkezi tarafından Belediye sınırları içinde bulunan sekiz devlet ilkokulunda uygulanmıştır.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Roman topluluklarından eğitim danışmanları, öğrencilerin çalışma odalarında bireysel olarak hazırlanmaları konusunda destek sağlayarak öğretmenlere yardımcı olmuşlardır, ancak çalışmalarının çoğu ebeveynlerin ve çocukların okula düzenli devam etmelerini ve okul yaşamına katılmalarını sağlamak yönünde olmuştur.

Yerel Roman topluluğundan sekiz eğitimli danışman, bu tür gruplarda yaşayan çocuklarla çalıştı ve zorunlu okul öncesi eğitim konusunda ilgi alanlarına göre müfredat dışı çalışmaların ve gönüllü etkinlikler için kulüp etkinliklerinde rol aldı.

Tundzha Belediyesi, yenilikçi eğitim uygulamalarından “Okullar-küçük kasaba ve köylerin sosyalleşmesi ve eğitime entegrasyonu” projesi, Eğitim ve Bilim Bakanlığı tarafından, Brüksel’de düzenlenen “Erken Okul Terkini Önleme, Avrupa’da etkili politikalar” konferansına katılmak üzere seçildi. Konferans, 1-2 Mart 2012 tarihlerinde gerçekleştirildi. Bu uygulama, 2015-2016 yıllarında “Okul hayatı-kasaba ve köylerde ebeveynlerin katılım modeli” adlı yeni bir projeye sürdü, uygulama aynı kurum tarafından Bakanlık, Eğitim danışmanlar/arabulucularla desteklendi.

Eğitim arabulucusunun rolü, okul ve aile arasındaki iletişimi sağlamaktır. Çocukların okula devamının sağlanması, çocuklarla birlikte çalışma, erken okul terki riski olan çocukların aileleriyle görüşmeler yapmak gibi destekler sağlar.

Aile etkinliği model “aile kulüpleri” ile işbirliği yaparak, okul aile birliği etkinliklerine katılır. Aile kulüpleri belirli konular çerçevesinde, eğitim alanında, eğitim, okul gereklilikleri, okul kuralları gibi eğitim alanındaki ulusal düzenlemelerle, ebeveynlerin çocukların eğitim hakkına saygı duymasının önemi gibi konular etrafında yürütülür. Okul tatilleri, hoşgörü gibi konularda ek faaliyetler, proje düzenlemesi ve yönetimi ekibi tarafından düzenlenir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Risk altındaki bir aile genellikle okulu gereklilik olarak görmez, ebeveynler, çocuklara okul konusunda olumsuz mesajlar verir

. Eğitim danışmanları/arabulucular ailelere, çocukların eğitiminin yararları ve bu konudaki zorunlulukları konusunda her gün bilgi verir. Okul arabulucusu, aileler arasında güveni sağlamak için Roman etnik gruplarından seçilir.

Bunlar, eğitim kalitesini artırmak için çözüm arayışları ve uygulamalar konusundaki iyi örneklerdir.

4. Proje „Birlikte“ –Köylerde düşük gelir grubundan gelen çocukların yetiştirilmesi ve okul öncesi eğitime hazırlanması.

Erken çocukluk döneminde, anaokullarında ve belediye anaokullarındaki hazırlık gruplarında Bulgar dili, sosyalleşme, kültürlerarası eğitim gibi konulara öncelik verilmelidir.

Projenin uygulanmasıyla birlikte, etnik azınlıklardan ve köylerde yaşayan alt gelir grubundan ailelerin çocuklarının sosyalleşmesi ve eğitime entegrasyonu için eşit kalitede iyi eğitim ve öğretim koşullarına ulaşma imkanı sağlanmış ve koşullar iyileştirilmiştir. İşleyiş, belirli bir köyde ya da belediye sınırları içindeki alanlarda eğitime entegrasyon süreci içinde belirgin ve sürdürülebilir sonuçlar elde etmek üzere işlemiştir. Bu bağlamda orta uzunlukta (3 yıl) projeler desteklenerek, farklı kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak belediye politikası uygulamaya geçilmiştir.

Uygulanan ölçütler, etnik azınlıklardan gelen çocukların eğitime entegrasyonunu ve çalışma modellerinin kurulmasıyla okula kayıt olana dek okul öncesi çağlarda (3-6 yaş) kalıcı ve gerçek sonuçların elde edilmesine odaklanmıştır, çalışma modelleri arasında şunlar yer almaktadır: anaokullarının maksimum sayıda öğrenci alması, çocuklarda zorunlu eğitim konusunda vurgulama, anaokulları ve belediye anaokulları hazırlık gruplarında Roman öğrencilerin

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

bulunması, birinci sınıfa kayıt sırasında destek sağlanması, tüm etnik gruplardan gelen ailelerle çalışma vb.

Toplum çalışmaları, aileler ve anaokulu ya da okullara arasında iletişim, arabuluculuk, eğitim ortamında çocuğun desteklenmesi, eğitim, sosyalleşme ve yetiştirme ilgili ek etkinliklerde görev alan Roman eğitim danışmanları aracılığıyla bu kapsamlı yaklaşım tanıtıldı.

En az 400 çocuk için konuşma uzmanı ve psikolog görevlendirildi. Çocukların ilgi alanlarını, yeteneklerini geliştirmek ve eğitim ortamında ve sosyal ortamlarda kendilerini daha iyi ifade etmelerini sağlayacak fırsatları ortaya çıkaran çalışmalar gerçekleştirildi. En az 190 aileyi kapsayan 19 aile kulübü kurularak ebeveyn etkinlik modeli tanıtıldı.

5. Roman kökenli öğrenciler de dahil olmak üzere düşük sosyal statüye sahip öğrencilerin eğitim alanında başarılarını desteklemek için finansal olarak destek almalarını sağlayan belediye politikaları.

Bu, Tundzha gençlik konseyi ve Tundzha Belediyesi gençlik organizasyonlarının gerçekleştirdiği bir gençlik sivil toplum organizasyonu girişimidir. 2009 yılının Aralık ayında yardım toplamak amacıyla "Noel Yardım Balosu" düzenlenmesiyle başlamıştır. Tundzha Belediyesi'nde eğitim gören öğrencilerin burs ve yardım alma koşulları belgesi imzalanmıştır. Bugüne dek 8 yardım kampanyası yapıldı, burslarla ve tek seferlik finansal destekle ilgili 23 seans düzenlendi. Burs ve tek defaya mahsus destek alan öğrenci sayısı 1388'e ulaşmıştır. 2008-2016 döneminde verilen burs ve yardım miktarları ise 157 000 BGN olmuştur.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Sonuçlar: Belediye politikaları, öğrencilerin mezun olmadan okuldan ayrılmaları konusundaki sınırlamaların sorumluluk ve güçle –Halk Eğitim Kanunu ve uygulaması düzenlemeleri- bağlantılı olduğundan yola çıkarak düzenlenmiştir.

Belediye program belgelerinde bunlara yer verilmiştir: Belediye gelişim planı 2007-2013; Öncelik 3; Belediye gelişim planı 2014-2020; Öncelik 2;

Tundzha Belediyesi eğitim sisteminde Belediye stratejisi geliştirme; 2013-2014 ve 2015-2020 dönemlerinde Yambol bölgesindeki Romanların entegrasyonu için Bölge Stratejisi Tundzha Belediyesi Eylem Planı; Sosyal Hizmet Gelişimi Belediye Stratejisi.

2013 yılında Bakanlar Kurulu, erken okul terki (2013-2020) sayısını azaltmak üzere bir Strateji belirledi. 2015 yılında Meclis, yeni Okul öncesi ve Okul Eğitimi yasasını çıkardı.

Gerekli olan yeni belediye stratejileri, erken okul terki sayısını azaltmak için başarılı olan süreçleri, iyi uygulamaları ve ayrıca yeni zorlukları ve bunların toplum üzerindeki etkisini de değerlendiren yeni yasal düzenlemeleri kapsamalıdır. İstatistiki verilere göre Tundzha Belediyesi sınırları içinde okul terki oranı yüzde 1'in altında görülmesine rağmen, veri toplama, değerlendirme ve analizi konusundaki problemler de göz önünde tutulmalıdır. Eğitim Bakanlığı'nın bölge müdürlükleri, Ulusal İstatistik Enstitüsü gibi kurumlardan alınan veriler, farklı eğitim türlerindeki okul terkleri ya da eğitimin farklı aşamalarındaki geçişler konusunda ayrıntılı bilgi vermemektedir. Mevsimlik işçi olarak ülke içinde ya da ülke dışına gitmek zorunda kalan çocukların sayısı ile ilgili güvenilir veriler yoktur. Öğrencilerin kayıt zamanından itibaren yer değiştirmeleri ilk kez bilgi sistemleri aracılığıyla izlenmiştir. Eğitim sistemi içindeki en büyük sıkıntılardan biri de okula hiç kayıt olmamış ya da okula devam etmemiş ya da okuldan ayrılmış öğrencilerle ilgili verilerin tamamlanmamış olmasıdır.

Göçebe olarak yaşayan Roman ailelerin çocuklarının eğitim durumlarını izleyecek bir mekanizma yoktur. Belediye, bu öğrencilerin yalnızca Bulgaristan'da değil Avrupa Birliği'ne bağlı ülkelerde de yer değiştirmelerini izlemek için genel geçerli bir kimlik numarası verilmesi fikrini desteklemektedir.

Erken okul terkinin sebepleri ayrıntılı ve yeterli bir şekilde analiz edilmemiştir: ekonomik, sosyal, etno-kültürel, kurumsal, eğitim, sağlık vb. Eğitim aracıları yalnızca belirli projelerde bulunmuştur ve bu kanunlarla bir meslek olarak düzenlenmeli ve okullarda entegrasyon programlarında görev almaları sağlanmalıdır.

Erken okul terki yalnızca eğitim sisteminin ya da eğitimle ilgili kurumların sorunu değildir. Eğitim sisteminden çıkmak öğrenciler ve aileler üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Daha geniş bağlamda baktığımızda ise kasaba ve köy gibi küçük yerleşim

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

yerlerinin gelişmesi sınırlanmaktadır. Bu nedenle, problemin üstesinden gelmek için eğitim, çocukların ve öğrencilerin kişisel ve mesleki gelişimi ile ilgili paydaşların tam katılımıyla ortak ve bütünlük bir yaklaşım gereklidir.

Son yıllarda belediyenin elde ettiği başarılar:

- Anaokullarının tüm çocuklar için ücretsiz olması
- Yenilikçi ve bütünlük girişimlerle Roman çocukların, erken çocukluk gelişimi ve sosyal katılım hizmet ve kaynaklarına eşit şekilde erişimi

Özel kurumlara yerleşen öğrencilerin korunması;

- Okul öncesi eğitimde etnik azınlıklardan gelen öğrenci sayısının artması /Etnik olarak karma okul öncesi gruplarda çocukların entegrasyonu;

- Bulgarca dil seviyesinin artması;

- Çocuklar ve ailelerde eğitimin faydaları konusunda farkındalığın artması/Erken okul terkinin önleme;

Ailelerle çalışmada yeni biçimlerin tanıtılması;

Ebeveynlere eğitim ya da istihdam konusunda katılım fırsatı sunulması;

- Bölgede yer alan okullarda ve anaokullarındaki ekiplerin yeterliliklerinin artması;

- Gelişim, yetenek ve becerilerin ifade edilmesi gibi konularda azınlıklara fırsatlar tanınması.

Tundzha Belediyesi tarafından yapılan uygulamalar, uzun vadeli etkisi olan sürdürülebilirlik, hizmet kalitesinde gelişme, risk grubundaki kişileri kapsama gibi çevresel destekler konusunda bir model oluşturmuştur. Çocukların erken dönemde entegrasyonu konusunda bütünlük hizmet sağlamam alanında partnerlerin tüm sorumlulukları ve kaynakları paylaşması, okul öncesi eğitim ve çocuk gelişim alanında belediye politikalarının başarılı bir şekilde uygulanmasını sağlamıştır.

Sağlık ve sosyal arabulucuların, eğitim danışmanlarının katılımıyla

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

yenilikçi ve mobil uygulamaların tanıtılması ve sosyal hizmet uzmanları ve yerel otoriteler arasındaki işbirliğini destekleyen yeterli mekanizmaların bulunması, bu önemli hedefin gerçekleşmesine katkıda bulunmuş ve belediye sınırları içinde yaşayan en genç vatandaş grubunun bakımı ve desteklenmesi sağlanmıştır.

TÜRKİYE'DE Kİ İYİ UYGULAMALAR VE ÖRNEKLER

Giriş

Avrupa yoksulluk ve sosyal dışlanma ile mücadele platformu, Avrupa 2020 stratejisinin akıllı, sürdürülebilir ve sosyal içermeye dayalı büyüme için öne çıkan yedi girişiminden biridir. Gençler ve çocuklar dahil birçok insan, sosyal dışlanma ve yoksulluk ile karşı karşıyadır. Yoksulluk ve sosyal dışlanma birbiri ile bağlantılı kavramlardır; sosyal dışlanma, gelir yoksulluğunu da içine alan bir dış halka gibi düşünülebilir. Bir başka ifade ile yoksul olmak dışlanmaya neden olur ancak sosyal dışlanma yoksul olmaktan daha fazlasıdır çünkü sosyal dışlanma bireyin sosyal ve ekonomik entegrasyonunu içerir.

Günümüzde sosyal dışlanma ve yoksulluk, hem dünyada hem Türkiye'de ele alınması gereken en önemli sosyolojik sorunların başında gelmektedir. Temel amaçlardan biri "sosyal dışlanma sorununu ele alarak tüm bireyler için yaşam kalitesini sürdürmek ve iyileştirmektir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Yoksulluk ve sosyal dışlanma ile mücadele, kamunun yürüttüğü çalışmaların merkezinde yer almaktadır. Hükümet, hem kendi faaliyetleri ile hem kurumlar arası işbirliğine öncülük ederek kalkınma alanında kilit rol oynar. Kuşkusuz yoksulluğu etkileyen en önemli öğelerden biri eğitimidir. Dolayısıyla, eğitimden yeterince faydalanamayan küçük çocuklar, okuma yazma bilmeyenler veya yeterli eğitime sahip olmayan bireyler, yoksulluğu en derin yaşayan gruplardır.¹

Roman öğrencilerin temel eğitimi bırakma oranları hala yüksek seyretmekte ve Roman topluluğundaki gençlerin önemli bir kısmı temel eğitimi tamamlamamaktadır. Buna ek olarak, okula devam eden Roman çocukların ve gençlerin çoğu düzenli olarak okula gitmemektedir. Genç Romanlar arasında okul terk oranlarının yüksek olması ve çocukların okula düzenli gitmemelerinin arkasındaki temel sebepler şu şekilde tanımlanabilir: 1) Kalabalık ve yetersiz konutlarda derslere odaklanmanın zor olması, 2) Roman toplumunda okul ve derslere yeterince değer verilmemesi, buna bağlı olarak evdekilerin okula destek olmaması, 3) Erken yaşta evliliğin yaygın olması sebebiyle kız çocuklarının okulu bırakması, 4) Yoksulluk ve yoksulluğa bağlı olarak Roman ailelerin çocuklarını çalıştırmaları ve son olarak 5) Göçebe hayat tarzının okula düzenli gitmeye engel olması.

Ayrışmış topluluklarda yaşayan Roman ailelerin çoğunluğunda, konut koşulları okul başarısına ciddi bir engel teşkil etmektedir. Çocuklar odalarını birçok aile bireyiyle paylaşmak zorunda kaldığından ve genellikle odalarda en temel mobilyalar bile bulunmadığından, çocukların derslere ve ödevlere odaklanması zor olmaktadır. Bu yetersizlikleri telafi etmek için Roman çocuklar okuldaki dersler dışında da, örneğin ödevler gibi müfredata ek çalışmalarla desteklenmeye ihtiyaç duymaktadır. Ancak Roman öğrencilerin yoğun olduğu okullarda, müfredata ek faaliyet yapılması için elde bulunan kaynaklar genellikle

¹ <http://www.siromatr.net/Portals/0/Katilimci%20EI%20Kitabi%20Kapak.pdf> , Siroma Projesi Katılımcı El Kitabı, Vesna Janevski, p1

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

sınırlı düzeyde olup öğretmeler iş yükü sebebiyle, temel müfredat dışında ek faaliyetlere çok sınırlı bir zaman ayırabilmektedir.

Erken yaşta evlilik, ayrılmış Roman topluluklarında yaygın bir olgu olmaya devam etmektedir. Kız çocukları genellikle 13-14 yaş kadar erken yaşlarda evlendirilmektedir. Türkiye’de erken yaşta evlilik yasal olmamasına rağmen, Roman evliliklerinin genellikle resmi olmaması sebebiyle mevzuata uyulup uyulmadığının kontrolü zor olmaktadır. Resmi makamlar, genellikle genç anne, doğumla ilgili sağlık hizmetlerine başvurduğunda ilk kez erken yaşta evlilikten haberdar olmaktadır. Bu tür durumlarda genellikle yetkililerin benimsediği politika, mevzuatta öngörülen yaptırımın uygulanmaması yönünde olmaktadır. Çünkü bebeğin babasının hapse atılması genç ailenin refahı açısından iyi olmayacak bir sonuçtur. Ailevi sorumlulukların, yeni evlenen kız çocuğunun derslerine ve okula devam etmesine engel olması sebebiyle, çoğunlukla erken evlilik kız çocuğunun okulu bırakmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla söz konusu genç annelerin okuryazarlık düzeyi düşük kalmaktadır. Bu genç annelerin toplulukları dışındaki dünyaya yönelik bilgi birikimleri de oldukça sınırlı seviyede kalmaya devam etmektedir. Bilgi birikimi ve farkındalık sahibi olmayan genç anneler, büyük çoğunlukla, kendi çocuklarının da okula devam etmesi için vermeleri gereken desteği yeterince vermeyerek okul ve eğitim konusunda geleneksel olarak edindikleri olumsuz davranışları bu çocuklara da aktarmaktadır.

Okula düzenli devam ve okulu bırakma oranının yüksek olmasındaki diğer önemli bir neden ise yoksulluktur. Roman aileler için çocuklarının çalışma hayatına katılması ekonomik bir gereklilik olarak görülmektedir. Okul çağındaki Roman çocuklar ve gençler genellikle aile işletmelerinde, atık toplama işinde, küçük işportalarda ve dilencilikte çalışmaktadır. Yoksulluk, çocukların çalışması gerekliliğine ek olarak ailelerin okul için gereken, uygun kıyafet ve ders materyali gibi temel ihtiyaçları alamamaları açısından da eğitime engel olmaktadır. Bu çalışmada yer alan 12 ilden toplanan verilere dayalı olarak, ilçe düzeyindeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının verdiği şartlı nakit transferinin Roman çocuklar arasında okula devam genel düzeyini artırdığı görülmektedir. Ancak henüz şartlı nakit transferinin etkisine ilişkin herhangi bir sistematik değerlendirme çalışması yapılmamıştır.

Bazı Roman ailelerin göçebe yaşam tarzları, yukarıda okul terk ve okula düzenli gitmeme sebepleri arasında beşinci sırada verilmiştir. Birçok Roman aile geçimini tarımdaki mevsimlik işçilikten kazanmaktadır. Bu durum, ailelerin iş aramak için her yıl düzenli olarak göç ettiği anlamına

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

gelmektedir. Büyük çoğunlukla, geçici evlerde yaşayan aileler işleri bitince oradan taşınmaktadır. Bu göç etme durumu çocukların eğitim dönemine denk gelmektedir. Çocukların yeni ikamet edilen yerde okullarına devam etmesinin mümkün olduğu durumlarda bile dersler ciddi şekilde aksamaktadır.²

Roman öğrenciler arasında okulu bırakma ve düzenli devam etmeme yaygın görülmektedir. Romanların topluma entegrasyonu ve yaşadıkları yoksulluktan kurtulmaları için ilk yapılması gereken, okula devam oranının artırılması ve eğitime katılımlarının desteklenmesidir. Roman topluluğun genel eğitim düzeyinin yükseltilebilmesi için kültürel engelleri kaldıracak, ebeveynleri dahil ederek bilinç düzeylerini yükseltecek, eğitimin değerine ilişkin roman toplumunda farkındalık yaratacak uygulamalara ve eğitim politikalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Romanların eğitime devamını arttırmaya yönelik, kamu kurumları, stk ve okul gibi paydaşların yürüttüğü başarılı projeler, iyi uygulamaların paylaşılması ve yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

Türkiye’de (İzmir’de) Roman Öğrencilerin Eğitime Yönelik T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Uygulanmakta Projeler

1. Romanların Yoğun Olarak Yaşadığı Yerlerde Sosyal İçermenin Desteklenmesi Operasyonu – SİROMA Projesi

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı'nın 4. Bileşeni "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı" kapsamında uygulanan ve Türkiye'nin AB üyelik sürecinde müzakere ettiği başlıklardan biri olan, "Roman Açılımı" çerçevesindeki uyum çalışmalarını destekleyen

² http://www.siromatr.net/Portals/0/Dokumanlar/Act%20111-112_2nd%20Ex-ante%20Report_24102016_TR.docx

Romanların Türkiye’deki Sosyal Durumu ve Sosyal İçermenin Desteklenmesine Yönelik Kamu Politikaları, p.22

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

, “Romanların Yoğun Olarak Yaşadığı Yerlerde Sosyal İçermenin Desteklenmesi Operasyonu - SİROMA” Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir. Üç Bakanlığın katılımı ve işbirliği ile yürütülen Projenin koordinasyonu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. Proje 9 Kasım 2015 – 9 Kasım 2017 tarihleri arasında uygulanacaktır.

Proje faydalanıcıları T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı – Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü; T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı – Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı – Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı – Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, T.C. Sağlık Bakanlığı – Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü ve bu merkezi kamu teşkilatlarının illerdeki yapılanmalarıdır.

Avrupa Birliği'nin Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) çerçevesinde 11.5 milyon Avro kaynak sağladığı Operasyon kapsamında yürütülen Teknik Destek Projesi Adana, Ankara, Balıkesir, Edirne, Eskişehir, Hatay, Kırklareli, Manisa, Mersin, İstanbul, İzmir, Tekirdağ olmak üzere 12 pilot ilde uygulanmaktadır.

Proje ile Romanlara hizmet sunan kurumların kapasitelerinin artırılması, sunulan hizmetlerin kalitesinin iyileştirilmesi ve koordinasyonun artırılması, hizmet sunanlar için kapasite artırıcı ve ayrımcılığın önlenmesi temelinde eğitimler verilmesi

, konu hakkında kamuoyunda farkındalığın sağlanması ve Romanların mesleki niteliklerinin geliştirilerek sürekli ve güvenceli işlere girişlerinin desteklenmesi temelinde faaliyetler yürütülecektir. Bu çerçevede SİROMA bir politika geliştirme, kapasite artırma, eğitim, işbirliği ve istihdam Projesidir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Çalışmalarına 2015 yılı Kasım ayında başlanan “Romanların Yoğun Olarak Yaşadığı Yerlerde Sosyal İçermenin Desteklenmesi Operasyonu “ kapsamında Ankara, Adana, Balıkesir, Hatay, Edirne, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Manisa, Mersin ve Tekirdağ’dan oluşan 12 pilot ilde 24 ay boyunca;

- Roman vatandaşlara çeşitli konularda yardım ve danışmanlık sunulacak,
- Romanların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde araştırmalar gerçekleştirilecek,
- Ayrımcılıkla mücadele alanında farkındalığın ve sivil diyalogu güçlendirmek için eğitimler verilecek,
- Roman mahallelerindeki okullarda çocuklarla ders dışı aktiviteler gerçekleştirilecek,
- Roman çocukların okul öncesi ve ilköğrenim düzeyinde başarısının artırılması için destek çalışmaları yürütülecek,
- Sağlık sisteminden daha kolay yararlanılmasına yönelik sağlık okuryazarlığı eğitimleri yapılacak,
- Mesleki kurslara erişimi sağlamak ve ücretsiz taşıma hizmeti sunmak gibi faaliyetler gerçekleştirilecek ve
- Romanların mesleki nitelikleri geliştirilecek ve istihdam edilebilirlikleri artırılabilecektir.

Proje kapsamında bu hedeflere ulaşabilmek adına, 12 pilot ilde 20 Sosyal Hizmet Koordinasyon Birimi kurulmuştur.

Projenin hedef grupları, romanlar, romanların yoğun olarak bulunduğu bölgelerinde yaşayanlar ve göçmenler, yoksulluk içinde yaşayan ya da yoksulluk riski ile karşı karşıya olan dezavantajlı kişiler.

Projenin genel amacı: Romanların/dezavantajlı bireylerin topluma entegrasyonunun kolaylaştırılması hedefiyle sosyal koruma alanındaki kurumların kapasitelerinin artırılması, mekanizmaların işleyişine destek

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

verilmesi ve koordinasyonun sağlanması. Romanların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde, özellikle Romanların ve dezavantajlı kişilerin sosyal güvenceli işler temelinde işgücü piyasasına girişlerini kolaylaştırarak sosyal içermeyi artırmaktır.

Proje Hedefleri:

Hedef gruplara sunulan eğitim/mesleki eğitim, hayat boyu öğrenme kapsamındaki eğitimler, sağlık, istihdam, sosyal koruma ve sosyal yardım hizmetlerinin kalitesini artırmak,

Kamu hizmeti sağlayan farklı kurumlar arasındaki koordinasyonu artırmak,

Hedef grupların sosyal içermelerine yönelik bilgi ve farkındalık düzeyini geliştirerek, sosyal uyumu artırmak,

Hedef grupların, kamu hizmetlerine erişimlerini ve bu hizmetlere taleplerini artırmak,

Hedef grupların istihdam edilebilirliklerini artırmak.

Proje Sonuçları

Romanlara hizmet sunan kamu kurumlarının ve hizmet veren tarafların eğitim, sağlık, istihdam, sosyal koruma ve sosyal yardımlar alanında daha iyi hizmet sunmak üzere kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi;

Kamu kurumları, STK'lar, paydaşlar ve toplum arasındaki iletişim ve diyalogun ayrımcılıkla mücadele amacıyla artırılması;

Eğitim hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılması ve çocukların akademik başarılarının iyileştirilmesinin sağlanması;

Sağlık hizmetlerine erişimin ve sağlık hizmetlerine talebin artırılması;

Mesleki niteliklerin artırılması yoluyla istihdam hizmetlerine erişimin ve işgücüne katılımın kolaylaştırılması.

Proje ile ilgili daha detaylı bilgiye ve proje çıktıklarına: www.siomatr.net/

2. Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Fatih Projesi

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından finanse edilmekte olan Fatih Projesi ile örgün ve yaygın eğitim verilen kurumlarda bilgi ve iletişim teknolojisi altyapısını tamamlanması, öğrencilere bu mekanlarda bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma yetkinliğinin kazandırılması, bilgi ve iletişim teknolojileri destekli öğretim programlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Bireylerin yaşam boyu öğrenim yaklaşımı ve e-öğrenme yoluyla kendilerini geliştirmeleri için uygun yapıların oluşumu ve e-içeriğin geliştirilmesi,
Ortaöğretimden mezun olan her öğrencinin temel bilgi ve iletişim teknolojileri kullanım yetkinliklerine sahip olması,

İnternetin etkin kullanımı ile her üç kişiden birinin e-eğitim hizmetlerinden faydalanması,
Herkese bilgi ve iletişim teknolojilerini öğrenme ve kullanma fırsatının sunulması,
Her iki kişiden birinin internet kullanıcısı olması,
İnternet, toplumun tüm kesimleri için güvenilir bir ortam haline getirilmesi, projenin temel hedefleridir

Eğitimde FATİH projesi beş ana bileşenden oluşmaktadır. Bunlar:

- Donanım ve Yazılım Altyapısının Sağlanması
- Eğitsel e-İçeriğin Sağlanması ve Yönetilmesi
- Öğretim Programlarında Etkin BT Kullanımı
- Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitimi
- Bilinçli, Güvenli, Yönetilebilir ve Ölçülebilir BT Kullanımının sağlanmasıdır.

Projenin uygulandığı okullar aşağıda listesi verilen ekipman tahsis edilmiştir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Her Okul için	Her Derslik için	Her Öğretmen için	Her Öğrenci için
Bir adet çok fonksiyonlu yazıcı	Etkimleşimli tahta	Tablet bilgisayar	Tablet bilgisayar
Alt yapı	Kablolu/Kablosuz internet bağlantısı	EBA portal	EBA portal
Yüksek hızlı erişim	Sınıf yönetimi	EBA market	EBA market
		e-posta hesabı	Bulut hesabı
		İçerik geliştirme stüdyosu	Dijital kimlik
		Bulut hesabı	Ödev paylaşımı
		Öğrenim yönetim sistemi (LMS)	e-posta hesabı
		Ders notları paylaşımı	Bireysel öğrenim materyalleri

Fatih Projesi İzmir’de roman nüfusun yoğunlukta olduğu bölgelerdeki okullarda da uygulanmakta olup, bazı dersler proje kapsamında geliştirilen uygulamalar yardımıyla elektronik ortamda işlenmektedir. Öğrencilerin BT ilgisi, dersleri daha eğlenceli hale getiren uygulamalar, çocukların okula olan ilgisini arttırmış, dezavantajlı bölgelerdeki erken okul terki, devamsızlık gibi sorunların çözümü için katkı sağlamıştır.

Proje hakkında daha detaylı bilgi için: fatihprojesi.meb.gov.tr/en

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

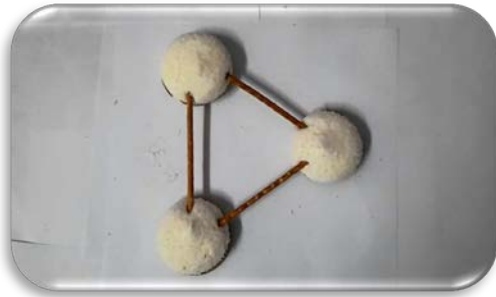
Erasmus+

Okullarda Uygulanan Küçük Ölçekli İyi Uygulamalar

3. Alternatif Ders Araçlarının Kullanımı Ve Ders Katılımına Etkisi

Günümüz bilgi çağı hızla değişen ve gelişen dünyada eğitimde hızla dönüşüm gelismektedir. Bu gelişim ve dönüşüme ayak uydurmak ise öğrenci ve veliler için zor olmaktadır. Biz öğretmenler ise öğrencileri sınıf içinde eğitime katmak ve ilgilerini çekmek için birçok yollar denemektedir.

İzmir - Barbaros Hayretin İlkokulunda sınıf öğretmeni olarak görev yapmakta olan Hasan BEKTAŞ öğrencileri eğitime daha iyi entegre etmek için çeşitli etkinliklerden faydalanmakta.

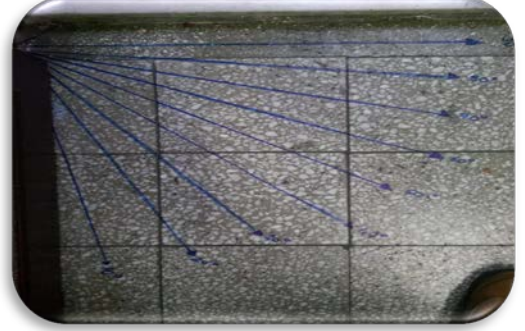
Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

4. sınıf matematik dersi "Geometrik Şekiller" konusunda öğrencilerin dikkatini çekebilmek için şekerlemeler ve çubuk krakerler kullanılmıştır. Öğrenciler kendi seçtikleri ve getirdikleri yenilebilir malzemelerle önce kendilerinin belirlenen geometrik şekilleri yapmaları istenmiştir. Eğlenceli bir oyuna dönüşen bu etkinlik ile geometrik şekiller resimlerde görüldüğü gibi yapılmıştır. Öğrencilerin bu etkinliklerle ders konularını daha iyi kavradıkları görülmüştür. Derse ilgi artmıştır.

4. Sınıf Matematik dersi "Açılar" konusunda öğrencilerle birlikte sınıf kapısının önüne açı ölçüleri çizilmiş. Çizerken öğrencilerin konuyu daha iyi öğrendiği gözlenmiştir. Uygulamalar çocukların dahil edilmesi ile gerçekleştirilmiş, çocukların derse ilgileri artmıştır

1.Sınıf okuma yazma çalışmalarında oyun yardımı ile öğrencilerin ilgisi çekilerek eğlenceli bir yol ile okuma-yazma eğitimi verilmiştir.

Sınıf içi uygulamalarda harf hece kavrama için "El-Yüz Boyar Kalemleri" kullanılmıştır. Öğrenciler öğretilen harf ve hece ellerine yüzlerine (yanaklarının bir yanına) çizilir hem kendilerinin hem de arkadaşları görmeleri sağlanmış eğlenceli bir hale getirilmiştir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Bu çalışmada kullanılan harf ve heceleri öğrencilerin unutmadığı gözlenmiştir.

Uygulanan çalışmalardaki en önemli sonuç ise; alternatif uygulama örnekleri ile öğrencilerin derse ilgisinin artmasının yanında okula devam artmıştır. Diğer bir yaklaşımla devamsızlık azalmış velilerinde duyarlılığı gelişmiştir.

5. Fikir Öncesi Okul Öncesi Uygulaması

Okul öncesi öğrencilerinin hayal gücünü geliştirmek, merak duygularını uyararak onlara öğrenme şevki, keşfetme mutluluğu ve deney yapma heyecanı veren bir ortam sunmayı amaçlayan uygulama Boğaziçi İlkokulu'nda okul öncesi öğrenciler ile uygulamaya konulmuştur.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Uygulama ile öğrencilerde farkındalık yaratılmaya çalışılarak onların bilişsel, duyuşsal, psikomotor gelişimlerine ve yaşlarına uygun olarak hazırlanan farklı disiplin alanlarına yönelik etkinliklerle bilimin her yerde eğlenceli bir alan olduğunun benimsenmesi hedeflenmiştir.

Tüm dünyada insanlığa yeni kapılar açan başarılı bilim insanları, çocukluk döneminin bir bölümünde bilime yönelmelerini sağlayan kısa bir yaşantıya sahip olmuşlardır. Bu yaşantılar kimi zaman bir bilim merkezi ziyaretinden, kimi zaman da doğa içerisindeki deneyimlerinden ya da okul ortamlarında bilimsel faaliyetlere yöneltici çalışmalardan elde ettikleri deneyimlerden oluşmaktadır. Tüm bunlardan yola çıkılarak okul öncesi öğrencilerine yönelik sınıf ortamında bilim etkinlikleri organize edilmiştir. Birbirine çok yakın konumda bulunan iki okulun işbirliği ile öğrenme ortamları oluşturulmuştur.

Nene Hatun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi fizik öğretmeni, okulunun 10 sınıf öğrencilerine, okul öncesi öğrencilerinin düzeyine uygun deneyler hazırlamalarını söylemiş ve bunları proje ödevi olarak Boğaziçi İlkokulu'nda okul öncesi sınıfında öğrenim gören öğrencilere sunmaları şeklinde planlamıştır. Deneyler çocukların önderliğinde ve öğretmen rehberliğinde gerçekleştirilmektedir.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Boğaziçi İlkokulu sosyo-ekonomik düzeyi dezavantajlı kesim olan, romanların yoğun olarak yaşadığı bir bölgede yer almaktadır. Okul öncesi eğitim, bölgede yaşayan velilerin öncelikleri arasında bulunmamaktadır. Fakat okul öncesinde eğitimin, öğrencilerin ilkokula uyumları ve okula devamlılıklar konusunda büyük önem arz ettiği bilinmektedir

Bu nedenle yapılan uygulama ile okul öncesi eğitimi çocuklar ve ebeveynleri için cazip hale getirerek ilkokul sınıflarında da aynı etkinliklere devam edilecektir. Bu uygulama kapsamında ebeveynler ile iletişime geçilip okul çevresindeki halk bilinçlendirilerek okul öncesi eğitime katılımında artış sağlanmıştır. Ayrıca yine aynı bölge olan ve roman öğrencilerin tercih ettiği meslek lisesinde okuyan öğrencilerinde etkinlikte aktif olmasının okulda ki devamsızlık sorununu bir nebze azaltmakta olduğu gözlenmiştir. Ayrıca uygulamada gelecekte öğretmen olmaları beklenen meslek lisesi öğrencilerine de yer verilerek, dezavantajlı kesimin öğretimi konusunda tecrübe kazanmaları sağlanmıştır

6. Acil Telefon Numaralarını Şarkı ile Öğretme

Roman nüfusun yoğun olduğu bir bölgede hizmet veren Sakarya İlköğretim Okulu öğretmeni, Öğrencilerine acil telefon numaraları gibi bilmeleri gereken şeyleri şarkılar hazırlayarak öğretmeyi yoluna gitmiş. Ermiş Hanım, "Öğrencilerin akıllarında tutmakta zorlandığı ve karıştırdığı acil telefon numaraları gibi bilgileri eğlenceli bir yolla öğrenmeleri için, çocuklara anahtar sözcükler veriyor, bu anahtar sözcükleri kullanarak şiir yazmalarını sağlıyor. Sonra tüm sınıfın katılımıyla hep birlikte bu sözcüklerden bir şiir oluşturuyorlar ve şiiri hep birlikte ahenkli bir biçimde okuyunca ortaya ritmik bir şarkı çıkıyor." Ermiş Hanım, "çocukların şarkıyı söylemekten çok keyif aldıklarını ve öğrenmeleri gereken gereken polis, ambulans, itfaiye gibi acil servis numaraları ve görevlerini eğlenceli bir şekilde öğrendiklerini söylüyor."

Uygulamada çocukların hazırladıkları şarkı örnekleri:

Anahtar sözcükler:155, polis, suçlu, yakalamak.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Da di, da di 155 geldi. /Da di, da di, 155 geldi. / Polis amcaaaa, polis amcaaaa / Suçluları yakala,suçluları yakala. / Polis amcaaaa, polis amcaaaa / Suçluları yakala, suçlularını yakala...

Anahtar sözcükler:112,cankurtaran,ambulans

Cankurtaraaaan deyince, / 112 deyince: ambulaaaaanssss. /

7. Her Şey Fark Etmekle Başlar

Bilimsel süreç becerilerinin neler olduğunu, bilimsel gelişmelerin günlük hayata etkisini kavratmak amacı ile yapılan uygulama günlük hayatta sıklıkla karşılaşılan objelerin ardında yatan bilimi, derste edindikleri bilgilerin uygulama alanlarını bu yöntemle ortaokul ve lise seviyesindeki öğrencilere göstermeyi amaçlamaktadır.

Okulda uygulanan örnek uygulamada öğretmen, çocuklara gördükleri trafik lambalarını düşünmelerini ve tüm detayları ile ellerindeki kağıtlara çizmelerini söyleyip, çizilen trafik lambalarından birkaçı incelenerek detaylar üzerinde durulur. Tahtaya üzerinde detay barındıran resimler yansıtılır ve resimlere ilişkin sorular yöneltilir. Örneğin, aynı araba iki farklı zeminde hareket ederken gösterilir. Hangi zeminin arabanın hareketini kolaylaştıracağı sorulur. Başta verilen trafik lambasına geri dönülüp neden siperli yapılmış olabileceğini düşünebilmek için önce siperli olduğunu fark etmiş olmamız gerektiği söylenir. Öğrencilerden bu tarz merak ettikleri soruları önlerindeki kâğıtlara yazmaları istenir ve hangi bilimsel gerçeğe ilişkili olabileceği üzerinde durulur. Bu örneklerden hareketle bilimsel ürünlerin aslında farkındalığı yüksek insanlar sayesinde ortaya çıktığına dikkat çekilir. Örneğin tarlasından en yüksek kalitede verim almak isteyen bir çiftçinin yapması gerekenlerden hareketle bilimsel süreç becerileri üzerinde soru cevap yöntemi ile konuşulur. Konuşmacı bu becerilerin neler olduğunu tahtaya yazar. Her beceriyi genişleterek açıklar.

8. Bizim Oriyantiring Uygulaması

Ziya Gökalp Ortaokulu Coğrafya dersinde yararlanılan uygulamanın amacı oriyantiring oyunu ile çocuklara harita pusula ile yön bulma, yönleri öğrenme gibi coğrafi konuları eğlenceli bir metot ile anlatabilmektir. Oriyantiring; harita yardımı ile yön bulmayı içeren, zamana karşı yapılan bir spor. Farklı arazi koşullarında yapılabilir de, genellikle ormanlık arazide yapılması tercih edilmektedir. Pusula bu spor branşının ilk aracıdır. Pusula: Deniz, orman gibi yerlerde ya da gece vakti vb. yön saptamak için kullanılan ve üzerinde sürekli olarak kuzey-güney doğrultusunu gösteren bir mıknatıs iğnesi bulunan kadranlı aygıt.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Pusulada N (North) kuzey, S (South) Güney, W (West) Batı, E (East) Doğuyu gösterir. Pusula da elinizde tuttuğunuzda kırmızı uç daima Kuzey i gösterir.

Oyunda ifade edilen birim 1 adet kareye kaymayı ifade etmektedir. Örneğin " 1 birim kuzeye denildiğinde 1 kare yukarı gidileceği, 2 birim doğu denildiğinde 2 kare sağa doğru gidilecek anlamına gelmektedir".

YÖNERGE:

Oyuna ok şaretinin (↑) olduğu yerden başlayacağız. Oyunun matematiksel işlemi toplama dır. Yani bize verilen yönergede durduğumuz sayıları toplama yapacağız.

9. 2 birim kuzeye gidiniz.
10. 1 birim doğuya gidiniz.
11. 1 birim güneye gidiniz
12. 2 birim kuzey batıya gidiniz.
13. 1 birim kuzey doğuya gidiniz.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Cevabınız?

1	8		6		4	
4	7		8		1	
6	5		9		3	
7		6		5		8

↑

Cevabımız:

2 birim kuzeye gidiniz. 1. Birim 6 ,2. Birim 5
1 birim doğuya gidiniz. En son 5 de durduk. 1 birim doğuya 9
1 birim güneye gidiniz. 9 da durmuştuk 1 birim güneye 5
2 birim kuzey batıya gidiniz. 5 den çapraz 2 birim kuzey batıya 4
1 birim kuzey doğuya gidiniz. 4 den 1 birim kuzeydoğu 8
 $5+9+5+4+8 = 31$ cevabını en kısa sürede veren oyunu kazanıyor.

8. "Gezegenimden Mektup Var"Etkinliği

İlkokul seviyesindeki öğrencilere yönelik olan uygulamanın amacı güneş sisteminde yer alan 8 gezegenin birbirlerine göre konumlarını ve temel özelliklerini kavramak eğlenceli bir metot ile çocuklara öğretmektir. Etkinlikte aynı zamanda atık malzemeler kullanılarak çocuklara geri dönüşüm bilinci aşılamak hedeflenmektedir.

Uygulama:

Çocukların gezegenleri oluştururken kullanabilecekleri atık malzemeler, oyun hamurları, kalemler, kağıtlar ve boyalar her gezegen için 1 grup olmak üzere 8 guruba ayrılmış çocuklara dağıtılır.

Öğrencilerden masalarındaki malzemeleri kullanarak sorumlu oldukları gezegeni örnek gösterilerek gerçek ölçülerine yakın tasarımları isterler, her grup tasarladıkları gezegende yaşayan hayali

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

canlılar düşünür ve bu canlıların ağzından gezegeni tanıtan mektupları kurayla belirlenen başka bir gezegene gönderirler. Yazılan mektuplar gönderilen gezegenin üyeleri tarafından okunur. Oyun hamurlarından oluşturulan güneşin etrafına gezegenler pergel ve cetvel yardımıyla mesafeler oranlanarak sırasıyla yerleştirilir. Oluşturulan güneş sistemi modeli üzerinde gezegenlerin özellikleri tekrar ediliyor. Gezegenleri öğretirken, çocukların tasarım becerisini kullanmalarına gurup arkadaşları ile birlikte çalışmalarına, geri dönüşüm bilinci kazanmalarına olanak sağlayan uygulama öğrencilerinde ilgisi ile uygulanıyor.

Erken Okul Terkini Önleme Dezavantajlı Gurupların Eğitime Kazandırılması Alanında Türkiye’de Uygulanan Proje Örnekleri:

9. “Let The Hopes Blossom” Erasmus+ KA2 Okul Öğretimi Alanında Stratejik Ortaklıklar Projesi

Projenin genel amacı, çocuk suçluluğu ve erken okul terkinin azaltılmasına katkıda bulunmak ve bu çocuklarla iletişim halinde olan yetişkinlerin çocuk suçluluğu ve erken okul terki vakalarında kullanmak üzere faydalı, sürdürülebilir uygulanabilir bir metot geliştirmektir.

Projenin hedefleri ise; Çocuk suçluluğu ve erken okul terkinin ardında yatan nedenleri anlama; aile, arkadaş, okul ve çevrenin problemlili çocuklar üzerindeki etkisini araştırma; Avrupa’da ne tür suçların yaygın olduğunu analiz etme; problem yaşamış çocukların psikolojilerini anlamayı kolaylaştırma; çocuk suçluluğu ile erken okul terkinin birbiri üzerine olan etkisini araştırma; bu tür çocuklarla iletişim halinde olan yetişkinler arasında bir ağ oluşturma; yeni metodolojiyi Avrupa çapında bir elektronik öğretim platformu aracılığıyla bu çocuklarla iletişim halinde olan yetişkinler arasında yayma; çocuk suçluluğu ve erken okul terki oranlarını azaltmaya yönelik bir metodoloji geliştirmek; çocuk suçluluğu ve erken okul terki ile nasıl başa çıkılması gerektiği konularında deneyim ve iyi uygulamaların karşılıklı değişimini sağlama; erken okul terki ve çocuk suçluluğu ile savaşıma konularında bilgi sahibi olma, okulu terk etmiş veya suça bulaşmış çocukların tekrar suça karışmasını önleme; bu çocukların okula devam etmelerini ve eğitimlerini tamamlamayı sağlama; ebeveynleri ve eğitimcileri bilgilendirerek onlarla işbirliği içinde çalışarak gerekli önlemleri alma, yerelde, bölgede ve uluslararası boyutta konu ile ilgili mevcut farkındalığı artırma; konu ile alakalı farklı türde ulusları kuruluşlar arasında işbirliğini güçlendirme ve okula geri dönmeyi reddeden çocukları çalışma hayatına olarak tasarlanmaktadır.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Elektronik öğrenme platformu kullanımı kolay beş modülden oluşmaktadır. Okulu terk eden ve suç işleyen çocuklarla uğraşmada yeni metodolojiyi kullanmaya başlayan yetişkinlerin başarılarını değerlendirecek çevirim içi bir eğitmenin desteği söz konusudur. Elektronik öğrenme paketi ile okullara, emniyet müdürlüklerine, rehberlik ve araştırma merkezlerine, STK larına, üniversitelere, ebeveynlere, yetişkin eğitimi veren kişilere kısaca okulu terk eden ve çocuk suçlara daha profesyonelce yardım etmek isteyen yetişkinlere elektronik öğrenme platformu ile kendilerini eğitime imkânı vermektedir. Bu çocuklarla ilgilenen yetişkinler arasında yeterli farkındalığı yaratırsak ve onların arasında Avrupa çapında bir işbirliği sağlayabilirsek, sadece Türkiye’de değil Avrupa genelinde yüksek olan erken okul terki ve çocuk suçluluğu oranlarının düşürülmesine katkıda bulunulacaktır. Elektronik öğrenme farklı dillere çevrilecektir; İngilizce, Türkçe, İtalyanca, Almanca, Portekizce ve Fransızca.

Proje Sonuçları:

Çocukların okulu erken terk etmelerini ve suç işlemelerini önlemeyi kolaylaştıracak, bu çocukların öğrenim hayatlarına geri dönmelerini ya da iş piyasasına katılmalarını ve topluma kazandırılmalarına yardımcı olacak yenilikçi bir metodoloji geliştirilecek ve yayımlanacak.

Erken okul terki ve çocuk suçluluğu ile ilgili yetişkin eğitimi müfredat ve modülleri geliştirilecek. Elektronik öğretimin içeriği hazırlanacak ve elektronik eğitimler verilecek.

Avrupa boyutunda öğrenme yönetim sistemi oluşturulacak. Bu elektronik öğretim sistemi ile hizmet içi eğitimler gerçekleştirilecek ve bütün uygulamalar ve değerlendirmeler raporlanacak.

İnteraktif bir web sitesi kurularak bütün ortak ülkelerin ve ağlarının girişine açılacaktır.

Uluslar arası toplantılar ve yaygınlaştırma faaliyetleri gerçekleştirilecek.

Bütün proje sonuçları raporlanacak.

Proje Web Sitesi:

www.letthehopesblossom.org

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

10. Life Long Learning Leonardo Da Vinci Programme Transfer of Innovation- In Scholl Project (2013-2015)

Proje, Nazilli Nahit Mentеше Mesleki Eğitim Yüksek Okulu tarafından ortaklık ile tahsil edilmiştir. İngiltere'den - Bury Meslek Yüksekokulu, İtalya'dan - Araştırma ve Eğitim Kuruluşu Erifo, Romanya'dan - Araştırma Geliştirme Kurumu Ipasa, Portekiz'den - İskap Üniversitesi projede yer almaktadır.

Türkiye'de mesleki eğitime katılan öğrenciler çoğunlukla dezavantajlı nüfusundur. ve ESL oranları yüksektir. Dolayısıyla, In-Scholl Projesi, Nazilli Nahit Mentеше Mesleki Eğitim Yüksek Okulunun ortak ESL sorunları olan AB'de ki çalışma organizasyonuna, bu alandaki iyi dilimlerin AB ülkelerinden görülebilmesine ve bu uygulamaları proje ortaklarıyla birlikte imkansız kılmasına fırsat olmuştur.

Okul yıllarında Proje uyumlaştırma döneminde, risk altındakilerin / ESL olanların eğitim kalitesini artırmak için ayrıca en iyi uygulamanın işleyişini kolaylaştırmak için Avrupa Mesleki Eğitim ve Öğretim kurumlarının oluşturduğu bir ağ kuruldu. Eğitimden ayrılmayı etkileyen kilit konulara uygun olarak 5 atölye çalışması gerçekleştirildi ve yapılan ortaklık içindeki en iyi uygulamalar paylaşıldı.. Faydalanıcılar, veliler, işverenler, projenin uygulanmasında fon sağlayıcılar ve yaygınlaştırma faaliyetleri de dahil olmak üzere kilit paydaşların katılımı sağlandı. Tüm ortaklar kendi kurumları içinde en iyi uygulamaların en az bir yenilikçi yönünü alır ve uygularlar.

Daha geniş bir ağ için yerel ve Avrupa çapında yaygınlaştırma etkinliklerine ev sahipliği yaparak ve tüm ürünleri internette özgürce kullanılabilir hale getirerek programdan öğrenmeyi paylaşmak hedeflenmiştir.

Project Website : inschoolproject.org/

11. Erasmus+ KA2 Strategic Partnership in Scholl Education Field - EUMOSCHOOL Project

EUMOSCHOOL projesi; 6 ülkeyi (İtalya, İngiltere, Macaristan, Romanya, Türkiye ve Avusturya) kapsayan okul ortamlarında duygusal eğitim için yenilikçi bir metodoloji ve yenilikçi müfredat programını hazırlamak, geliştirmek, test etmek ve uygulamak ve erken bağlamda olguyu azaltmak için etkin bir müdahale modeli sağlamak , Okul Ayrılığı

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

(ESL). Amaçlamaktadır. EUMOSCHOOL, 6 ila 16 yaşlarındakiler eğitim verenlerin ve öğrencilerin artan ihtiyaçlarını karşılamak için yenilikçi müfredat, eğitim metotları ve eğitimi geliştirecektir.

Proje, 16 yıllık deneyimden ve duygusal eğitime yönelik araştırmalardan geliştirilen İtalyan metodolojisi "Didattica delle Emozioni" ©'nin (Duygu Öğütimi, DoE) AB düzeyinde uyarlanmasına dayanmaktadır. Metodoloji, öğretmenler ve pedagojik personelin mesleki yeterliklerini geliştirirken ESL'yi azaltan öğrencilerin refah ve enine anahtar yeterliklerini geliştirmek için 3000 öğretmen, öğrenci, anne-baba ve öğretmenlerde başarıyla test edildi.

EURO SCHOOL, okul müfredatına duygusal eğitim uygulamak suretiyle uyarlanmış metodolojiyi geniş bir öğrenci, öğretmen, personel ve okul grubuna yaymayı amaçlamaktadır.

EUMOSCHOOL'un spesifik hedefleri şöyledir:

-Duygusal eğitim müdahale metodolojisini okul müfredatında bütün öğrenciler için entegre ederek etkili ESL stratejilerine katkıda bulunmak, ESD'nin azaltılmasına etki etmek.

- Duygusal eğitim yoluyla, refah geliştirmek ve duygusal rahatsızlığı ve buna bağlı risk faktörlerini azaltmak için öğrenciler arasında transversal becerilerin ve yeterliklerin geliştirilmesini ve değerlendirilmesini teşvik edin. Öğretmenlerin ve pratisyenlerin mesleki becerilerini, pratik teknikler ve değerlendirme araçları ile birleştirilmiş Çevrimiçi Eğitim Kaynağı (OER) aracılığıyla erişilebilir bir ESL müdahale metodolojisi ile donatarak bunları sınıf düzeyindeki öğrenim için her seviyede uyarlayarak arttırın. Avrupa çapında okul eğitiminde menfaat sahipleri ile diyalogu teşvik etmek için ağ oluşturma ve etkinlikler yoluyla öğretim için bütüncül işbirlikçi yaklaşımları destekleyin. ESL ve dezavantaj tehlikesi altındaki çocuklara ve gençlere yönelik iyi uygulama alışverişi yapın.

Project Website: eumoschool.eu

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

MİNİ SÖZLÜK

Roman dili, Romanca, Avrupa ve Amerika'da 5-6 milyon kişi tarafından konuşulan Hint-Aryan dil ailesine aittir. En büyük Roman toplulukları, Türkiye, İspanya, Romanya, İtalya ve Bulgaristan'da yaşamaktadır. İngilizcede bu kişiler için çingene anlamına gelen Gypies kelimesi kullanılmaktadır. Dil, kuzey Hindistan, özellikle de Punjabi dillerine benzemektedir ve kökeninin bu bölge olduğu düşünülmektedir. Bazı kişiler Roman dilini lehçe grubu olarak görürken bazıları da çeşitli Roman dilleriyle ilişkili olduğunu düşünmektedir.

Müslümanların, MS 100 yılında Hindistan'ın kuzeyini fethetmesiyle birlikte yoğun bir nüfus hareketliliği baş gösterdi, bu süre içinde büyük ihtimalle Romanların ataları da dahil olmak üzere büyük bir grubun Anadolu'ya göç ettiği düşünülmektedir. 1300 yılında, Moğolistan'ın Avrupa'ya istila etmesinin ardından, Romanlar, Avrupa'nın batısına göç etti ve göçebe bir yaşam tarzını benimsedi.

Yazılı Roman dili

Roman dili yaygın biçimde sözlü olarak kullanılsa da bazı Romanlar bu dili yazılı olarak da kullanmaktadır. Temel olarak Latin alfabesinin yer aldığı bu dilde Yunan Kiril, Arap ve Devanagari alfabelerinden de örnekler bulunmaktadır. Roman dili, ilk olarak 16 yüzyılda yazılı olarak kullanılmaya başlamıştır, Andrew Brode gibi Roman olmayan akademisyenler tarafından kelime listeleri oluşturulmuştur. O dönemden bu yana bazı yazımsal düzenler olsa da tamamen standart bir yazım sistemi yoktur.

Roman dili Pan-Vlax alfabesi

Bu alfabe, dilbilimciler tarafından Roman dilleri ile ilgili edebi çalışmalarda kullanılmaktadır ve ortak yazı birim temellerini ve bazı alanlarda farklılıklar gösteren yazı birim uygulamalarını yansıtır.

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

A a	B b	C c	Č č	Čh čh	D d	Dž dž	E e	F f
[a]	[b]	[c]	[tʃ]	[tʃʰ]	[d]	[dʒ]	[e]	[f]
G g	H h	I i	J j	K k	Kh kh	L l	M m	N n
[g]	[h]	[i]	[j]	[k]	[kʰ]	[l]	[m]	[n]
O o	P p	Ph ph	R r	S s	Š š	T t	Th th	U u
[o]	[p]	[pʰ]	[r]	[s]	[ʃ]	[t]	[tʰ]	[u]
V v	X x	Z z	Ž ž					
[v]	[x]	[z]	[ʒ]					

Roman dili ortak alfabesi (Romani šib)

Bu, Roman dili resmi standart alfabesidir. 1990 yılında, Polonya'nın Serock kentinde düzenlenen Dördüncü Dünya Romanlar Kongresi'nde standart hale getirilmiştir. Bu alfabe, Karpatya Romani ve Fince Romai dışında tüm Roman dilleri/lehçeler tarafından kullanılabilir.

Lovari Roman dili ve telaffuzu

A a	B b	C c	D d	Dy dy	E e	F f	G g	H h
[a]	[b]	[ts]	[d]	[dʲ]	[e]	[f]	[g]	[h]
X x	I i	J j	K k	Kh kh	L l	Ly ly	M m	N n
[x]	[i]	[j]	[k]	[kʰ]	[l]	[lʲ]	[m]	[n]
Ny ny	O o	P p	Ph ph	R r	S s	Sh sh	T t	Th th
[nʲ]	[o]	[p]	[pʰ]	[r]	[s]	[ʃ]	[t]	[tʰ]
U u	V v	Z z	Zh zh	dzh				
[u]	[v]	[z]	[ʒ]	[dʒ]				

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Romanca için Kiril Alfabeti

SSCB'de 1920 ve 1930lu yıllarda yazılan Romanca metinlerde Kiril alfabeti kullanılmıştır. Bu alfabe, Rusya, Bulgaristan ve Sırbistan'da yaşayan Romanlar tarafından hala kullanılmaktadır.

А а Б б В в Г г І і Д д Е е Ё ё Ж ж
З з И и Й й К к Л л М м Н н О о П п
Р р С с Т т У у Ф ф Х х Ц ц Ч ч Ш ш
Ы ь Э э Ю ю Я я

ANKET

GENEL BİLGİLER

Okul : _____

Sınıfınızda kaç Roman öğrenci vardır?

_____

Sayılarında geçen yıllara göre artış oldu mu?

- evet
 hayır

Roman öğrenciler, düzenli olarak devam ediyor mu?

- evet
 hayır

Devamlılıkları düzenli değilse, bu öğrencilerin okula gelmelerini sağlamak için neler yapılabilir?

_____
_____
_____

Sınıfınızda bu tür öğrenciler için özel dersler/araçlar/ içerikler uygulanmakta mı?

- evet
 hayır

Neden ?

_____
_____
_____

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Roman nüfusu/kültürüyle ilgili müfredat geliştirilmiş mi?

- evet
 hayır

Evet ise, nasıl?

Roman öğrencilerin sınıf içinde yaşadığı belirgin sorunlar:

- Sınıf içi davranış
 Sosyalleşme
 Öğrenme
 İhtiyaç
 Dil

Bu sorunlar, öğretmenler açısından sorun teşkil ediyor mu?

- evet
 hayır

Arkadaşları için?

- evet
 hayır

Öğrenciler arasındaki ilişkiler, Roman çocukların varlığına göre değişim gösteriyor mu?

- evet
 hayır

Neden?

Sınıfta öğrenciler ne tür zorluklarla karşılaşılıyor?

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Okul, sınıfınızdaki Roman öğrenciler için destek sağlıyor mu?

- evet
 hayır

Neler?

Ne tür farklı/ek destekler almak isterdiniz?

Roman öğrencilerle yaşadığınız en ciddi zorluk/lar nelerdir (ya da neler oldu)?

Sınıfta Roman öğrencilerin bulunmasıyla etkilenenler:

- Öğretme Yöntemleri
 Sınıf dinamikleri
 Öğrencilerin ilerlemesi
 Sınıf Yönetimi
 Disiplin

Yorumlar:

Ailelerle çalışır mısınız?

- evet
 hayır
 bazen

Aileler okula geliyor mu?

- evet
 hayır

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

Çocuklarına özel olarak yardım etmek istediğinizi belirttiğinizde aileler işbirliği yapıyor mu?

- evet
- hayır
- bazen

Roman ebeveynlerle ilgili yaşadığınız en büyük zorluk nedir?

Roman ebeveynlerin öğretmenler ve okulla ilgili düşünceleri nelerdir?

Deneyimlerinize göre Roman öğrencilerle başarılı olan yaklaşımlar nelerdir?

KATILIM (sınıftaki her bir öğrenci için doldurulmalıdır)

Öğrenci, kurum içinde öğrenci türlerine göre düzenlenen bireysel ya da grup derslerine katılıyor mu (örn. Yabancılar için İtalyanca)?

- evet
- hayır

Evet ise, hangi dersler ve kaç saat?

Öğrencinin lehine olacak şekilde kültürlerarası arabuluculuğu etkin hale getirmek faydalı olur mu?

- evet
- evet, uygulanıyor

Evet ise, arabulucunun temel görevleri nelerdir? (Birden fazla yanıt işaretlenebilir)

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+

- bireysel destek / sınıf dışında kazanım
- bireysel sınıf desteği / destek
- Okul aile iletiřimini kolaylaştırma
- kültürel geçmiřleri ve/veya öğrencinin aile durumu hakkında okul kadrosunu bilgilendirme
- belirli sorunlarda olası çözümler yaratmak için kısa süreli müdahaleler
- diğer:

Avrupa Komisyonunun bu yayının üretimi için verdiği destek yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin bir onayını teşkil etmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir Şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Erasmus+